דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

- פרשת השב"כ, זה לא יעבור – חנה זמר
- אחות במיטה חולה – יצחק בן־נר
- היו"ר שיינברגר – שלמה גינוסר
- אוסטריה האחגר – שלמה שפיר
- מחירו של מנכ"ל – אהרן גבע
- בורסה וכלכלה, עכשיו, ספורט, כוכבים ולילות

מזג האויר

הטמפרטורות החזויות להיום: ירושלים 15 – 26, תל אביב 21 – 27, חיפה 21 – 27, רמת הגולן 15 – 29 נהריה 19 – 29, צפת 15 – 28, טבריה 20 – 34, נצרת 17 – 28. עפולה 18 – 31, שומרון 17 – 28, נתב"ג 18 – 28, יריחו 20 – 35, עזה 21 – 27, באר שבע 18 – 31, אילת 23 – 38.

יום חמישי, י"ט בסיון תשמ"ו, 26.6.1986 ● גליון 18844

היום 12 עמודים ● המחיר 73 אג', באילת 63 אג'.

דרישה לפתוח בחקירה ולגלות את מעורבותו של הדרג המדיני בפרשה

ביקורת נוקבת על החלטת החנינה של הנשיא ● פגיעה בסמכות היועץ המשפטי

מאת יוסי מלמן וטובה צימוקי, סופרי „דבר"

החלטת הקבינט שאישר את הסיכום שגובש בצוות השרים הבכיר (פרס, שמיר, רבין ומודעי) מעוררת תגובות חריפות אצל שרים בממשלה הסבורים כי יש להמשיך בחקירת מעורבותו של הדרג המדיני באירועים הקשורים לחטיפת האוטובוס בקו 300 ומותם של שני המחבלים שנתפסו בשבי.

שר האנרגיה משה שחל אמר: „ההחלטה מותירה הרבה סימני שאלה. ארבעת אנשי השב"כ בעצם הסכמתם לקבל חנינה, מודים כי הם עבריינים. אם הם עבריינים מה דינם של אלה שנתנו להם את ההוראות לעבור עבירות אלה?"

שחל סבור כי עכשיו פתוחה הדרך להקמת ועדת חקירה ממלכתית בפרשה כולה, כי הוחשש *שיפגעו אנשים ששרתו באמונת את המדינה שנים רבות – הוסר, משהובטחה להם חנינה.*

ביקורת נוקבת ניתכה אתמול על החלטתו של נשיא המדינה חיים הרצוג לחון את ראש השב"כ הפורש אברהם שלום וארבעה מאנשי השירות, גם בקרב חוגים משפטיים.

עיקר הביקורת נסבה על מה שכונה חריגת הנשיא מסמכותו, עקיפת היועץ המשפטי לממשלה, פירוש מוטעה לסמכות החנינה שבידו, ואפילו עקיפת בית המשפט.

ביקורת קשה נמתחה גם על הדרג המדיני ש„כופף" את היועץ המשפטי לממשלה לאחר שזה הוליך על דרך חקירת הפרשה. משפטנים בכירים הביעו גם ביקורת נוקבת על חלקם של שני המשפטנים רם כספי ויעקב נאמן בפרשה שבה הוחלט לבעשה לסתום את הגולל על חקירה משטרתית בפרשה.

מקור בכיר הגדיר אתמול את מעורבות שני עורכי הדין בפרשה כ„שערוריה" והגדירם כ„משפטנים להשכיר המסכנים את יסודות המשפט התקין". אותו מקור הבהיר כי בעקבות תקדים משפטי שהיה בשנה שעברה לא מן הנמנע סיוגש בג"צ נגד השמוש שעשה הנשיא בסעיף זה בכל הקשור לסמכות החנינה.

כזכור, עוד בשנה שעברה הוזג ברק שילדיז נרצחו בידי מחבלים נגד חנינתם ושחרורם מהכלא במסגרת חילופי המחבלים. בג"צ קבע אז שעקרונית אין מניעה שבית המשפט ידון בהחלטות חנינה של הנשיא.

מבית הנשיא נמסר כי הנשיא הרצוג השתמש בסעיף 11 ב' לחוק יסוד נשיא המדינה בהחלטתו על חנינת ראש השב"כ ועוזריו. בסעיף נאמר „לנשיא המדינה נתונה סמכות לחון עבריינים ולהקל בעונשם על ידי הפחתתו או המרתו".

יועץ משפטי חריש. ידע או לא ידע?
צילום הררי

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש קבע אתמול כי בקשת החנינה של ראש השב"כ הופנתה אל נשיא המדינה עקב הודעתו הזו משמעית (של היועץ) בהתייעצות שהיתה בלשכת רה"מ כי אי אפשר לעצור את תהליכי החקירה במשטרה ויש צורך לחדשה מיד. היועץ כותב בחוות דעתו שפורסמה אתמול „עתה משהעניק הנשיא בתוקף סמכותו חנינה מלאה לראש השב"כ עוד בטרם הופעלה חקירת משטרה נראה כי שוב אין טעם בהפעלתה של החקירה".

למעשה החליט היועץ המשפטי לממשלה לסגור את תיק החקירה בפרשת השב"כ ובפרקליטות המדינה שם ליוו את הפרשה קיבלו אתמול בתדהמה ובזעזוע את ההחלטות האחרונות בפרשת ראש השב"כ. העובדים החליטו לכנס בהקדם את הפרקליטות והמשפטנים בשרות המדינה כדי לדון בדרכי תגובה להחלטות.

מקורות משפטיים הבהירו אתמול *כי במעשה החנינה היה משום פגיעה* בסמכותו של היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש. הם הבהירו כי חריש הוליס בסופו של דבר לנקוט בקו של קודמו יצחק זמיר. הוא התבטא בקבינט בדבר הצורך לבחור באחת משתיים: ועדת חקירה ממלכתית או חקירה ממלכתית. חריש ידע למעשה רק בדיעבד על החלטת הנשיא לחון את אנשי השב"כ.

התפטרות ראש השב"כ התקבלה – אין מחליף

מאת סופר „דבר"

ראש הממשלה קיבל אתמול את התפטרותו של ראש השב"כ, אך עדיין לא נקבע לו מחליף. עד אשר יתמנה אדם חדש לתפקיד זה, יוסיף אברהם שלום, ראש השב"כ היוצא, למלא תפקיד זה.

אין להניח כי היורש לאברהם (אברום) שלום יבוא מתוך שורות השב"כ, שכן סגנו ראובן חזק, התפטר–פוטר עוד לפני כמה חודשים, והוא הדין לגבי איש מרכזי אחר. שלישי, העותר לבג"צ, „שרוף" בין כה וכה. שלושה בכירים אחרים שזכו אתמול לחנינה מידי הנשיא, יצטרכו לפי כל ההערכות להתפטר גם הם.

החלטות הממשלה

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של „דבר"

1. ראש השב"כ אברהם שלום התפטר מתפקידו.
2. נשיא המדינה העניק לו ולשלושה פקידים בכירים אחרים בשב"כ חנינה.
3. שלושת הפקידים ימשיכו בשרות. ראש הממשלה יקים ועדה מיוחדת שתקבע נהלים לעבודת השב"כ ועל סמך תקדימי העבר גם תגדיר את יחסיו עם הדרג המדיני.
4. ראובן חזק המשנה לראש השב"כ שהוצא לחופשה לא יוחזר לעבודתו.
5. עתידו של רפי מלכה שהגיש בג"ץ נגד ראש הממשלה וראש השב"כ בתביעה לאפשר לו להמשיך בעבודתו הרגילה, יוכרע על ידי ראש השב"כ החדש.

הודעת מזכיר הממשלה

רה"מ קיבל הבוקר הודעה על כך שנשיא המדינה העניק חנינה לראש שירות הבטחון הכללי בכל הנוגע לאירועי אוטובוס מס' 300. הנשיא פעל מכוח סמכותו המלאה בעקבות המלצת שר המשפטים, שהסתמכה על התייעצות מוקדמת עם הקבינט ועם היועץ המשפטי לממשלה.

ראש השב"כ הודיע לרה"מ כי הוא מבקש לשחררו מתפקידו מאחר שפרסום הפרשה וחשיפת זהותו לא יאפשרו לו להמשיך ולמלא את תפקידו כראש השב"כ.

ראש הממשלה הודיע לקבינט, עפ"י המלצה שקיבל מהיועץ המשפטי לממשלה, כי בדעתו להקים ועדה מיוחדת לקביעת נהלים ודרכי עבודה לעתיד, של השב"כ, על סמך לקחי העבר.

בן־זאב: „אין חנינה בלי הודאה בעבירה"

מאת טובה צימוקי, כתבת „דבר" בירושלים

מי שהיה היועץ המשפטי לממשלה משה בן־זאב אמר אתמול כי ב„הסדר" שהושג אתמול בפרשת ראש השב"כ יש משום פגיעה ביועץ המשפטי לממשלה.

לדבריו, שיתוף עורכי הדין של הנאשמים, והזמנת הנאשמים עצמם להשתתף בהתייעצות ממלכתית הוא דבר חסר תקדים ומדהים, לדבריו במקרה הנדון יש פרשה ציבורית, ותביעה ציבורית לברר מה קרה בשירות החיוני ביותר שיש לישראל, היא לגיטימית. „קביעת נורמת חנינה מושכת את השטיח מתחת לתביעה זו וזה נראה כתכסיס".

בן־זאב אמר כי הוא מקבל כלגיטימי את הויכוח בשאלה אם יש לנשיא סמכות לחון עבריין לפני שהורשע בבית משפט או שיש לו סמכות לעשות כן אחרי שהורשע. לדבריו, החוק מדבר על כך שהנשיא יכול לחון אדם גם לפני הרשעה, אבל דרך זו מבוססת על כך שמקבל החנינה במו ידיו יחתום על מסמך שאומר „אני עברתי עבירה פלילית ואני מבקש חנינה".

„אם תנאים אלו מתקיימים אני מוכן לחיות עם זה שנותנים חנינה לפני הרשעה. אבל חנינה סתמית מבלי שהדבר נחקר או נקבע על ידי בית משפט או מקבל החנינה – זה אינו מתקבל על הדעת". „בעיני", אומר בן־זאב, „זה נראה כמו ניקוי של אירוע שלם".

מביש ועצוב

מאת יזהר סמילנסקי

אינני מאמין לאף מלה שאומרת הממשלה בעניין השב"כ – רק חקירה משפטית תוכל לומר מה כאן אמת.

הממשלה, לא מערכות הבטחון, היא המפחדת מן האמת, והיא הבורחת מכל חקירה משפטית, ואפילו סודית חשאית.

„הדרג המדיני" הוא הנאשם היום, והוא שמנסה לשחרר עצמו בידי עצמו בפסיחה על כל הרשויות המוסמכות ועד לגרירת הנשיא לבוץ.

זכורה עדיין פרשת „ועדת השבעה" מ־1961: ועדה פוליטית שעקפה את השיפוט והעזה לבוא במקומו – וגרמה לעיוות הצדק ולקיצו ל בן־גוריון.

יום מביש היום לממשלה על ראשיה – ועצוב לעם ישראל.

מורת רוח בצה"ל מהמלצה להחזיר את הינמן

מאת טלי זלינגר, הכתבת הצבאית של „דבר"

בכירים בצה"ל הביעו אתמול מורת־רוח מהצעד שנקט, תא"ל (מיל) יעקב טרנר בכתבו מכתב המלצה לחיל האוויר להחזיר לשירות מילואים כמדריך בבית הספר לטיסה את יעקב הינמן מנאשמי „המחתרת היהודית".

אותם בכירים הביעו פליאה על שטרנר, המשמש כיום בראש אגף כח אדם במשטרת ישראל בדרגת ניצב, מצא לנכון להתערב בעניין שאיננו בתחום סמכותו, על בסיס תפקידים שמלא בעבר בחיל האוויר, וציינו את העובדה שהינו נציג המשטרה כיום ובתור שכזה תמוהה עוד יותר הפעולה שנקט לטובת מי שהורשע בדין.

במכתבו של טרנר לגורמים בחיל האוויר האמורים לפסוק בבקשת הינמן לחזור להדריך בבית הספר לטיסה, מציין בין השאר יעקב טרנר כי הוחשד שהועלה נגד הינמן כדבר מוגבת הוא פעולה שהאוויר הינו חסר שחר. בכך, התבטאו להפציץ את הר הבית מהאוויר הינו חסר שחר. בכך, התבטאו אתמול בצה"ל, יש התערבות גסה בסוגיה משפטית והסיוע שהעלה טרנר הוגדר כ„כיפוף".

שרים מהמערך יציעו לממשלה בשבוע הבא להקים ועדת חקירה ממלכתית

בישיבת „שרינו" אמש אמר פרס כי לא ידע על השתלשלות הדברים

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

רוב שרי המערך תומכים בהקמת ועדת חקירה ממלכתית אשר, תחקור השתלשלות האירועים בעקבות חטיפת אוטובוס קו 300 ובכוונתם להעלות דרישה זו בממשלה כבר בשבוע הבא. עמדה זו התבררה אמש בישיבת „שרינו" בבית ראש הממשלה בירושלים.

ראש הממשלה שמעון פרס התקיף קשות על ידי השרים העלו על שנתן ידו להענקת החנינה לאנשי השב"כ. פרס האשם על ידי כמה מן השרים על–כי חיפה על ממלא–מקומו. סגן ראש הממשלה יצחק נבון אמר כי אינו חוזר בו מהדרישה למנות ועדת חקירה וכי „זו אשליה לחשוב שהנושא יירד מסדר היום".

שר האנרגיה משה שחל מסר כי כבר ביום ראשון הקרוב יגיש הצעת החלטה לממשלה להקים את ועדת החקירה. גם השרים ויצמן, גור, צור ויעקבי מצדדים בוועדה כזו. מרביתם תקפו גם את העובדה שעורכי־דין פרטיים הוכנסו לטפל בפרשה על חשבון היועץ המשפטי לממשלה ועובדי הפרקליטות.

ראש הממשלה שהתגונן סיפר בפירוט לשרים שלא היו בסוד ההתייעצות את הרקע לכל הארועים האחרונים.

הוא שב הדגיש כי לא ידע לאחר שהגיע לראשות הממשלה על הארועים שהיו לאחר חטיפת האוטובוס. כמה שרים התרשמו כי אם יגבר הלחץ, להקים ועדת חקירה, אפשר שראש הממשלה יאלץ בסופו של דבר להסכים לה, לעומת זאת שר הבטחון יצחק רבין מתנגד להקים ועדת חקירה וסבור כי היא תגרום נזק קשה ביותר לאינטרסים חשובים וחיוניים של המדינה.

מערכת הבטחון: רגשות מעורבים נוכח ההסדר

מאת טלי זלינגר, הכתבת הצבאית של „דבר"

במערכת הבטחון התקבלה הידיעה בדבר הסדר בעניין ראש השב"כ ברגשות מעורבים. האלוף יצחק מרדכי גזר על עצמו שתיקה בעניין זה וכבר אמר עם התפוצץ העניין שבמחינתו הפרשה סגורה ומחוסלת. מקורביו שהרבו באחרונה לתבוע את עלבונו מעל כל במה, הביעו גם אתמול חוסר שביעות רצון מסויים. עם־זאת, בכירים במערכת הבטחון הביעו תקוה אמש כי עתה תוכל המערכת המשלבת את עבודת השב"כ וצה"ל לחזור לתיקנה עם שוך הסערה. גורמים בכירים העריכו כי החלטת ראש השב"כ למנוע בכל מחיר חקירה, עשויה „לאסוף את השברים" ולהחזיר את הארגון לתיפקוד.

במערכת הבטחון העריכו באחרונה כי עבודת השב"כ היתה עלולה להפגם בתיפקודה היומיומי הקריטי במלחמה בטרור ובתחומים אחרים, בגלל הפרשה וספיחיה.

הנשיא: פעלתי במטרה לסיים את מחול השדים ולמנוע פגיעה נוספת בש.ב.כ.

בהודעתו לא התייחס הנשיא כלל לאחריותו של הדרג המדיני

מאת טובה צימוקי, כתבת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה ידע מראש על כוונת הנשיא לחון את ראש השב"כ ועוזריו וזאת בניגוד לדבריו כי ידע על כך לאחר מעשה – כך מסרו אתמול מקורות מדיניים בירושלים.

בהסבירו אמש מדוע החליט לחון את ראש השב"כ ועוזריו לא הזכיר כלל הנשיא את הדרג המדיני.

בהודעה מיוחדת אותה מסר הרצוג הנשיא, כי פעל במטרה לסיים את מחול השדים סביב הפרשה ולמנוע פגיעה קשה נוספת בשרות הבטחון הכללי.

במנותו את המשפטנים עליהם התסמך בטרם גיבש את החלטתו ציטט הנשיא את פרופסור אמנון רובינשטיין שכתב בספרו כי החוק אינו מגביל את סמכות הנשיא לחון עבריינים. כמו־כן ציטט הרצוג את השופט אגרנט, שכיהן כנשיא בית המשפט העליון ואת השופט העליון לשעבר חיים כהן שציין בפסק־דין כי נשיא המדינה עומד מעל לכל שלוש הרשויות. „הוא כגלם באישיותו את המדינה עצמה" כתב חיים כהן.

מורת רוח מסויגת ותחושה של הקלה

מאת סופר „דבר"

גורמים המקורבים לקהילית השרותים בישראל הביעו אמש מורת רוח מסויגת מלווה בתחושה של הקלה מהאופן בו נפתרה הפרשה. נראה כי החלטת ראש השב"כ לקבל את עיסקת החנינה נבעה מהחשש מפני הנזק שיכולה חקירה, אשר החוזר שלושם כי היא בלתי נמנעת, לגרום לשרות הבטחון ולאנשיו. התחושה שהמונח „חנינה" יקשור את אברהם שלום באשמות כבדות ובהרשעה ללא משפט בלכה אתמול בהתבטאויות גורמים משפטיים ואחרים המקורבים לאנשי השב"כ שהכשיטו לשמור על שתיקה בעצבם.

פרשת ראש השב"כ ראה גם עמ' 2, 3, 7

האחיות מבקשות ממועצת השביתה אישור לפתוח מיד במשא ומתן עם המעסיקים

עם פתיחת המו"מ תחזורנה האחיות לבתי החולים לעבודה סדירה

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

ראשי הסיבה האחיות והאחים בבתי החולים עמדו לבקש עוד בלילה אישור ממועצת השובתים להכנס למשא ומתן עם המעסיקים. הם תבעו ממשרד הבריאות שאת המשא ומתן עם המעסיקים ינהל ראש האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד. עם הכניסה למשא ומתן תסתיים שביתת האחיות והאחים בבתי החולים, שהגיעו אתמול על סף התמוטטות.

מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' דן מיכאלי יחד עם סגנית שר הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו וראש שרותי האישפוז ד"ר משה משית, ניהל דיון של ארבע שעות עם ראשי החטיבה על כניסתם למשא ומתן כסר, כי הפגישה עם נציגות האחיות נקבעה להבוקר.

הבסיס למשא ומתן וההחלטה שקיבלה אתמול הממשלה האומרת כי „המשא ומתן עם נציגות המוסמכת של האחיות ינוהל במסגרת המשא ומתן על הסכמי המסגרת בשרות הציבורי". מחוץ למשא ומתן על הסכם המסגרת יתקיים משא ומתן בו יידונו נושאי תקנים, עומסים ותנאים פיזיים".

החלטת הממשלה התקבלה בעיקבות הודעתו של מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר, כי ההסתדרות תומכת בפתיחת המשא ומתן בין המעסיקים לבין אחיות בתי החולים. בהופעתו אתמול בוועדת העבודה והרווחה בכנסת אמר קיסר, כי במסגרת הסתדרות האחים והאחיות תקום חטיבה נפרדת של בתי החולים. „אני מוכן גם לערוב להרכבת נציגות האחיות למשא ומתן ואפילו להעמיד את ראש האגף לאיגוד מקצועי בראש צוות המשא ומתן של אחיות בתי החולים" – אמר קיסר.

בעיקבות הודעתו של מזכ"ל ההסתדרות קיים שר הבריאות מרדכי גור שתי פגישות אישיות עם ראש הממשלה שמעון פרס ואחר כך כינסה פגישה שלישית בהרכב רחב יותר. בין משתתפי פגישה זו היה גם שר האוצר משה ניסים הממונה על הסכם הלל דוראי. בחלק מפגישה זו השתתפו גם מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר וראש האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד.

בפגישה זו סוכם שעניני שכר יועלו רק בדיונים על הסכמי המסגרת. לעומת זאת במשא ומתן הנפרד של נציגות בתי החולים נושאי הדיון יהיו תקנים, עומסים ותנאים פיזיים.

לדעת משרד הבריאות החלטת הממשלה פותחת בפני אחיות בתי החולים אפשרות לפתרון הבעיות העיקריות של מצוקת הכיעוד, שהביאה אותם לשביתה. היתרון הנוסף הוא שהאחיות והאחים של בתי החולים בקבלות יצוג טובה.

הכצב שנוצר אתמול בבתי החולים אינו מאפשר לאחיות להשהות את תגובתם.

פרופ' אידלמן – מנהל יחידה לטיפול נמרץ בילודים בשערי צדק – בתפקיד אחות.
צילום רחמים ישראלי

רה"מ לאחר דיון אל תוך הלילה. השעיה וחנינה.
צילום: י.ב.פ.א

רבין: ישראל תנקוט באמצעים אם יתברר שפני סוריה למלחמה

סוריה הודיעה כי חשפה רשת ריגול ישראלית בתחומה

מאת דן אבידן, כתב „דבר" לענייני ערביים

(ע). – שר הבטחון יצחק רבין אמר, כי אם יתאמתו הידיעות שלפיהן מתכוונת סוריה לתקוף את ישראל בגולן, תנקוט ישראל בכל האמצעים הדרושים ולא תיוקה של עצמה מיבוני תקיפות.

השר רבין אמר את דבריו בפני באי עצרת הסוכנות היהודית. הוא הוסיף, כי ישראל לא תעשה זאת ברעשנות ובכפזיות ולא תתרום להסלמה באיזור, אלא תבחר בדרך ביניים מתאימה.

השר רבין אמר עוד, כי האסטרטגיה של ישראל היא הגנתית מעיקרה, אולם האמצעים להשיגה הם הכוחות התוקפים שלנו. עלינו להבטיח שנוכל להגדיר על הכוחות התוקפים את המכה הניצחת ולהדוס את כולם", אמר שר הבטחון.

כהוות הבטחון הסוריים הודיע כי חשפו לאחרונה רשת ריגול ישראלית שפעלה בסוריה ועצרו את כל חבריה – כך מסרו אתמול מקורות ערביים.

בראש הרשת עמד סוכן בשם ג'וג'ו. חבר נוסף ברשת היה אחד מהעובדים הבכירים בטלוויזיה הסורית.

נגיד בנק ישראל יתחיל בצעדים להשעיית רקנאטי

פנה ליועץ המשפטי לממשלה ודיווח לו על מהלכיו

מאת שלמה קיבצי

נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו יחל כבר בשבוע הבא בהליכים שנדרשו להפעלת מסמכותו להביא להשעיית יו"ר הדירקטוריון של בנק דיסקונט רפאל רקנאטי.

השעיית רפאל רקנאטי מתפקידו כיושב ראש והמנהל עסקים ראשי של הבנק מתחייבת על פי מסקנות ועדת בייסקי בתחום האישי ולגבי בנק דיסקונט. כבר היום פנה הנגיד ליועץ המשפטי לממשלה והודיע לו על כוונת לפתוח בהליכים על פי סמכויותיו המוקנות לו בפקודת הבנקאות. החלטת נגיד בנק ישראל לפתוח בהליכים הנדרשים כבר ביום ראשון הקרוב באה בעקבות הודעת דירקטוריון בנק דיסקונט לנגיד כי לא יענה לפניותיו ולא יפעל ליישום המלצות בייסקי.

בפנייתו של נגיד בנק ישראל לחברי דירקטוריון בנק דיסקונט הבהיר פרופ' ברונו שקבלת המלצות ועדת בייסקי בתחום האישי ופעולה לפיהן הם לטובת הבנק ולטובת הציבור כולו.

פרופ' ברונו נפגש עם יו"ד הדירקטוריון רפאל רקנאטי ועם חברי הדירקטוריון ביום א' האחרון במאמץ לשכנעם לקבל המלצות בייסקי בתחום האישי כדי להמנע מהפעלת הנדרש על פי החוק (פקודת הבנקאות) להשעות את רפאל רקנאטי מתפקידיו בבנק.

דוד עברי הודיע על התפטרותו מתפקיד יו"ר התעשיה האוירית

התמודדות בין מרדכי הוד וצבי צור על התפקיד

מאת אריה אורן, סופר „דבר"

מנכ"ל משרד הבטחון דוד עברי הודיע אתמול על התפטרותו מתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האווירית. עברי מתכוון לפרוש מהתפקיד במהלך החודש הבא.

בנמקו את החלטתו להתפטר הסביר עברי, כי אין הוא יכול לעמוד בעומס העבודה שמטילים עליו תפקידיו כמנכ"ל משרד הבטחון וכיו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האווירית, והביע משאלה, כי בקרוב ימונה לו מחליף בתעשיה האווירית.

שר הבטחון יצחק רבין הועיד בזמנו לרשת את עברי בתעשיה האווירית את רב־אלוף (מיל.) צבי צור. אולם בלחצו של השר עזר וייצמן כפה עליו ראש הממשלה שמעון פרס את מינויו של נציג „ברחורף" בישראל מרדכי הוד.

הליכוד מתנגד למינוי זה ושר האוצר משה נסים מסרב לחתום עליו. לעומת זאת מקבל מינויו של רב־אלוף צור גם על הליכוד.

החייל שלמה שנון שנעדר מאז יום שלישי – התאבד

גופתו נמצאה בחורשה לא רחוק מביתו

(עו). – בשלושה קילומטר מביתו במושב גת רימון, נמצאה ביום רביעי לפנות בוקר גופתו של החייל שלמה שנון, בן 20. מחקירה ראשונית עולה שמדובר בנראה במקרה התאבדות, לאחר שהחייל ירה בראשו מנשקו האישי.

הגופה נמצאה באיזור מושב בני עטרות וליד רובה הגליל ותרמילו הצבאי.

הגופה נמצאה ע"י שני בני נוער בני 15, שיצאו עם עוד כ־80 נערים ונערות בשעה 5 לפנות בוקר לסריקת בחורשה גת רימון, בסיוע ועד המושב והדרכתו. בני המושב סרקו את האיזור בפיקודו של איש צבא מועד המושב.

בדיקה ראשונית של המעבדה לזיהוי פלילי העלתה, שככל הנראה מדובר במעשה התאבדות. עוד נבער, שאחד מבני המושב העיד כי שמע צרור יריות בצהרי יום ראשון, זמן קצר אחרי צאת החייל מביתו לעבר בסיסו הצבאי בצפון הארץ.

שלמה שנון היה בחופשת מחלה עקב שבר הליכה וביום ראשון בבוקר, לאחר ששוחח עם מפקדו הארסי, נפרד מאביו גרשון ויצא לכיוון הבסיס. בתחנת האוטובוס פגש את אחת מנערות המושב, נפרד ממנה ויצא לכיוון חורשת גת רימון. הוא אמר לנערה כי בדעתו לעבור דרך החורשה כדי לקצר את דרכו לצומת בר אילן.

כאשר נודע למשפחה, כי החייל לא הגיע לבסיס נמסרה הודעה למשטרה ומאז יום ג' נערכו חיפושים אחריו. ביום ד' עם אור ראשון הצטרפו למחפשים מאות שוטרים, אנשי משמר הגבול, המשמר האזרחי ומתנדבים רבים.

יו"ר ועד המושב גת רימון סיפר כי ההענות לחיפושים בצד בני הנוער ומתנדבים רבים היתה כוזהיבה ובני הנוער הוכנו מראש לאפשרות הגרועה ביותר. ואכן, שניים מהם סרקו את איזור הפרדסים בחורשה וכאשר מצאו את הגופה פרצה זעקה מרה מפיהם. הם הזעיקו למקום את מפקד החיפושים ולאחר שהוזעקה המשטרה, הגיעה הידיעה בשעה 8 בבוקר לבני המשפחה. הרופא המחוזי באיזור הוזעק למקום וסבו של החייל פונה לבית חולים לאחר שחש ברע.

במקום גילוי הגופה לא נמצא עד כה כל מכתב, אך נמצאו במסמכיו האישיים של החייל, תעודותיו וציוד האישי.

על מה קיבלנו צל"ש / יצחק בן נר

...המצב היה מבט מייאש. ממש ללא מוצא – כולנו שקענו עבוק־עמוק בבוץ. מה אני אומר בוץ? זה לא מילה... רפש. מה אני אומר רפש? ביוב. צואה. סרחון נורא. כולנו. גם סביר ואברום ומישה. מה עושים? בהתחלה חשבנו, שאם נמשוך גם את איציק לנוע, אולי נוכל לכפס עליו ולצאת החוצה, ולקשים את גודל רוחו ואת הקרבן שהקריב במו גופו. אבל זה לא הלך. אז הצ׳יע מישהו למשוך פנימה גם את שמעון. שיהיה לנו גם מישהו מההגדה השמאלית בפנים. שמעון קפץ פנימה בשמחה. תמיד הוא היה כן המתנדבים־בעם. אבל גם אז לא הצלחנו לצאת החוצה. להיפך. המשכנו לשקוע!

והדאגה גדלה וכירסמה בליבותינו: אם נשקע, מה יהיה על העם ועל המדינה? איך הם יסתדרו בלעדינו? ואז החלטנו לזרוק את היועץ, שעמד בחוץ ונתן עצות כאילו שמישהו הסמיך אותו לכך. נזדניקים אנחנו בוודאי לא צריכים כאן. הבאנו יועץ חדש –

והוא כנתן לנו את העצה הנכונה, הפשוטה והיפה, שהצילה אותנו ממש ברגע האחרון מאובדן סופי: ממש ברגע האחרון הוצאנו את

ידינו מן הביוב הטובעני ומשכנו את עצמנו בציצית ראשינו החוצה, אל החיים. אני לא יודע למה קיבלנו צל"ש על כך. בסך הכל רצינו לחזור הביתה בשלום.

• פרשת ראש השב"כ • פרשת ראש השב"כ • פרשת ראש השב"כ • פרשת ראש השב"כ •

שיחזור: עו"ד רם כספי הפתיע את השרים

מאת יוסי מלמן, כתב המדיני של "דבר"

"ראש השב"כ מוכן להתפטר אם יקבל חנינה מן הנשיא" – כך הפתיע עו"ד רם כספי את משתתפי הדיון הלילי שלשום בלשכת ראש הממשלה בירושלים.

כספי שכימס, בא ההתפרצה לפני כחודש פרשת "הפקיד הבכיר", יועץ משפטי ביוזר לראש השב"כ אברהם שלום. בא לישיבה כשהוא מצויד לא רק בהסכמת נרשו אלא גם בידיעה מוקדמת על כוונתו העקרונית של נשיא המדינה חיים הרצוג. שכן, כספי נהל עמו בתקופה האחרונה מגעים ותאמים בנושא זה. את הרעיון העלה כבר לפני חודש ח"כ יורם ארידור מהליכוד שטילפן אל עו"ד כספי והעלה אתו בפניו.

צוות השרים הבכיר – ראש הממשלה שמעון פרס, ממלא מקומו יצחק שמיר, שר הבטחון יצחק רבין, שר המשפטים יצחק מודעי, שר המשטרה חיים בר-לב והיועץ המשפטי לממשלה השופט יוסף חריש, הודיעו כי הם מבקשים להרהר בהצעה. יצחק מודעי מהר לצאת בשעה תשע ושלושים, כשעה לאחר תחילת הישיבה אל משכן נשיא ישראל. הוא יצא מבעד לפתח הראשי ואמר לעתונאים שהתגודדו שם: "קבלתי טלפון דחוף מאשתי ואני יוצא לברר כמה עניינים". מבעד לפתח הצדדי הנרחק יותר, ניסה עו"ד כספי להתחמק מעיני העתונאים.

הם שבו פעמיים לבית הנשיא ובעבור שעה קלה חזרו עם הסכמתו של הנשיא להצעה. רם כספי היה מלווה בעו"ד נוסף יעקב נאמן. עם הסכמת הנשיא בכיסו הודיעו השרים כי יצטרכו להכריע בין שתי אפשרויות: א. חקירת משטרה על פי התלונה שהגיש היועץ המשפטי לממשלה פרופסור יצחק זמיר נגד ראש השב"כ ופקידיו הבכירים בחשד של טשטוש ראיות, הדחת עדים והפעיית ועדות חקירה. ב. הקמת ועדת חקירה משפטית ממלכתית על פי חוק ועדות חקירה. יוסף חריש הסביר כי הוא נוטה להמליץ בהקמת ועדת חקירה וזאת למורת רוחו והתנגדותו הנמרצת של ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר שהקדים לשוב לישראל מביקורו הקצר בפאריס כדי להשתתף בישיבה הלילית.

עתה עם הסכמת הנשיא לא היה עוד צורך בהכרעה הקשה. עזר וייצמן, באישור מיוחד של ראש הממשלה הלך אתמול בשעה אחת עשרה וחצי אל הנשיא כדי לנסות ולשכנע אותו לפנות את החלטתו להעניק חנינה לראש השב"כ אברהם שלום ושלושת פקידיו הבכירים. אך ללא הועיל. השר וייצמן היה היחיד שהצביע נגד ההסדר בישיבת הקבינט שאישר ברוב של שמונה שרים ורוחו לדי לא השתתף בדיון מפאת אבלו על מות אביו. וייצמן תקף בחריפות את ההחלטה ושאל: "על מה המהומה? מדוע שיגעו שבועות את המדינה? אפשר הרי היה להגיע לאותו סיכום עוד לפני חודשים רבים. היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר הציע את ההסדר הזה וראש הממשלה דחה אותו. מדוע שלא נחזיר עכשיו את פרופ' זמיר לתפקידו".

וייצמן: הלך לנשיא לשכנע
צילום: הררי

נודע כי גם השרים נבון, שרון הסתייגו מההצעה כי אם הצביעו בעדה. שרון תבע מראש הממשלה שמעון פרס וממלא מקומו יצחק שמיר "להפגין מנהיגות". יצחק רבין: "אף אחד אינו מאושר מן ההסדר".

שר הקליטה יעקב צור: "קשה להשלים עם ההחלטה. הטל פגם מוסרי בראש השב"כ". שר הכלכלה גד יעקובי: "אינני יודע אם יש מריחה אך זו החלטה תמוהה מבחינה ציבורית ומשפטית".

שר העבודה והרווחה משה קצב תמך בהחלטה ואמר כי היא תבטל את הצורך להשקף מדות של השב"כ ופגיעה בבטחון. גם ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר הביע שביעות רצון מהסיכום וטען כי בכך יצומצם הנזק שכבר נגרם לשרותי הבטחון של ישראל וליכולתם להמשיך ולהילחם בטרור.

סמוך לחצות הגיע לישיבה גם ראש השב"כ אברהם שלום שהודיע על כוונתו להתפטר מתפקידו בתנאי שתוענק לו ולשלושת הפקידים הבכירים האחרים בשב"כ הקשורים בפרשה חנינה. כמו כן דרש ראש השב"כ שהשלושה לא יצטרכו להתפטר מהתפקיד ויורשו להמשיך בתפקידיהם.

לאחר חצות התפזרו המשתתפים לבתיהם לשינה קצרה. בשש בבוקר אתמול התכנס הקבינט וברוב של שמונה נגד אחד אישר את ההסדר. בשעות הצהריים פרסם מזכיר הממשלה יוסי ביילין הודעה: "ראש הממשלה קיבל הבוקר הודעה על כך שנשיא המדינה העניק חנינה לראש השב"כ הנוגעת לאירועי אוטובוס קו 300. הנשיא פעל מכוח סמכותו המלאה. ראש השב"כ הודיע לראש הממשלה כי הוא מבקש לשחררו מתפקידו משום שפרסום הפרשה וחשיפת שכו אינם מאפשרים לו להמשיך ולתפקד".

המאורעות בפרשת ראש השב"כ

12.4.84 אוטובוס "אגד" במספר 300 נחטף ע"י מחבלים בדרום. מו"מ לילי עם החוטפים ולבסוף השתערות כוחות הבטחון משחררת את הנוסעים.

12.4.84 דובר צה"ל בהודעתו מוסר על שני מחבלים הרוגים. אח"כ מתקן הודעתו: שניים מהחוטפים נהרגו בהסתערות, שניים אחרים מתו מפצעיהם בדרך לבית החולים.

28.4.84 בעקבות פרסום התמונות שבהם נראים שני מחבלים חיים, ממנה שר הבטחון ועדה בראשות האלוף (מיל.) מאיר זורע לחקור את המקרה.

8.84 ועדת זורע קובעת שהמחבלים מתו אחרי שהורדו מהאוטובוס. כאחראת מעורבותו של תא"ל יצחק מרדכי שהודה בהכאתם. הדו"ח של ועדת זורע מועבר לפרקליט המדינה יונה בלטמן. בלטמן יבדוק מכתיו של מי במהלך הלילה הביתו את שני המחבלים. החקירה נמשכת זמן רב ותא"ל מרדכי מבקש להוכיח שלא ידו בהריגתם.

5.85 ממצאי בלטמן מועברים ליועץ המשפטי לממשלה יצחק זמיר עם המלצה להעמיד לדין את תא"ל מרדכי ולטפל בדרך משמעתית באנשי הצבא והמשטרה המעורבים במקרה. אין אצבע מאשימה על אחראי להריגת שני המחבלים.

8.85 תא"ל מרדכי נשפט על התנהגות שאינה הולמת קצין בפני אלוף מיל. חיים נאדל, ויוצא זכאי, נקי מכל אשמה.

12.85 חמישה אנשי שב"כ מועמדים בפני בי"ד של השב"כ בראשות שופט מחוזי ורובם מזוכים.

4.86 בעקבות מידע שמגיע למשרד המשפטים מבקש היועץ המשפטי יצחק זמיר להעביר לחקירת המשטרה ראיות לכאורה נגד ראש השב"כ ("פקיד בכיר")

24.6.86 הדלפת הידיעה על חקירה המתנהלת נגד "פקיד בכיר".

25.5.86 מפרסומים בחו"ל נודע כי "הפקיד הבכיר" הוא ראש שירות הבטחון הכללי.

26.5.86 נודע כי היועץ המשפטי מסרב לייצג את הממשלה בעתירה של איש השב"כ רפי מלכה נגד ראש השירות – אלא אם תהיה חקירה באשמות נגד ראש השירות.

27.5.86 נודע כי זמיר הודיע לפרס שיסתלק מתביעתו לחקירה, אם ראש השב"כ אברהם שלום יתפטר.

28.5.86 הגילויים מתחילים להצביע על מ"מ ראש הממשלה כמי שאישר את מעשה החיפוי. שמיר מכריז: "מצפוני נקי".

29.5.86 פרס ובר-לב מחליטים: חקירה משטרתית. מחכים לשובו של המפכ"ל מחו"ל.

28.5.86 זמיר: "המאבק – על שלטון החוק במדינה".
זורע: "אם מתגנב שקר לדיווחי מערכת הבטחון, זה סוף המדינה".

1.6.86 בדיון בזק ממנה הממשלה את השופט יוסף חריש ליועץ משפטי.

16.6.86 מסע הכפשה נגד שלוש בכירות משרד המשפטים מחריד את מערכת המשפט.

21.6.86 בג"ץ מתחיל לדון בעתירות מורה השב"כ רפי מלכה.

25.6.86 ה"הסדר": ראש השב"כ מתפטר – הנשיא מעניק לו חנינה.

עו"ד רם כספי, הפתיע. צילום: הררי

הנשיא הרצוג ויועצתו המשפטית. האם חרג מסמכות החנינה? צילום: הררי

פוליטיקה: ביקורת במערך, סיפוק בליכוד

מאת סופר "דבר" לענייני מפלגות

ביקורת חריפה במערך על ההחלטה שלא לחקור את פרשת השב"כ אשר אפשרה למ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר להימנע מחקירת חלקו באחריות המדינית לפרשה, ביטויי שביעות רצון וסיפוק בליכוד מן ההחלטה וביקורת בנוסח "יום שחור לדמוקרטיה הישראלית" במפלגות הקואליציה האופוזיציה.

במערך ובמפלגות האופוזיציה מתכוונים חברים להמשיך ולפעול לחקירת הפרשה למרות ההחלטה אתמול בנסיון להבטיח שהפרשה לא תבוא לסיומה קודם חקירת אחריות הדרג המדיני. הביקורת במערך אתמול היתה לאורך כל הקו החל מן השרים ויצמן, יעקבי, צור, שחל, סגן השר אברהם כץ עוז וכלה ברוב חברי הסיעה בכנסת.

ראש הממשלה שמעון פרס מנע אתמול דיון בסיעה בנושא וזה הדיון יתקיים היום או מחר. המבקרים במערך הודיעו כי לא יאפשרו שלא לחקור את הפרשה בעיקר כדי למנוע את מינויו של יצחק שמיר לראש ממשלה בעת רוטציה מבלי שתיקבע קודם מידת אחריותו לפרשה.

בליכוד הביעו כל השרים וחברי הכנסת סיפוק מלא מן ההחלטה שמנעה חקירה כלשהי כפי שחור ותבע באחרונה מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר. תנועת התחיה פרסמה הודעה שבה היא קוראת למפלגת העבודה למנוע מחלוקת ומדון בעם ולהצטרף לתמיכה בפתרון הפרשה. הליכוד חלק שבחים לנשיא, לראש הממשלה ולממלא מקומו. ח"כ אהוד אולמרט כמו רבים מחברי הכנסת של הליכוד הגדיר את הפתרון כחכם ואלגנטי.

מן האופוזיציה, התחיה ובראשה ח"כ גאולה כהן היתה היחידה שתמכה וברכה על הפתרון שבו "ניצחה התבונה". כל יתר המפלגות מפ"ם, ר"ץ ואחרות מתחו ביקורת חריפה על ההתחמקות מחקירה, על המריחה של העניין והנזקים לטווח ארוך שיהיו למערכת הבטחון.

שרים במערך מתכוונים להעלות את הנושא בממשלה וחברי כנסת מן הסיעה מתכוונים לדרוש החלטה שתתנגד לפתרון. אולם ההערכה במפלגת העבודה היא כי כלחץ ראש הממשלה שהטיל ויטיל את מלוא כובד משקלו תלך ותרד ההתנגדות.

חיים צדוק: ומה על הדרג המדיני?

(עו). – "אני חושש, שהיום הזה הוא יום שחור לשלטון החוק במדינה", כך אמר אתמול חיים צדוק, שר המשפטים לשעבר, בתגובה להחלטת הקבינט בעניין פרשת השב"כ. לדברי צדוק, "הממשלה לרבות רה"מ ושר המשפטים, הממונה על שלטון החוק, עשו פעולות, ולצערי הם גררו למערכת הזו גם את נשיא המדינה. כפי שאני שומע הם התעלמו לחלוטין מהיועץ המשפטי לממשלה, כלומר עשו מה שעשו מאחורי גבו", אמר צדוק.

"כל זה נעשה", המשיך, "כדי להשיג כמה דברים, שהחשדות על עבירות חמורות של עדויות שקר ועיוות הדין המשפט – לא ייחקרו, שהאמת בעניין זה לעולם לא תצא לאור, ושהאשמים לא יעמדו לדין".

ראש השב"כ שילם בעד ההישגים האלה מחיר גבוה ויקר באור – מחיר של התפטרות ומחיר של הרשעה עצמית, שהיא כרוכה בעצם הבקשה לחנינה. כלומר, הוא מתאר את עצמו כעבריין. ועם זאת לא תהיה כל חקירה של הדרג המדיני, כלומר אם מישהו בדרג זה אשם, הרי הוא קיבל ע"י מערכת פעולות זו – חיפוי מלא", אמר מר צדוק.

"מהו המסר של הפעולה הזו? זהו מסר שאומר לאנשי שב"כ: אתם יכולים לעבור עבירות חמורות, אתם בעצם מחוסנים בפני משפט, לא תיתנו את הדין, לא תיענשו, תקבלו חנינה. במקרה הגרוע ביותר תצטרכו להתפטר. המסר לדרג המדיני הוא, ש"אתם יכולים לעשות כל פעולה על רוחכם בתחומים כאלה ולא תשאו באחריות", אמר.

"לגבי פעולת נשיא המדינה", המשיך מר צדוק, "יש שתי שאלות, שאלת הסמכות, והאם במקרה זה צריך היה להפעיל את הסמכות? אני שותף לדעתו של פרופ' י. זמיר, שצריך לפרש את סמכות הנשיא כפי שכתוב, כלומר לחון עבריינים, ועבריין אינו אלא מי שנשפט ע"י בית משפט.

היועץ המשפטי הנוכחי לא נתבקש לחוות דעתו בשאלה זו. אני מאוד מעריך את הרמה המקצועית של היועצים הפרטיים, אבל הממשלה צריכה לפעול לפי הדרכתו של היועץ המשפטי לממשלה.

"אני חושב, שלא היתה במקרה זה סמכות. גם אם היתה סמכות, השאלה עדיין מתעוררת, אם זה היה מקרה מתאים לתת חנינה. לשיטתי היה לראות ברור שאין זה המעשה חסד, שהוא ממהותה של החנינה, אלא הוא מעשה שנועד למנוע חקירה וגילוי אמת", אמר מר צדוק.

"קודם כל שגה שר המשפטים ושגו אלה שהדריכו אותו להמליץ על החנינה, ואני חושש שגה גם הנשיא, כאשר פעל לפי המלצה זו", אמר מר צדוק. הדובר הוסיף, כי אם אמנם התעלמו לחלוטין מהיועמ"ש לממשלה הנוכחי והוא הועמד בפני עובדה מוגמרת, עליו לשקול מה תגובתו ומסקנותיו בנסיבות אלה.

חוות דעת: ד"ר אריאל רוזן צבי – משפטן

מאת סופר "דבר"

ד"ר אריאל רוזן-צבי מומחה למשפט חוקתי ומינהלי באוניברסיטת תל-אביב אומר, כי ההסדר שהושג בעניין פרשת השב"כ הוא "מעשה להביס משפט, שבא במקום הליך משפטי ישיר, שצריך היה ללכת בה". ד"ר רוזן-צבי ניתח את הפגמים המשפטיים של ההסדר ואמר: "ההסדר מבוסס על שלוש עיסקות שכל אחת מהן פגומה: חנינה, התפטרות ראש השב"כ ומניעת כל חקירה נוספת".

החנינה: "לנשיא הסמכות "לחון עבריינים", אבל החנינה היא אקט של חסד וחמלה ואילו במקרה הנוכחי קשה להשתחרר מהתחושה שהשימוש בסמכות החנינה נעשה כדי למנוע חקירה ולא זוהי המטרה של הפעלת הסמכות. ספק רב אם יש לנשיא סמכות לחון מי שאיננו בגדר עבריין. מקבלי החנינה במקרה זה לא זו בלבד שלא הורשעו בדין אלא אפילו לא הוגש נגדם כתב-אישום. הוגשה רק תלונה שטרם נחקרה די צרכה.

יצויין, כי אין שום תקדים לכך, שנשיא המדינה העניק חנינה לפני הגשת כתב-אישום ואין שום פסק של בג"צ המכיר בסמכות הנשיא להעניק חנינה בשלב זה, להוציא הערה של השופט, צבי ברנזון בפסק דין שבו הוא מכיר בסמכות כזו של הנשיא. אבל זו היתה אימרת אגב שלא היתה דרושה לצורך הכרעה באותו עניין.

התחושה שנוצרה עתה היא שהחנינה נוצלה כדי למנוע חקירה של הדרג המדיני. כאשר מתייחסים לנושא זה בהקשר לפרשת אלוף יצחק מרדכי נוצר רושם שהדרג המקצועי – הצבא ושרות הבטחון – שילמו מחיר כלא, כדי למלט את הדרג המדיני מכל חקירה שהיא.

העובדה שהחנינה היתה האמצעי להשגת מטרה זו יש בה טעם לפגם. עם זאת יש לציין כי אי אפשר לערער על מתן החנינה כי הנשיא מחוסן לפי החוק מפני התערבות שיפוטית.

ההתפטרות: היה שלב שבו ניתן היה לראות בהתפטרות סוף פסוק, ולגבי אנשי השב"כ יתכן שיש בכך גם עכשיו סוף פסוק. אולם בינתיים הסתעפה הפרשה, נודעו עובדות חדשות ונוספו חשדות בביזיונות נוספים. את אלה לא ניתן להשתיק באמצעות התפטרות של הדרג המקצועי בלבד, גם במקרה זה יש תחושה שההתפטרות היתה קרבן שהוקרב לא לשם הגנת בטחון המדינה בלבד אלא גם לשם מתן הגנה פוליטית.

מניעת חקירה: עניין זה הוא הקשה ביותר. נוצר רושם שסברו את כל הכלים כדי להבטיח שהחשדות והחסרות לא יגיעו באופן כלשהו אל הדרג הפוליטי. לא לשם כך נועדים אמצעים משפטיים יוצאי דופן, שהם שנויים במחלוקת מבחינת סמכות הפעלתם.

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הבהיר, כי לא יהיה כיסוי ולא יהיה טיוח של הפרשה. אינני חושב כי ההבטחה הזו קויימה. לדעתי, בהסדר זה נדחק מוסד היועץ המשפטי לשוליים. מי שהיה צריך להיות המוביל ונותן הטון נהפך לכינור שני בעוד שבכינור הראשון מנגן הדרג המדיני. אסור היה ליועץ המשפטי לתת את ידו לעיסקה זו או להשלים עמה. על היועץ המשפטי היה לומר כי ההסדר איננו מקובל עליו וכי בשום פנים איננו מוכן לסמוך עליו את ידיו. במקום זאת היה על היועץ המשפטי לתמוך בפני הנשיא בחוות דעתו של קודמו פרופסור זמיר באשר להפעלת סמכות החנינה. אינני מניח, כי הממשלה היתה מאמצת הסדר, שהיועץ המשפטי היה מתנגד לו בכל תוקף".

תקדים משפטי: חוות דעת בעניין סמכות החנינה

מאת טובה צימוקי, כתבת "דבר"

משפטנים בכירים הפנו אתמול תשומת לב לחוות דעת שפורסמה ביוני 1985 על ידי היועץ המשפטי לממשלה דאז פרופ' זמיר בעניין הפנייה לנשיא המדינה חיים הרצוג שיחון את עצורי המחתרת היהודית.

חוות דעת זו נמסרה לראש הממשלה שמעון פרס ולנשיא המדינה חיים הרצוג שלא השיב עליה.

ל"דבר" נודע כי טרם הולכתו עבר פרופ' זמיר על כל חוות הדעת המשפטיות שפורסמו בנושא סמכויות החנינה של נשיא המדינה. סעיף 9 של חוות הדעת קובע נשיא המדינה – הנשיא הנוכחי – כמו קודמיו אינו נוהג לדון בבקשות של נאשמים שבמשפטם טרם נסתיים. מצב זה בא לידי ביטוי גם בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה. בהנחיה מספר 62.001 מיום 1.7.74 בדבר נוהל נאמר כך "בהתאם לכללים המקובלים על נשיא המדינה אין הוא מטפל אלא בבקשות לגבי תיקים שהדיון בהם נסתיים".

בחוות דעתו בעניין חנינות לנאשמי המחתרת היהודית קבע זמיר כי מאחר ונשיא המדינה אינו נוהג לדון בבקשות חנינה המוגשות על ידי נאשמים שבמשפטם טרם נסתיים, הרי שאין גם מקום לתת חנינה לנאשמים שבמשפטם נמשך". בהקשר זה יש לציין את המשבר שהתגלע בשנה שעברה בין נשיא בהמ"ש העליון מאיר שמגר לבין הנשיא חיים הרצוג בנושא החנינות. שמגר חלק על הדרך שבה מפעילים שר המשפטים דאז משה נסים ונשיא המדינה חיים הרצוג את סמכותם לחנינה. המשבר התגלע בקשר לחנינתו של סוחר הבשר דאוד סג'ורה(?). בתזכירו כתב שמגר: "מעשה חנינה הוא מעשה חסד ורחמים, אך גם בהפעלתו אין להתעלם ממסקנותיהן של הערכאות השיפוטיות או מן המשמעות שיש להכרעתן". כן כתב שמגר "שלטון תקין אינו יוצר מסווה לכוונתו אלא מבטא מגמתו וכוונתו באופן גלוי ואינו עוקף או אוגף מוסר שיפוטי". הטענה העיקרית של שמגר היתה כאילו הפעיל הנשיא הרצוג את סמכות החנינה שלו כערכאה שיפוטית נוספת.

זמיר: אין חנינה לפני הרשעה.

הגרמנים לא יכולים לממן טיפול רפואי ב"תאומי מנגלה"

ממשלת גרמניה לא מכירה בהם כזכאים לפיצויים

מאת זאב סטרטינסקי(?), כתב "דבר" בגרמניה

בון (מיוחד ל"דבר"). – לממשלת מערב גרמניה אין אמצעים תקציביים, כדי לממן טיפול רפואי לשמונה "תאומי מנגלה" החיים בישראל, שמצב בריאותם חמור ביותר. כך עולה משיחה, שניהל נציג איגוד התאומים, עו"ד אבי אריליך, עם נציגי משרד החוץ הגרמני אתמול.

בשיחה עם סופר "דבר" אמר אריליך, כי בשיחה זו הזכיר אחד מנציגי הגרמנים מקרה בודד, שבו מימנה ממשלת גרמניה טיפול רפואי להצלת חייו של אחד מהתאומים, שהיו קורבנות הניסויים הרפואיים של הפושע הנאצי ד"ר יוזף מנגלה מאושוויץ.

אריליך הגיב באומרו, כי בישראל ישנם עוד שמונה תאומי מנגלה במצב קריטי וכי גם הם זקוקים למימון לשם טיפול רפואי.

אולם נציגי משרד החוץ הגרמני ציינו, שאין בידי של משרדם לממן טיפולים אלה, והמשרד האחראי לכך הוא משרד הכספים. עם זאת, משרד זה כפוף למדיניות התקציבית המונעת ממנו הוצאת כספים מעבר למסגרת המאושרת.

כידוע, ממשלת גרמניה מסרבת לשלם פיצויים לתאומי מנגלה בטענה, כי לדרישותיהם אין בסיס חוקי. היום יקיים הבונדסטג הגרמני דיון בבעיית אי-תשלום פיצויים לקבוצות שונות של קרבנות הנאצים, ונושא תאומי מנגלה אמור לעלות אף הוא על סדר היום במסגרת דיון זה.

לאשתו של קלינגהופר נודע על רצח בעלה לאחר תום החטיפה

עדותה הוקראה במהלך משפט החוטפים בגנואה

גנואה (א.פ.). – רעייתו של ליאון קלינגהופר, שנרצח על-ידי חוטפי האונייה "אכילה לאורו", למדה על מותו של בעלה רק לאחר תום החטיפה. עדותה של מרילין קלינגהופר, שנפטרה בפברואר השנה, הוקראה בפני בית-המשפט בגנואה במהלך המשפט נגד חוטפי האוניה.

בעדותה, שהוקראה על-ידי השופט לינו מונטמירה, נאמר כי היא לא חזתה במו עיניה ברצח בעלה. לדבריה, היא הופרדה מעל בעלה, שנשאר על הסיפון, ולאחר מכן היא שמעה שתי יריות. "אחר-כך שמעתי רעש של משהו שנזרק למים", נאמר בעדותה.

עוד נאמר בעדות, שניתנה למשטרה האיטלקית באוקטובר אשתקד, כי בני הערובה באוניה שאלו את החוטפים מה אירע, אולם לא קיבלו כל תשובה. לאחר מכן שאלה מרילין עצמה את אחד החוטפים למקום הימצאו של בעלה. "הוא ענה ששלומו טוב, לאחר מכן בישק אותי פעמיים ובכה", סיפרה האלמנה.

עדות זו מתיישבת עם עדותו של אחמד מארוף אל אסאדי, אחד הנאשמים במשפט, שהעיד בשבוע שעבר, כי חיבק את אלמנתו של קלינגהופר, משום שלא היה מסוגל לספר לה כי בעלה נרצח. אסאדי הטיל את האשמה לרצח על נאשם אחר במשפט – יוסף מולקי.

מרפי הגיע לשטוקהולם לשיחות עם פוליאקוב בענייני המזרח התיכון

הפגישות בהתאם לסיכומים בפגישת הפסגה בז'נבה

שטוקהולם (רויטר). – סגן שר החוץ האמריקאי ריצ'ארד מרפי הגיע אתמול לשטוקהולם לשיחות בנושא המזרח-התיכון עם עמיתו הסובייטי ולאדימיר פוליאקוב – כך מסרו אמש מקורות דיפלומטיים.

המקורות מסרו, כי מרפי ופוליאקוב ינהלו סדרת פגישות בשגרירויות ארצותיהן בבירת שבדיה ביומיים הקרובים. הפגישות נערכות בהתאם להסכמה בין מנהיגי שתי המדינות בפגישת הפסגה בז'נבה אשתקד.

דובר השגרירות האמריקאית סירב למסור פרטים על הנושאים שיועלו בשיחות ואמר, כי רק לאחר תום השיחות יוחלט, אם למסור הודעה לעיתונות. לא ניתן היה להשיג את תגובתם של הדיפלומטים הסובייטים במקום.

מקהלה פנומלית

מאת יהודה כהן

במסגרת הסידרה "כל המקהלות" אירחה מקהלת קאמרן את המקהלה הקאמרית ההולנדית, שהגישה אמש במוזיאון תל-אביב קונצרט של מקהלות ללא ליווי, בחמש שפות. זו מקהלה פנומנלית עם מנצח פנומנלי, ען אלדרס. לא חשוב מה בדיוק היא שרה, תמיד הביצוע מושלם.

אחרי בכורה

בצד יצירות מאת ברוקנר ובראהמס כללה התכנית שתי פנינות מאת ליגטי שבהן לובש קול המקהלה אופי של צליל תזמורתי, תופעה זו היתה גם בשיר "העולם איבדני" מאת מאהלר בעיבוד ל-16 קולות מאת קליטוס גוטוולד(?), שנשמע כמו שירה עם תזמורת, כן בוצעו שירים צרפתיים מאת פולנק ושירי שקספיר מאת פראנק מרטין. מקהלה זו הינה בעלת קולות מצוינים הנשמעים לעיתים קרובות בסולו, בזימרה ואף בדיבור סולו, על רקע "תזמורתי".

שבוע הספר: סיכום

מאת מירי פז, כתבת "דבר"

שבוע הספר העברי ננעל אמש. לטענת רוב המו"לים היה שבוע הספר תשמ"ו בינוני מקודמיו.

לדבריהם יותר אנשים ביקרו בו השנה אף שעקומת המכירות המסוערת לא תצביע, לדעתם, על עליה תלולה בהיקף המכירות. המסקנה: יותר אנשים מתעניינים בספרים, גם אם אינם רוכשים אותם.

אולם לפחות לגבי חלק מן המו"לים היה שבוע הספר הצלחה בלתי צפויה, שלכבותה לא הסכילו להערך כראוי. בספרית "מעריב" לא יכלו הזבנים להתגבר על הביקוש הגואה לספרה של מארגריט דיראס "המאהב". הספר אזל ומאות קונים הלכו ריקם. ב"הספריה" – מפעל המבניים המשותף של "כתר", "הקיבוץ המאוחד" ו"סימן קריאה" – מוקנים כי אילו עותקי ספרו של דוד גרוסמן "עיין ערך אהבה" במכירה בהחת, מי שרצה לרכוש ספר זה בלבד, החזן לחתום על מנוי לעשרה ספרים. על פי עדות ראיה הוא לא מנע שהתפתו.

על פי מסאל בין בעלי הדוכנים בכיכר מלכי ישראל בתל-אביב, הספרים הנמכרים ביותר היו הרומאן "ערבסקות" מאת אנטון שמאס ובספרות עיון – "הכרעות גורליות" מאת יהושפט הרכבי, "גילו של אדם" מאת בראן רבינוביץ ו"מבאי האיסלם" (עם עובד). במפעל המבניים של "הספריה" היה ביקוש רב ל"עיין ערך אהבה", "לוליטה" מאת נאבוקוב. ב"כתר" הספרים הנמכרים ביותר היו "היטלר" מאת יואכים פסט, "האיש שלנו בדמשק" מאת שמואל שגב הסדרה "יצירה ויוצרה" בהוצאת צ'ריקובר – "קטל ברפאל" מאת יולי נודלמן ב"שוקן" – הביוגרפיה "קפקא" מאת רונלד היימן וספרי יהודה עמיחי ב"מודן" – "הבישול הסיני" מאת ישראל אהרוני והן דאור בהוצאת רות סירקיס – "פבריקה" מאת רות סירקיס ויוסף לפיד.

ממשלת דרום אפריקה מכבידה את נחת זרועה על אמצעי התיקשורת

בוטלו התידרוכים היומיים לעיתונים על הנעשה במדינה

יוהאנסבורג (עיר ועי"צ). – ממשלת דרום אפריקה הקשיחה אתמול את העיתונאים בארצה, כי לא תהסס לפעול נגד עיתונאים, שלא יכבדו את ההגבלות על הידיעות העיתונאי, שהוטלו במסגרת מצב החירום במדינה.

עורכי העיתונים המקומיים והכתבים הזרים, שזומנו אתמול ללשכתו של סגן שר ההסברה לואי נל, הוזהרו כי הממשלה לא תהסס לסגור עיתונים או להשעות את פעילותם. כידוע, מאז הוטל מצב החירום לפני כשבועיים גורשו שלושה עיתונאים מהמדינה, ביניהם העיתונאי הישראלי דן סגיר.

לפני כן, הודיעה לשכת האינפורמציה הממשלתית, כי היא מבטלת את התדרוך היומי על ההתרחשויות הפוליטיות, בגלל "הירידה בתקריות האלימות". תדריכים יומיים אלה היו מקור המידע היחידי על המתרחש במדינה, מאז הוטלו ההגבלות החמורות על אמצעי התקשורת. לפי דיווחים אלה, נהרגו 59 בני אדם מאז הוטל מצב החירום.

בתוך כך חתם נשיא דרום אפריקה פיטר בותה על חוק, הנותן בידי הממשלה וכוחות הבטחון סמכות לדכא באלימות הפגנות ולהעניק חסינות מוחלטת לכוחות הבטחון.

מצב החירום לא יבוטל

בותה גם הכחיש אתמול שמועות, כי מצב החירום יסתיים בסוף יוני. "נקיים את מצב החירום כל עוד הוא דרוש להבטחת חיי אדם", אמר בותה בראיון לעתון האיטלקי "איל ג'ורנאלה".

אתמול נפגש דניס היילי, אחד מנהיגי מפלגת ה"לייבור" הבריטית העושה בביקור בדרום אפריקה, עם ויני מאנדלה, רעייתו של המנהיג השחור נלסון מנדלה. היילי נכח אתמול גם במשפטם של 22 שחורים, שעמדו בראש מפלגה נגד האפרטהייד, ונאשמים עתה בבגידה וצפויים לעונש מוות.

בינתיים נפגש מנהיג ה"קונגרס הלאומי האפריקאי" אוליבר טאמבו עם פקיד בכיר במשרד החוץ הבריטי בלונדון. לאחר הפגישה, שהיתה הראשונה בין הצדדים בדרג רשמי גבוה, אמר טאמבו כי הפגישה מוכיחה את העובדה, שלא יהיה ניתן להתעלם מהארגון בעת פתרון פוליטי לשאלת דרום-אפריקה.

דליה שחק(?), סופרת "דבר" בבריטניה מוסיפה:

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר תודיע היום בהאג במועצת השוק המשותף על מספר מהלכים במטרה לקדם הסדר של שלום בדרום אפריקה.

אחד המהלכים, לפיהם הוחלט בתום שבוע של דיונים, יהיה שיגור משלחת בה יקחו חלק שר החוץ הבריטי ג'פרי האו שר החוץ ההולנדי, ושר החוץ הבלגי. השוק המשותף גם יודיע על הטלת מספר סנקציות כלכליות על דרום-אפריקה. תאצ'ר התנגדה עד-כה לסנקציות כלכליות, אך היא נאלצה להסכים למספר מוגבל של סנקציות כחלק הכרחי מכל תוכנית אירופית מאוחדת.

נשיא פרו מודה כי שוטרים ירו ורצחו אסירים במהלך ההתקוממות

הרגו אותם באכזריות גם אחרי שהושב השקט אל כנו

לימה (סוכנויות הידיעות). – נשיא פרו אלאן גארסיה הודיע אתמול, כי כוחות הבטחון ירו והרגו 30 או 40 אסירים מתקוממים בבית-כלא בארצו, לאחר שנכנעו והפסיקו את מרידתם. הוא הבטיח, כי אנשי הבטחון ייענשו.

בשידור טלוויזיה אמר גארסיה, כי הקצינים והחיילים "המשיכו לרצוח באכזריות את המתקוממים", לאחר שנכנעו. הוא לא ציין כמה חיילים השתתפו ברציחות.

כמעט יותר מ-250 אסירים, חברי מחתרת מאואיסטית, נהרגו בשבוע שעבר, כאשר אלפי חיילים דיכאו מרידות בשלושה בתי-כלא בלימה הבירה. האופוזיציה השמאלית האשימה את הממשלה, כי חלק גדול מההריגות בוצעו לאחר שהאסירים נכנעו. בעקבות זאת, הודיע גארסיה על הקמת ועדת חקירה בנושא.

בתוך כך נהרגו אתמול 4 בני-אדם, כאשר התפוצצה פצצה ברכבת המוליכה לאתר התיירות הפופולארי ביותר בפרו – עתיקות מאצ'ו פיצ'ו. איש עדיין לא קיבל על עצמו את האחריות לפיגוע, אך מעריכים כי המחתרת המאואיסטית היא שביצעה אותו כנקמה על הרצח בבתי-הכלא בלימה.

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס

המו"ל – "דבר" בע"מ
מודפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל-אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233.
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים: 281860, 298032.
סניפים: ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233.
ירושלים, המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טל. 241306 7, 222353, 222451.
המינהלה: רח' הלל 16, טל. 231251.
חיפה, רח' הנביאים 23 טלפונים 3-642111, מ. 33104.

אתמול בכנסת
שלמה גינוסר טובה צימוקי

ארבע הצעות אי אמון בעקבות פרשת השב"כ ידונו בכנסת

מאת שלמה גינוסר,
סופר „דבר" בכנסת

הכנסת תדון ביום ג' הבא בארבע הצעות אי־אמון בממשלה בעקבות החלטת הקבינט בפרשת השב"כ, אותן הגישו סיעות האופוזיציה, מפ"ם, ר"צ, חד"ש, והרשימה המתקדמת לשלום. לעומתן ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) העלה הצעה לדון בדחיפות במליאה בצורך להביע אמון במערכת הבטחון ובפעולות לצמצום הנזקים לבטחון המדינה הנובעים מפרשת השב"כ.

סיעת הליכוד בכנסת הביעה אתמול הערכה לנשיא המדינה ולכל הגורמים אשר „החליטו החלטה אחראית גם אם היא מכאיבה לאנשים שמילאו היטב את תפקידם הקשה". יו"ר סיעת המערך רפי אדרי אמר אתמול כי „המחזה חוזר על עצמו. מי שנותן את הדין הוא הדרג המבצע ולא הדרג הפוליטי". לדבריו הדרג המבצע הסיק מסקנות באומץ ואילו הדרג הפוליטי כבער את תוצאו מהעניין. ח"כ אדרי קרא לדרג הפוליטי להסיק את המסקנות הראויות.

יו"ר סיעת הליכוד ח"כ שרה דורון הדגישה כי „בתנאים הקשים והמסעירים התקבלה החלטה אחראית ונבונה". עוד הוסיפה כי נושא השירותים החשאיים חייב להיות חשאי „ולא נחלתם של פוליטיקאים, כלי תקשורת והציבור הרחב".

נודע כי ח"כ יורם ארידור הציע לפני כחודש למ"מ רה"מ יצחק שמיר לפתור את המשבר על ידי מתן חנינה מוקדמת על ידי נשיא המדינה למעורבים בפרשת השב"כ. על־פי המידע נועד ארידור גם עו"ד רם כספי.

לעומת התגובה החיובית בליכוד, היתה התגובה בסיעת המערך מעורבת. סגן יו"ר הכנסת אהרון נחמיאס הביע צער רב על אשר אירע בפרשה והוסיף כי המדינה חייבת להתנצל בפני האלוף יצחק מרדכי. יחד עם זאת הדגיש ח"כ נחמיאס כי לא היתה דרך אחרת למנוע את חשיפת הנושא לעיני העולם, זולת ההחלטה שנתקבלה על ידי הקבינט.

סגן השר אברהם כץ־עוז שלל באופן נחרץ את החלטת הקבינט: „בשם צרכי הבטחון של מדינת ישראל נעשה היום מעשה המנוגד לחלוטין לצרכי הבטחון של המדינה. יש בפתרון זה כל היסודות של שלום־בית, ופתרון בעיות פוליטיות ומצוקות אישיות, אבל בטחון המדינה מחייב שאמינות אנשי השב"כ תהיה מוטלת אכן כץ־עוז. השר הוסיף כי החלטת הקבינט אינה נותנת תשובה ברורה לשאלה האם אנשי השב"כ דיברו אמת בכל הנוגע לפרשה. ח"כ שבח וייס (מערך) ציין כי „אם היועץ המשפטי לממשלה היה מחליט לא לפתוח בהליכים נגד אנשי השב"כ בעקבות התייעצות עם הממשלה היה הדבר עדיף על החלטת הקבינט".

ח"כ חיים רמון (מערך) אמר כי מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר הסיג את מבוקשו: לא לחקור ולא לגלות את אחריותו בפרשה, גם במחיר הקרבתם של ראשי השב"כ. „פרשה זאת" לדבריו, „לא תסתיים כל עוד האחראים ובראשם – שמיר, לא ישלמו את מחיר העלילה שהם העלילו על האלוף יצחק מרדכי". הדרך היחידה לדעת רמון להביא לסיום הפרשה, היא להקים ועדת חקירה ממלכתית שתיקבע את אחריות הדרג המדיני".

ח"כ יוסי שריד (ר"צ) טען כי החלטת הקבינט מוטעית ומאכזבת: „ברור כי אין לקבל החלטה זאת ואין שום ברירה אלא לנהל נגדה מאבק ציבורי נמרץ" אמר שריד. שריד עצמו פנה אתמול למפכ"ל רב ניצב דוד קראוס והודיע לו כי הוא מאמץ את תלונתו של היועץ המשפטי לממשלה לשעבר, פרופ' יצחק זמיר נגד ראש השב"כ כפי שהוגשה בשעתו למשטרה והוא מבקש לפתוח מייד בחקירה המתבקשת מתוקף פנייתו זו.

ח"כ שולמית אלוני (ר"צ) „גורסת" כי „החלטת הקבינט עוקפת את המערכת המשפטית ועושה שימוש בנשיא המדינה לצורך יישוב בעיות פנים ממשלתיות".

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) הגדיר את ההחלטה „פשרה מסוכנת שנועדה, כנראה, לחפות על מעורבותו של הדרג המדיני". ולדעת ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) על תנועתו לבחון את חברותה בקואליציה לאחר ההחלטה שהתקבלה בקבינט.

מאת סופר „דבר" בכנסת

ישיבת מליאת הכנסת הסתיימה אתמול שעה ו־40 דקות בלבד לאחר שהחלה. סגן יו"ר הכנסת אהרון נחמיאס נעל את הישיבה כאשר שר הפנים הרב יצחק פרץ לא הופיע לדיון בנושא החלטת משרד הפנים לציין גרים בתעודת זהות. חברי כנסת שהעלו הצעות לסדר היום בנושא זה סירבו לנאום בהיעדרו של השר.

דקות ספורות לאחר תחילת הישיבה הפסיק ח"כ נחמיאס את הישיבה לחמש דקות משום ששרי המשטרה והאוצר לא נוכחים באולם המליאה כדי להשיב על שאילתות בעל פה.

שר הפנים יצחק פרץ בקש שלשום מיו"ר הכנסת, שלמה הלל לדחות את הדיון בנושא רישום גרים, אולם הלל שיכנע אותו לענות להצעות לסדר היום. הנושא יועלה איפוא, במליאה ביום שני הקרוב.

מפ"ם הגישה אתמול הצעת אי־אמון בממשלה בנושא: „זלזול שרי הממשלה בכנסת".

ועדת הכספים מעכבת הנפקות דיסקונט ובל"ל

מאת דרור שרביט

ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול שורה ארוכה של הנפקות (אג"ח) חדשות שיוצעו לציבור עד סוף החודש, אך נמנעה מלאשר הנפקת אג"ח של חברה בקבוצת דיסקונט וחברת בת של בל"ל. יו"ר הוועדה אברהם שפירא לא הביא בקשות הנפקה אלה לדיון, לאחר שהובהר כי חברי כנסת מתכוונים לנקוט בשיטה של „פיליבסטר" כדי לעכב את אישור ההנפקות.

שתי ההנפקות שלא אושרו הן של חברת „נכסים ובנין" מקבוצת דיסקונט וחברת לאומי מימון מקבוצת בל"ל, זאת על רקע סירובו של רקנאטי להתפטר מראשות דיסקונט והמשך כהונתו של יפת בראשות החברות הבנות של בל"ל בחו"ל. לעומת זאת אישרה ועדת הכספים של הכנסת הנפקות חברות בנות של שני הבנקים האחרים, פועלים והמזרחי. מתברר כי גם הנפקת המזרחי עמדה בסימן שאלה ועברה את אישור ועדת הכספים של הכנסת, למרות שאהרון מאיר ממשיך בינתיים בכהונתו כמנכ"ל הבנק, בגלל שתי סיבות:

ח"כ יורם ארידור, בין המובילים בוועדה את ההתנגדות להנפקות בנקים סרבני בייסקי (אגב, ארידור הפעיל שיטה זו כנגד הבנקים כבר כשכיהן כשר האוצר) אינו משתתף בדיוני ועדת הכספים הנוגעים לבנק המזרחי מאחר ושימש להם יועץ בשכר. במקרה זה אי־השתתפותו דווקא הועילה לבנק, מאחר והקטינה את כוח ההתנגדות של הח"כים;

ח"כ עדנה סולודר לחצה לאשר את ההנפקה מאחר והמזרחית מיועדת לקיבוצים.

קרן מקפת
מרכז לפנסיה ותגמולים אגודה שיתופית בע"מ

מאזן ליום 31 דצמבר 1985
(בשקלים חדשים)

השקעות ונכסים		31.12.1985	31.12.1984
השקעות מוכרות:			
ניירות ערך	95,377,830		27,024,589
פקדונות בבנקים ובמוסד כספי	26,280,733		3,427,462
נדל"ן	3,517		3,592
		121,662,080	30,455,643
התחייבות מדינת ישראל וחברה ממשלתית בגין פנסיה מקיפה		241,254,508	–
השקעות אחרות:			
השקעות ופקדונות במוסדות	3,128,823		627,864
ניירות ערך	396,528		93,483
נדל"ן	18,039		18,415
		3,543,390	739,762
סך־הכל השקעות		366,459,978	31,195,405
רכוש קבוע		72,616	29,525
הלוואות לחברים		476,487	226,191
רכוש שוטף:			
ריבית והצמדה שנצברו	14,833,718		4,429,910
חייבים	8,017,813		1,784,982
מזומן	6,404		2,642
סך־הכל רכוש שוטף		22,857,935	6,217,534
סך־הכל רכוש לפני שערוך		389,867,016	37,668,655
הפרשי שערוך		1,065,695,153	342,464,635
		1,455,562,169	380,133,290

קרנות גמל והתחייבויות		31.12.1985	31.12.1984
קרנות פנסיה:			
קרן פנסיה מקיפה	1,135,524,280		352,105,535
קרן פנסיה יסוד	10,788,325		6,857,776
		1,146,312,605	358,963,311
פנסיה מקיפה לעובדי חב' ממשלתית		241,254,508	–
		1,387,567,113	358,963,311
עתודה אקטוארית		19,027,968	4,838,763
קרנות גמל אחרות		47,040,797	15,376,688
קרנות סוציאליות		91,696	53,038
		47,132,493	15,429,726
סך־הכל קרנות גמל		1,453,727,574	379,231,800
התחייבויות שוטפות		1,834,595	901,490
		1,455,562,169	380,133,290

א. רייף
יושב ראש

י. שילון, עו"ד
מנהל כללי

חשבון הכנסות והוצאות

		31.12.1985	31.12.1984
הכנסות שוטפות מהשקעות:			
מניירות ערך	53,539,543		12,920,225
מפקדונות	4,436,762		1,719,540
מהלוואות לחברים	238,018		113,592
מחובות המעבידים	1,208,120		2,020,697
מדמי שכירות מנדל"ן	69,270		72,287
מהשקעות אחרות	688,999		183,814
		60,180,712	17,030,155
רווחי הון והפרשי הצמדה שמומשו:			
מניירות ערך	23,213,947		5,274,665
ממימוש פקדון	85,827		27,683
		23,299,774	5,302,348
		83,480,486	22,332,503
הוצאות:			
משכורות וזכויות סוציאליות	2,529,992		721,042
עבוד נתונים	945,682		191,756
הוצאות כלליות	668,662		175,183
		4,144,336	1,087,981
		79,336,150	21,244,522
הוצאות בגין חובות מסופקים		170,809	–
עודף הכנסות		79,165,341	21,244,522
הפחתות ממבנים	767		767
הפחתות ממטלטלים	5,956		710
		6,723	1,477
עודף הכנסות לייעוד		79,158,618	21,243,045
רווחי שערוך		723,230,518	293,021,296
סה"כ עודף הכנסות לייעוד רווחים		802,289,136	314,264,341

חשבון קרן פנסיה מקיפה

		31.12.1985	31.12.1984
יתרת הקרן ליום 1 בינואר 1985		352,105,535	53,208,589
הפרשות:			
הפרשות שוטפות	60,038,557		13,238,181
הפרשות נוספות	249,188,165		1,021,593
סה"כ הפרשות		309,226,722	14,259,774
העברות:			
מחשבון ייעוד העודפים	750,657,184		291,392,153
מקרנות אחרות	669,292		120,805
מקופות אחרות	2,526,810		364,255
סה"כ העברות		753,853,286	291,877,213
		1,415,185,543	359,345,576
פחות:			
תשלומי פנסיה לפנסיונרים	21,844,408		4,060,249
תשלומי פנסיה לנכים	3,347,509		573,890
תשלומי פנסיה לשאירים	6,557,971		1,312,047
		31,749,888	5,946,186
החזרות לחברים שעזבו		5,403,402	1,124,063
תשלומים אחרים:			
תשלומים חד־פעמיים	205		1
תשלומי ביטוח הדדי	270,512		38,959
העברות לקרנות אחרות	633,526		110,384
העברות לקופות אחרות	349,222		20,448
		1,253,465	169,792
סה"כ תשלומים, החזרות והעברות		38,406,755	7,240,041
יתרת הקרן ליום 31 בדצמבר 1985		1,376,778,788	352,105,535
		1,415,185,543	359,345,576

חשבון קרן פנסיה יסוד

		31.12.1985	31.12.1984
יתרת הקרן ליום 1 בינואר 1985		6,857,776	1,561,359
הפרשות:			
הפרשות שוטפות	607,116		178,141
הפרשות נוספות	1,876		–
סה"כ הפרשות		608,992	178,141
העברות:			
מחשבון ייעוד העודפים	5,902,582		5,673,963
מקרנות אחרות	14,669		4,601
מקופות אחרות	635		468
סה"כ העברות		5,917,886	5,679,032
		13,384,654	7,418,532
פחות:			
תשלומי פנסיה לפנסיונרים	2,225,478		479,780
תשלומי פנסיה לשאירים	164,103		38,680
		2,389,581	518,460
החזרות לחברים שעזבו		179,431	37,086
תשלומים אחרים:			
תשלומים חד־פעמיים	–		–
תשלומי ביטוח הדדי	12,676		561
העברות לקרנות אחרות	14,641		4,511
העברות לקופות אחרות	–		138
		27,317	5,210
סה"כ תשלומים, החזרות והעברות		2,596,329	560,756
יתרת הקרן ליום 31 בדצמבר 1985		10,788,325	6,857,776
		13,384,654	7,418,532

הערות:
דין וחשבון מפורט ומלא עם באורים של הנהלת החברה כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות ימסר לכל דורש במשרדי הקרן ברח' קויפמן 6, „בית גבור", תל־אביב.
הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי בטוח תשמ"א–1981, ומכתב האוצר / אגף שוק ההון בטוח וחסכון מיום 12 בדצמבר 1983.
יוני 1986

לתשומת לב מבוטחי „קרן מקפת"
הדין וחשבון נשלח בחודש יוני 86 להנהלות המפעלים ונציגי העובדים המבוטחים.

„קרן מקפת"
מיסודה של הסתדרות הפקידים עובדי המינהל והשרותים.
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל.

אנשים • אנשים •

אמון ברוטציה

במימשל רייגן מעריכים, כי החילופים בראשות־הממשלה יתבצעו כמתחייב מהסכם הרוטציה ואף מקדימים להתייחס אל יצחק שמיר (בתמונה) כאל ראש־הממשלה הבא של ישראל, נודע השבוע ממקורות שונים.

צוותו של סגן שר־החוץ לענייני כלכלה, אלן וואליס, שנועד עם שמיר בירושלים בשבוע שעבר, ביקש ממנו לתת קדימה גבוהה להמשך התוכנית הכלכלית בשובו ללשכת ראש־הממשלה. גורמים אחרים במימשל מעריכים, כי שמיר יאפשר למלא מקומו שמעון פרס, בכהנו כשר־החוץ, להמשיך בתהליך המדיני באזור בכיוון שבו החל פרס, בהנחה שאין טעם בעימות עם פרס ומפלגתו בסוגייה זו, כל עוד אין התהליך מבשיל לכדי צורך בהכרעות.

אמיר אורן, וואשינגטון

רב פעלים

פיליפ קלוצניק (בתמונה), בן ה־79 שימש בעבר בתפקידים רבים בזירה האמריקאית הכללית ובזירה היהודית שם. בתקופת ממשל קארטר היה הדמוקראט הוותיק איש שיקאגו שר המסחר והתעשיה. בימי קנדי כיהן כשגריר במשלחת ארה"ב באו"ם ובהיותו אדם צעיר שימש גם בתפקיד בממשל רוזוולט. בתחום החיים היהודיים היה נשיא בני ברית, ממייסדי ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב ובאחרונה מ־1977 עד 1979 נשיא הקונגרס היהודי העולמי בין ד"ר נחום גולדמן לאדגר ברונפמן. בישראל היה פעמים אין ספור, אך הקיץ הוא עושה כאן חודש שלם, שהחל עם חגיגת בר־מצווה לאחד מנכדיו ליד הכותל ויסתיים עם מושבי קרן הזכרון לתרבות יהודית וחבר הנאמנים של המרכז הבין־ארצי להוראת תרבות ישראל באוניברסיטאות בחו"ל. קלוצניק, שהוא יונה צחורה ושלפני יותר מעשור היה חבר בוועדה שניסחה את תכנית ברוקינגס למזרח התיכון, נועד כמובן גם עם פורום „היונים" של מרכז השלום למזרח התיכון.

רווחה כפולה

אם תסתיים היום שביתת האחיות, תיאנח ח"כ שושנה ארבלי־אלמוזלינו, אנחת רווחה כפולה: האחת, רשמית, מתוקף תפקידה כסגנית שר הבריאות. האחרת, אישית, מפני שב־48 השעות האחרונות היא בילתה יום ולילה בבתי־חולים שונים, שם עודדה את החולים ומשפחותיהם ואף את האחיות. העניין הרב שמגלה הח"כ ארבלי־אלמוזלינו באחיות, המכנות אותה „נציגתנו", החל לפני שנים רבות. בשנת 79' היא פעלה לשם העברת חוק שנתן למקצוע האחיות את התואר „מוגן".

עבודה ומנוחה

המלך חוסיין (בתמונה) המבקר בימים אלה בבריטניה, מחלק את זמנו בין מנוחה לפגישות עבודה. אתמול נועד חוסיין בלונדון עם שר ההגנה המצרי אבו גזאלה, המבקר אף הוא בבריטניה. אגב, מקורות מן האופוזיציה השמאלית במצרים ממשיכים לרווח, כי אבו גזאלה ימונה בקרוב כסגנו של הנשיא מובארק. מאז עלה לשלטון ב־1981 הוא לא מינה לעצמו סגן.

דן אבידן

מבוכה

רגע של מבוכה היה ביום שלישי האחרון בערב קריאת שירים, שארגנה הוצאת „עם עובד" עם התיאטרון הקאמרי בכיכר מלכי ישראל. לערב הגיעו משוררים שפרסמו את ספריהם בסדרת השירה של ההוצאה, בעריכת חיים פסח: אריה סיוון, חזי לסקלי, אמירה הס, שלמה טנאי (מתרגם שירי היינה) ועוד. המנחה, חיים נגיד, ערך עם כל אחד מהם [illegible] וביקש אותם לקרוא משיריהם. הכל התנהל כשורה עד אשר הגיע תורו של משה דור (בתמונה). נגיד הציג את השיר הראשון בספרו של דור ואמר, כי הקריאה בו השרתה עליו תחושה של פסימיות ושאל את המחבר מה דעתו על פרשנות זו. דור השיב בגסות כי זכותו לפרש ככל שירצה, ולו גם יהיה זה פירוש נואל ככל שיהיה. המנחה הוסיף ושאל מתי כתב את השיר, ודור ענה בהתחכמות „אני משער שלפני שפרסמתי את הספר..."

המשתתפים בקהל, שמנה כ־150 איש, לא הבינו מדוע הגיב דור בצורה כזאת על שאלות המנחה.

גבורות

ד"ר זרח ורהפטיג (בתמונה), הגיע לגבורות. אוניברסיטת בר־אילן, שוורהפטיג משמש כיו"ר הוועד המנהל שלה, תציין אירוע זה בארוחת צהריים במסגרת המושב השנתי של חבר הנאמנים שלה, שיתקיים בסוף החודש. אירועים נוספים במסגרת המושב השנתי של אוניברסיטת בר־אילן כוללים: הנחת אבן הפינה למרכז למשפט על־שם פרופסור עמנואל רקמן וכינון קתדרא חדשה לתולדות הרבנות באירופה המרכזית בדורות האחרונים על־שם הרב קרל קליין. תארי ד"ר לשם כבוד יוענקו לראש הממשלה, שמעון פרס, לשר הדתות ד"ר יוסף בורג, לפרופ' מורטון בלומפילד, לליאונה פינקלר ולתומאס קלוצניק. בין האורחים שיגיעו מחו"ל: הרב רנה סיראט מפאריס, הרב ד"ר יונתן זקס נשיא קולג' היהודי בלונדון ופרופ' ארווין קוסלר מאוניברסיטת מק־גיל במונטריאל.

מאבק

אהוד יערי (בתמונה), איש תקשורת, קובל על התקשורת. במאמר ב„מוניטין" כותב יערי על השתלשלות מאבקו בגלי צה"ל, „חדשות" ו„מעריב" בעניין האמירה „גיהצתי אותה פעמיים", שיוחסה לחוה יערי, ושאת הכחשתה הפומבית המובלטת דרש יערי. הוא מצביע על חוסר האתיקה המקצועית והיעדר בקרת עצמית ו/או הטלת אחריות ע"י מוסדות מועצת העיתונות: „רק פתי", מסכם יערי, „יוכל לסמוך על הגינותם של העיתונים או על המשמעת שיכפו עליהם מוסדות האתיקה".

פרס ראשון

סיפוק וכבוד נפלו בחלקה של שכונת־התקווה: ביה"ס „ירדן" זכה במקום הראשון והוכתר כ„בית הספר הנאה". המנהלת פנינה גולדמן והתלמידים קיבלו מידי יצחק נבון, שר החינוך והתרבות, את הפרס הראשון – המחאה ותעודה המדברת בשבח המוסד הנקי, המגונן, המטופח והמקושט בעבודות תלמידים. מ־1500 בתי הספר השתתפו בתחרות רק 400. מתוכם נבחרו 14 המצטיינים, בהם בי"ס ערבי מעכו וביה"ס דרוזי מעוספיה. בתי הספר העל־יסודיים לא לקחו חלק בתחרות, חבל. התחרות מאורגנת על־ידי הפיקוח על איכות הסביבה במשרד החינוך והמועצה לארץ ישראל יפה.

במחאה על מניעת ביקור חברי כנסת שלא מן הוועדה בראשות ח"כ שילנסקי במאה שערים, נפגש אתמול הרב יהושע שיינברגר, מראשי העדה החרדית, עם ח"כ שולמית אלוני. הפגישה נערכה ביוזמתו של הרב שיינברגר ונדונו בה מצוקת בתי החולים כתוצאה משביתת האחיות והורדת המתח השורר ביחסי חרדים־חילונים. בתמונה: ח"כ שולמית אלוני והרב שיינברגר בסיום פגישתם במלון רמדה רנסאנס. (צילום: יצחק הררי)

המדור נערך ע"י אסתר מיצנמכר

הוקטנה השחיקה בשערי המניות

מאת שמואל רוזנבלום

מגמת שחיקת השערים במניות נבלמה בעב במהלך המסחר ביום השלישי. היצע של 2700 ע.נ. בפיבי. נקלט בירידה של 0.7% ובמחזור מלא בסך 4100 ע.נ. היצע 1901 ע.נ. במניות הבינלאומי נקלט בירידת שער בסך 0.5% ובמחזור מעניין של 1589 ע.נ. היצע של 1000 ע.נ. במניות פולגת 0.4 נקלט בירידה סימלית בת נקודה בודדת ובמחזור בין 622 ע.נ., במניות הקלילות נמשכה מגמה מעורבת עם נטיה ברורה לירידות אך בכמויות קליטה טובה מהימים הקודמים.

פעילות מעורבת בבנקאיות

רוב הסקטור הבנקאי נסחר במגמת הצעים אך ביציבות שערים. מניות הפועלים ובל"ל נהנו מביקושים קטנים. תשואת הבנקאיות נקה סביב 12% לערך. נראה שבתשואה מסוג זה רכישת הבנקאיות לפרק זמן בינוני סבירה לגבי בעיקר בהתחשב באפיקי ההשקעה האחרים.

שינויי שער במניות הכבדות

בנית אי.די.בי. פיתוח עמדה בתחילת החודש בשער: 3940 שערה הנוכחי: 3600. בנית דיסקונט השקעות עמדה בתחילת החודש בשער: 2500 שערה הנוכחי: 2248. מנית כלל תעשיות עמדה בתחילת החודש בשער: 1428 שערה הנוכחי: 1293. שינוי מניות אלו מייצגות בדר"כ את הפעילות בכבדות והן בייצגות ירידת שערים הנעה בין 10% עד 14% לערך. שחיקה זו מחזירה את רמת השווי של השוק לחודש מרץ לערך וזוהי שחיקה ניכרת.

פעילות רכישה בלידר

בניגוד לימים קודמים ניכרה מגמת רכישה במניות מסויימות בלידר עצמו. היצע של כ-6000 ע.נ. באוורים נקלט ב.ש. במחזור של 12582 ע.נ. הקליטה והפעילות בלידר מיוחסת בחלקה לקרנות בל"ל אשר פעילותן בשוק מתבססת על שווי שוק בלבד. קרנות בל"ל רוכשות כנראה חלק מהסחורה בלידר דבר המסביר לעיתים את גודל המחזורים. ביום המסחר הקודם פעל בשוק מנהל תיקי השקעות הפעיל בעיקר עבור התנועה הקיבוצית באיזור הצפון. היצע של 4334 ע.נ. במניות הסנה נקלט ב.ש. במחזור מלא של 17847 ע.נ. וזהו כמובן מחזור מלא המעיד על המצאות רוכש בלידר. היצע בסך 8190 ע.נ. במניות כלל תעשיות נקלט במחזור של 10097 ע.נ. וללא שינוי.

מגמת הפעילות בקרנות

השחיקה בקרנות נעה עד להיום בסביבות 6% בקרנות המניות. הפדיון הגדול בקרנות המניות שייך לבנק דיסקונט בו נמכר כלשום סך של 3 מליון דולר כנראה ע"י מוכר בודד או בודדים. קרנות הנאמנות אינן יכולות להרשות לעצמן המשך שחיקה. זוהי אמנם קביעה הנראית "סוכנת", אך יש לזכור שכגודל הרכישות כך עשוי להיות גודל הפדיונות. הבעיה המרכזית שבפניה תעמודנה הקרנות היא בעית האמינות. בעתיד הנראה לעין לא תוכלנה הקרנות לגייס הון מהציבור אלא אם תשתנה המגמה בשוק והציבור יירגע מאפשרות כשלון השקעתו באפיק סולידי.

הפעילות הצפויה בזמן הקרוב

שחיקת השערים הגיעה כנראה לתחתית, המצאותם של קונים פוטנציאליים בשוק ידועה והם עשויים להתבטא בהמשך המסחר אם יהיו הצעים. בכלליות, מגמת ההצעים אמורה להבלם בטווח הזמן הקרוב דבר העשוי לאפשר יציבות עם עליות שערים סלקטיביות. הפעילות במניות הקלילות פחות ברורה מבכבדות ותנודות השערים בהן תוכתבנה על פי הפעילות בכבדות. ראוי לציין שצפויה ירידה בשיעור הריבית המשולמת למפקידים בפקדונות שיקליים, דבר שלאחר שחיקה בשוק עשוי להזרים מעט כסף לכיוון שוק המניות.

הפעילות באג"ח המדדיות והדולריות

מגמה מעורבת לחלוטין וחוסר כיוון ברור. ההצעים היו בהיקף בינוני וגרמו בדרך כלל לירידות קלות. עיקר ההצעים היו בסדרות הריכון והם משקפים נסיונות להחלפת פוזיציות בתוך סקטור הצמודים מכיוונם של הקרנות הסולידיות. אג"ח אפריקה שהתנפקו באחרונה בהצלחה גדולה בירור ירדו ב-3.5% לערך בהיצע גדול.

סמפו מבקשת לפרות השקעה

חברת סמפו הודיעה אתמול כי היא נמצאת במו"מ "להחזר השקעתה" של קבוצת בנגהיים שהיתה אמורה להיכנס כבעלת שליש מהון המניות של סמפו המכונה. המו"מ מתייחס לגבי סכום של 5 מיליון דולר.

החברה פנתה לועדת המיזוגים כדי לקבל אישור למיזוג מבשלת שיכר לאומית בסמפו.

חתימת יתר להנפקת אפריקה

להנפקת חברת אפריקה נרשמה חתימת יתר של פי 88.84 וכל משקיע יקבל כ-1.14% אחוז מבקשתו.

גדל הרווח באריית

הרווח הנקי של חברת ארית הסתכם בשנת 1985/6 ב-800 אלף דולר לעומת 560 אלף דולר בשנה הקודמת. מחזור המכירות של החברה גדל מ-4.3 מיליון דולר ל-6 מיליון דולר. הרווח למניה הגיע ל-0.22 סנט לעומת 0.15 סנט בשנה הקודמת.

מעבר מהפסד לרווח בגלי זהר

רווח נקי של 380 אלף דולר נרשם בחברת גלי זהר בשנת 1985 לעומת הפסד של 43 אלף דולר בשנה הקודמת.

* הכותב הוא יועץ השקעות

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

א.ה.ה. ש	17000				
הספנות 0.1	1065	1456			-979
הספנות 0.5 א	757	3385			-1110
הספנות אפ 2	770	1447	-21	-2.7	-3264
כללי לא בהסדר	25530	72.0	-320	-1.2	-82.0
בנק צפ' אמרק 1.	--- הפסקת מסחר ---				
בנק צפ' אמרק 5.	--- הפסקת מסחר ---				
בנק צפ' אמ אופ1	--- הפסקת מסחר ---				
הבינלאומי 5.0	3423	1589	-17	-5	-1901
פ.י.ב.י. 0.5	3640	4102	-25	-7	-2710

בעלים בהסדר ההצמדה

אידיבי רג 100.0	82780	285	-20		-343
אידיבי ב 100.0	82770	10.0	-20		-8.0
אידיבי בב א 2.0	509800	4.0	-200		-5.0
אגוד 1שח	61750	55.0	-50	-.1	-38.0
דיסקונט ב	106000	8.0	+100	+.1	+6.0
דיסקונט א	105890	22.0	-10		-20.0
דיסקונט שה ב	12525				
המזרחי ש	34170	154	-23	-.1	-10.0
המזרחי ב	34150	6.0	-50	-.2	-6.0
המזרחי שה 9	15590				
הפועלים מבב	117800	4.1	+3800	+3.3	+4.1
הפועלים ש	56300	472	+55	+.1	+358
הפועלים ב	56350	28.0			-34.0
כללי א 1.0	144300	14.0	-199	-.1	-15.0
כללי אופ 9	140400	2.0	-200	-.1	-2.0
כללי שה 5	109880				
כללי שה 7	6925	6.0			-6.0
בלל 100.0	35680	1581			+103
בלל שה 9	--- הפסקת מסחר ---				
בלל שה 11	13450	95.0	-60	-.4	-128
בינון וסחר 1.0	46800				
בינון וסחר 5.0	24620				-2.0

בנקים למשכנתאות

ארנים 0.1	12200	12.0	-600	-4.7	-32.0
לאומי משכנתא' ש	4640	84.0	-40	-.9	-50.0
לאומי משכנתא' ב	4620	135	-50	-1.1	-122
כרמל ש	4200 תב	78.0	+300	+7.7	+447
כרמל שה 1	3035	50.0			
בנין ב' 5.0	6900 תב	37.7	-400	-5.5	-57.6
פת מסכ ש	1340	812	-40	-2.9	-2190
משכן ב ש	2205	341	+105	+5.0	+1076
עצמאות 0.1	6400	69.0			-9.0
טפחות מבוב ש	14100 תב	123	+1230	+9.6	+207
טפחות רג ש	12700	55.0	-109	-.9	-153
טפחות שה 1	7950	28.0	+360	+4.7	+28.0
טפחות שה 2	5920	40.0			+10.0
יעסור 1.0	1565	362	-35	-2.2	-439
יעסור 5.0	734	558	-1	-.1	-152
מירב 1.0	4500	157			-54.0

מוסדות מימון

שלמון א ש	345	3963	-2	-.6	-3603
הוקלאות מבוב א	--- לא נסחר ---				
הוקלאות מבוב ג	--- לא נסחר ---				
לאומי תעשיה א ש	5150	217	-204	-3.8	-258
פתוח תעשיה מבב	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב ג	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב גג	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב גגג	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב ד	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב דד	--- לא נסחר ---				
מימון קבלנים 5.0	513 מ		-27	-5.0	-3967
תיירות בב	--- לא נסחר ---				
כלל ליסינג א0.1	10960	75.0			-46.0
כלל ליסינג ב0.5	9140	110			-45.0
כלל ליסינג אג'ח1	11040	35.0	+110	+1.0	+15.0

ביטוח

ארדים 0.1	836	1763	+6	+.7	+193
ארדים א 0.5	455	1281			-282
בטוח מסנה 0.1	905	50.0	-45	-4.5	-100
בטוח מסנה 0.5	300	1959	-1	-3	-51.0
הדר 1.0	346	1402			-1402
הדר 5.0	193.0	4786	-1.0	-.5	-5500
הסנה ש	475	17847			-4334
הפניקס 0.1	693 תב	1372	+63	+10.0	+3100
הפניקס 0.5	415 תב	400	+35	+9.2	+559
המסחר-הראל 1.0	6760	50.0	+60	+.9	+106
המסחר-הראל 5.0	2830	245	+130	+4.8	+549
מנורה 1.0	7400	32.0	-100	-1.3	-29.0
מנורה 5.0	3200	24.0	-100	-3.0	-36.0
סהר ג 1.0	4075	118			-47.0
סקורטס 0.1	2500	1228	+10	+.4	+280
צור ש	327	4946	-7	-2.1	-5835
ציון החזקות 1.0	16100	7.0	-200	-1.2	-7.0
ציון החזקות 5.0	4200	29.0			+1.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרקאבא 1.0	4100	115	-50	-1.2	-115
אינטרקאבא 5.0	1155	1597	-40	-3.4	-497
אינטרקאבא אופ 1	--- הפסקת מסחר ---				
כאיר עזרא 1.0	4420	54.0	-230	-5.0	-58.0
כאיר עזרא אופ 1	4430	15.0	+80	+1.8	+20.0
סתה 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
סתה 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
כלל כהר 1.0	1001	1296			+135
קריסטל 1.0	8850	80.0			-10.0
רפק 0.1	33000				-3.4
רפק 0.5	8740 מ		-460	-5.0	-15.0

קרנות נאמנות

שם הקרן	מחיר: הנפקה	מחיר: הפדיון
אב	3889.38	3633.91
אביקה	29512.53	29222.50
אגיד	201.85	197.67
אדיר	1337.56	1310.82
אדם	1619.52	1588.00
אופיר	1568.54	1537.46
אור	418.48	409.67
אורין	158.10	154.90
אורלי	207.88	205.35
אורן	605.80	593.92
אייל	3004.70	2945.73
איילת	3696.70	3617.59
אירים	4000.27	3914.10
איתן	577.45	569.70
אלון	512.63	502.14
אלמוג	588.72	581.47
ארז	632.60	624.96
אס	110.59	108.18
אשל	168.71	165.41
אתרוג	193.94	192.01
בדולח	1664.97	1632.56
ברוש	369.50	367.72
ברק	382.22	374.60
ברקת	767.95	764.16
גביש	1145.63	1123.17
גבע	857.88	845.13
גורן	584.75	577.78
גיא	7773.85	7658.64
גיל	2201.05	2158.76
גלית	516.67	512.40
הגרבן	274.95	272.25
הכיפת	539.78	533.13
דולב	199.93	195.72
דרור	1241.46	1217.41
דותן	221.83	217.50
דליה	399.32	392.81
דרור	3324.60	3261.20
דקל	263.96	258.79
הדס	285.77	283.29
ורד	405.79	398.47
זהבית	2500.22	2445.66
זהר	16121.98	15883.00
זיו	15313.67	15086.66
זכיר	635.22	627.70
זוהית *	133.55	131.75
חליפין	112.6	112.13
חלמיש	561.23	558.42
חק	111.04	110.82
טופז	1215.08	1187.10
טל	4103.47	4055.79
יובל	650.05	642.29
יהלום	1546.41	1518.46
יסודות	31312.52	31033.60
יערה *	557.16	549.50
מכב	740.92	731.94
כחל	120.88	119.39
כלנית	441.49	434.28
כספית	634.79	631.45
כרמל	118.90	116.47
כתר	914.89	897.05
להב	3423.18	3356.77
המשקיע	97160.90	95411.46
לפיד	10355.68	10158.04
לקס	1495.13	1464.63
לשם	792.47	788.06
מבחר	967.36	962.83
מבטח	2805.20	2793.6
מגד	201.69	200.73
מגוון	2612.40	2601.7
מגל	617.45	610.01
מור	1126.60	1122.10
מורן	637.14	633.05
מטח	24619.00	24001.78
מיתר	743.58	740.15
מעוף	3012.20	2998.70
מעיין	655.28	652.20
מקשה	820.43	816.65
מרגלית	982.00	963.08
מרום	950.15	945.52
נוגה	20880.08	20570.34
נטיף	595.15	592.70
נטע	379.90	372.57
נילי	3849.37	3792.49
סביון	436.04	428.07
סגולה	122.49	120.08
סלע	820.36	816.17
סנונית	572.63	565.67
סער	606.72	599.56
ספיר	537.92	535.25
עדיף	636.44	628.90
עדית	1604.28	1597.15
עידן	5888.84	5804.58
ענבר	1203.74	1176.82
ענת	1969.16	1950.31
עפרוני *	543.62	536.25
עשור	147.69	144.78
פלא	1227.20	1203.11
צבר	533.15	526.38
צופית	528.94	522.44
צמיד	858.42	839.96
צבירה	6286.44	6196.15
צפרת	1539.09	1508.98
קלע	1699.77	1691.28
רונית	15029.47	14891.71
רקפת	518.92	510.70
רעף	664.61	655.22
רשיש	642.39	634.54
שהם	845.44	837.72
שירה	312.53	306.41
שמיר	69724.88	68341.13
שנהב	544.85	539.94
שסק	539.19	526.02
שקד	164.79	161.50
תאנה	173.99	172.27
תבור	763.61	753.21
תדהר	355.46	353.69
תהילה	94.32	92.30
תירוש	412.55	409.27
תמר	185.53	181.89
תפוח	180.10	178.77
תרשיש	1295.03	1269.54
תשרי	383.81	378.33

קומרסל א 2.0	4780	224			+55.0
קומרסל ב 10.0	3049	808			-909

שרותים

דלק ג ש	2715	3180	-55	-2.0	-5459
בבה					
הראל 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
הראל 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
ספנות הספקה 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
ספנות הספ' א0.5	--- הפסקת מסחר ---				
קידר 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
קידר 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
חברת החשמל 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
מוצרי עזבה 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
מוצרי עזבה 0.5	--- הפסקת מסחר ---				
קונסורטיום 0.1	1750	260			-246
קונסורטיום 0.5	1174	916	+41	+3.6	+4752
קפל 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
קפל אופ 1	--- הפסקת מסחר ---				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זהר 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
גלי זהר 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
מלונות דן 1.0	3650	155			+62.0
מלונות דן 5.0	2635				
חוף האלמוג 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
כנס 1.0	2500				
מלונות ירדן 1.0	3201	381	+31	+1.0	+25.0
מלונות יהלום 1	--- הפסקת מסחר ---				

מחשבים ושרותי מחשב

דטה מיכון 1.0	3982 תב	118	+362	+10.0	+643
ת.י.ל.ן. 1.0	10863 מק		+518	+5.0	+43.0
יעבא 1.0	3555	20.0	-45	-1.3	-10.0
יעבא אופ 1	3200	69.0	-145	-4.3	-135
כלל מחשבים 1.0	9900	270			-46.0
מ.ל.ל. 1.0	9125	39.0			-24.0
מ.ל.ל. 5.0	4160	231	+100	+2.5	+115
משוב מחשבים 1.0	2750 תב	122	+207	+8.1	+150
ביקוב מחשבים 1.	--- הפסקת מסחר ---				
ביקוב מחשבים 5.	--- הפסקת מסחר ---				
תים מחשבים 1.0	1799	228	-41	-2.2	-554
תים מחשב אופ 1	18450				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם בינוי 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
אברהם בינוי 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
ארזן מבנים 1.0	706	220	-12	-1.7	-220
ארזן מבנים 5.0	342	925			-102
אזורים 1.0	586	12582			-5842
אילון 1.0	365 קו		+17	+4.9	+11721
אילון אופ 1	1360	450	+10	+.7	+450
אל-רוב 1.0	4000	89.0	+10	+.3	+31.0
אל-רוב 5.0	3562				
אבנוגים 1.0	2250	162	-50	-2.2	-210
אבנוגים אופ 1	2100				-32.0
אפריקה 0.1שח	32400	104	-300	-.9	-55.0
אפריקה 1.0שח	23360	309	-300	-1.3	-463
אפריקה אופ 5	14500	1019	-700	-4.6	-1635
ארדים 1.0	2000	78.0	+51	+2.6	+17.0
אילרן 1.0שח	2170	253			-65.0
אילרן 5.0שח	1149	384	-1	-.1	-281
בן-יקר גת 1.0	3145	130			-197
בינוניין 1.0	3500	200	-25	-.7	-140
בינוניין 5.0	2109	224	-42	-2.0	-166
דנקנר 1.0	3800	8.0	+14	+.4	+476
דרוקר 1.0	425	488	+4	+1.0	+312
דרוקר 5.0	335	800	-5	-1.5	-800
דרוקר אופ 1	230 תב	300	+19	+9.0	+3519
הרעד 0.1	5950 תב	11.0	+350	+6.3	+80.0
הרעד 0.5	4015 תב	105	+365	+10.0	+105
ת.ל.ב. 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
ת.ל.ב. 0.5	--- הפסקת מסחר ---				
גבסים ובנין 1.0	2530	2489			-221
גב-ים 0.1	3899	45.0	+99	+2.6	+71.0
גב-ים 0.5	2140	144			-94.0
הכשרת הישוב 1.0	46750	91.0	-250	-.5	-131
ישפרו 0.1	2351	447			-783
ישראלום 1.0	1380				
ישרס 10.0	--- הפסקת מסחר ---				
כהן פיתוח 1.0	6363 תב	20.0	-707	-10.0	-13.0
כלל בנין 0.1	340	12648	+2	+.6	+2052
לומיר 1.0	3960 תב	59.0	-280	-6.6	-100
לומיר 5.0	1566 תב	408	-174	-10.0	-408
מ.ת.מ. 1.0	2970	571			-138
מאגרי בניה 1.0	485	2563			-2359
מאגרי בניה אופ1	399	1500	+24	+6.4	+1680
מודול בטון 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
מישכאל 5.0	276	2135			-1037
מגרב 5.0	695	1392			-60.0
מר-לו 1.0	500	536	+2	+.4	+236
לוינשטין 1.0	370 תב	1226	-41	-10.0	-1227
לוינשטין 5.0	113.0	13255	-1.0	-.9	-4621
ליפסיץ 1.0	1230	1148	-5	-.4	-1201
ליפסיץ 5.0	572	2486	-18	-3.1	-2959
באוה אביב 0.5	4500	167	-90	-2.0	-217
גבסי אזורים 1.0	657	2988	-3	-.5	-1054
מזר החזקות 1.0	11600	18.0	+200	+1.8	+18.0
מזר החזקות 5.0	7700	15.0	-190	-2.4	-15.0
סולף 1.0	4250	7.0			-7.0
סולף 5.0	2885	70.0			-18.0
עפר וסלע 1.0	700	467	-1	-.1	-451
קיסריה 0.1	1650	82.0	-10	-.6	-13.0
קיסריה 0.5	790	753	-10	-1.3	-500
רוגובין 1.0	3160 תב	406	+170	+5.7	+402
רוגובין 5.0	1930	420			-230
רסקו מבול'	--- הפסקת מסחר ---				
רסקו רג	--- הפסקת מסחר ---				

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2655	747	-40	-1.5	-1337
מטעי הדר 0.5	1710 תב	186	-150	-8.1	-304
מהדרין 0.1	6900	218			-231
גבעי הדרים 1.0	1110	1053	+20	+1.8	+327
פרי אור 0.5	2600	391			-13.0
טב-הר 5.0	16560	191	+50	+.3	+74.0

תעשייה

מזון ומבק

אבאם 1.0	1450	417	+48	+3.4	+93.0
גולדפרוסט 1.0	2646	200			-55.0
גולדפרוסט 5.0	1615 תב	597	+147	+10.0	+591
גולדפרוסט אופ 1	1220	80.0	+56	+4.8	+57.0
רובק מב ש	3270	1025	-70	-2.1	-975
רובק מב מ	3270	575	-80	-2.4	-849
תלכל 1.0	1100	558			+40.0
תלכל 5.0	715	800			-167
פרי-הר 1.0	2300	745	+100	+4.6	+789
פרי-הר 5.0	1660	205	-85	-4.9	-41.0
סכפר בירה 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
סכפר בירה 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
יצהר 1.0	1637	528	+75	+4.8	+361
יצהר א 5.0	920	497	-2	-.2	-407
מן 1.0	9250	66.0	-170	-1.8	-31.0
מן 5.0	4800	20.0	-100	-2.0	-20.0
סנפרוסט 1.0	8100	134	+300	+3.9	+29.0
עלית 0.1	12750	41.0	+250	+2.0	+12.0
עסיס ב 0.5	35100 תב	44.0	+2100	+6.4	+130
שלמה אבגל 1.0	2095	312	-1	-.1	-162
שמן מבוב ש	6250	154	-250	-3.9	-38.8

טקסטיל והלבשה

ארגר 1.0	880	980	+5	+.6	+160
אופיס 1.0	835 תב	336	-52	-5.9	-375
אופנת ברוך 1.0	2450	20.0	+40	+1.7	+20.0
אופנת ברוך 5.0	1570	90.0			-10.0
אפתן 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
אפתן אופ 1	--- הפסקת מסחר ---				
ארגמן רג ש	11600	55.0	-200	-1.7	-63.0
דלתא-גליל 1.0	4440	267	-65	-1.4	-1386
דלתא-גליל א 3.0	3150	25.0			-825
מכוורת באחזר 1.	1750 תב	87.0	+100	+6.1	+357
מכוורת באחזר 5.	855		+15	+1.8	+107
מסויות אופ 1	707				
ויסלנר 1.0	3700	136	-80	-2.1	-69.0
ויסלנר 5.0	2565	100	-135	-5.0	-246
ודינגן 1.0	4182	109	+82	+2.0	+286
זיקית 1.0	3325	160			-42.0
זיקית 5.0	2924	353			-303
טיב-כתב 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
טיב-כתב אופ 1	--- הפסקת מסחר ---				
לודזיה 0.1	1656	150	+36	+2.2	+277
לודזיה 0.4	738	1611	+14	+1.9	+1457
ליבת 1.0	1006	1018	+25	+2.6	+1186
מיפ גליק 1.0	665	373	-20	-2.9	-573
מקס 0.1	22400	33.0			+7.0
מקס 0.5	11155	40.8	-345	-3.0	-67.0
עיט 1.0	11450	40.0	-300	-2.6	-58.0
עיט 5.0	5520	3.0	+20	+.4	+21.0
עמק 1.0	1680	681	-30	-1.8	-1800
פולגת א 0.1	8630	525	-100	-1.2	-505
פולגת ב 0.4	5539	622	-1		-1002
פולינן א 0.5	7400	104	-200	-2.6	-145
פרנגר 1.0	1950	90.0	-100	-4.9	-326
גיבור סבריני	--- הפסקת מסחר ---				
תעש רוגוזין 1.0	3490	692	-40	-1.1	-661

מתכת ומוצריה

אוקסמן 5.0	1800	311	-4	-.2	-241

אורדן 10.0	9300	93.0	+200	+2.2	+187
אורדן 50.0	8000	12.0			-2.0
בבלים ש	11350	64.0	-350	-3.0	-73.0
התכוף 1.0	11300				+41.0
התכוף 5.0	7095	71.0	+200	+2.9	+90.0
קטמאות פח 1.0	1100	1251			-1129
קטמאות פח 5.0	835	201			-34.0
מורגן 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
מורגן אופ א	--- הפסקת מסחר ---				
מתכת כה"ם 1.0	2294	49.0	+50	+2.2	+543
כללי ציון 1.0	2145	189			-216
כללי ציון 5.0	865	1297			-1287
כללי ציון אופ 3	641	100	+1	+.2	+75.0
קימבר 1.0	801	70.0	+21	+2.2	+746
קימבר 5.0	425	600			-425
נחושתן 0.1	17900	10.0	-400	-2.2	-20.0
נחושתן 0.5	6360	88.0	-250	-3.8	-38.0
עדי 3.0	--- הפסקת מסחר ---				
פקר פלדה 1.0	6250	91.0	+200	+3.3	+191
קנג 1.0	1150	954	-20	-1.7	-1475
קנג 5.0	672	613	-8	-1.2	-673
קליל 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
קליל 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
שלדות 5.0	2050	460	-100	-4.7	-283
תעשיות לכיש 1.0	1240	618	+25	+2.1	+49.0
תעשיות לכיש 5.0	550	482			-574

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	410000	25.0	-6000	-1.4	-25.0
אלקו 0.1	6780	30.0	-250	-3.6	-59.0
אלקו 0.25 ש	2949	89.0			+174
אלקו 0.25 ב	2978	119	-1		-92.0
אלקטרה 0.1	12701	5.0	+1		+14.0
אלקטרה א 0.5	6320	259	+120	+1.9	+85.0
אלרון 3.0	319000	6.0			+3.0
ארית 0.02שח	--- הפסקת מסחר ---				
כלל תעש' אלקטרו	2070	2139	-40	-1.9	-2301
ספקטרוניקס 1.0	2000	1073	+65	+3.4	+1759
ספקטרוניקס 5.0	1260	875	+10	+.8	+1366
פריכתגנר 1.0	2100	273			-141
פריכתגנר 5.0	1130	1015	-46	-3.9	-2229
ציקלון 1.0שח	2642	295			-75.0
ציקלון 5.0שח	1150	813			-558
קבוצטון אלרד 1.	4740	150			-195
קבוצטון אלרד 5.	2695	95.0			-166
ת.א.ת. 1.0	4300	198	+100	+2.4	+32.0
ת.א.ת. 5.0	1590	794			-104
ת.א.ת. אופ 1	13800	4.0	-150	-1.1	-22.0
תדיאה 1.0	5355 תב	167	-595	-10.0	-218

מוצרי בניה

אר.פ.כלל בנין1.	792	1889	+7	+.9	+2165
אלקול 5.0	10736	180	+1		+14.0
אקרשטיין 1.0	1430	301	+30	+2.1	+770
אקרשטיין 5.0	1080	100			-20.0
בטון תדיר 1.0	11600				
בטון תדיר 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
בר-סון 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
בר-סון 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
המסלול 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
המסלול 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
מרחאבסטס 1.0	7200	7.2	-160	-2.2	-9.8
מרחאבסטס 5.0	2300	142	+20	+.9	+72.0
כ.ל.ב. 1.0	847	450	+37	+4.6	+712
כ.ל.ב. 5.0	550	50.0			+74.0
מדול השק בתעש	3662	157	+12	+.3	+96.0
מהאיקה ולפמן 1	--- לא נסחר ---				
מהאיקה ולפמן 5	14800	10.0	-190	-1.3	-10.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	19500	310			-310
אליאנס ב 200.0	1709	274			-34.0
גל תעשיות 1.0	11200	165			-160
גל תעשיות 5.0	5400	295			-75.0
דקסטר 1.0	3355	86.0			-46.0
דשנים 0.1	6300	109			-109
דשנים 0.5	1540	150	-5	-.3	-450
חיפה כימיקל 10.0	783	2363	+30	+4.0	+5424
טבע ש	50300	47.0			+45.0
טבע אופ 4	45600	1.0	+100	+.2	+10.0
ליפסקי 1.0	1330	148			+13.0
ים המלח 0.1	14750	1528	-70	-.5	-1554
פטרוכימיים 10.0	500	5691	-6	-1.2	-7186
מקסימה 1.0	7650				
מקסימה 5.0	2660	201			-147
נקה כימיקל 1.0	3200	23.0	-50	-1.5	-14.0
סנו 1.0 ש	10600	92.0	-20	-.2	-2.0
סנו 5.0 ש	6040	91.0	-310	-4.9	-76.0
קום כימיקל 1.0	5865	16.0	+171	+3.0	+5.0
ת.ג.ל. 1.0	4133 תב	155	+233	+6.0	+185
ת.ג.ל. 5.0	2676 קו		+126	+5.0	+311
תיא 5.0	5800	51.0			-5.0
פרוטארום 10.0	9135	20.0	+435	+5.0	+43.0
תרו א' 5.0	4090	162	-110	-2.6	-76.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	5449 תב	92.0	-381	-6.5	-179
דפרון 5.0	3040	18.0	-160	-5.0	-18.0
ת.מ.ן. 1.0	4777	569			-365
יאר 1.0	3179	1.0	+80	+2.6	+30.0
לבידי אשקלון 1.	460	1955	-5	-1.1	-1935
לבידאשקלון אופ1	728	201	-19	-2.5	-201
מולס ב 0.5	21000	21.0	+400	+1.9	+40.0
מפעלי ניר 10.0	202000	62.0	+3500	+1.8	+41.0
סקאנדיה 1.0	3160	533			-119
רים 0.1	4800	238	-50	-1.0	-79.0
רים 0.4	2440	155	-10	-.4	-385
תעל ב 0.2	12000	78.0			-6.0

תעשיות שונות

אלובית 1.0	4790	60.0			-60.0
אלובית 5.0	3020	15.0			-15.0
אבגין 1.0	4090	54.0			-14.0
אבגין 5.0	1960	201			+6.0
תמיסה יוד 1.0	8205	25.0	+200	+2.5	+35.0
דיקה 1.0	6107 תב	18.0	+307	+5.3	+27.0
דיקה 5.0	2850 תב	139	-247	-8.0	-315
פולק 1.0שח	--- הפסקת מסחר ---				
פולק 5.0שח	--- הפסקת מסחר ---				

השקעות תעשיה

ברגרית ב 0.1	6320	121	+90	+1.4	+159
כור בכ' 1.0	4900000	.1	-60000	-1.2	-.1
כלל תעשיות 1.0	1293	10037			-8190
מאגר טכנולוגיה	415	2746	-3	-.7	-3404
מאגרטכנו אופ 1	290	1926	-10	-3.3	-1977

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אנויק ש	4500	374			+1.0
אידיבי פתוח 2.0	3650	3505	+50	+1.4	+4364
איקופה 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
איקופה 0.5	--- הפסקת מסחר ---				
אלגר ש	6220	30.0	-180	-2.8	-43.0
אלגר מ	6100	119	-300	-4.7	-108
אלרן ש	2550	1299			-260
אלרן ב	2710	230			+181
אבישר בכ' 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
אפיק 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
אפיק 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
גחלת 1.0	1290	50.0			-30.0
חברה לישראל 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
חברה לישראל 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
חלפסון 0.1	106000	2.0			-2.0
חלפסון 1.0 ש	24800	80.0	-200	-.8	-64.0
אמפא א 0.5	10555	100			-7.0
פועלים השק ש	5000	1070	+140	+2.9	+634
לאומי השק 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
דיסקונט השק ש	2248	2981			+490
מזרחי השק ש	14900	71.0			-1.0
מזר השק אגח 124	10200				
חירון 1.0	1855	150	-90	-4.6	-200
חירון 5.0	680	1368	-20	-2.9	-1221
יצוא ש	10400	538	-145	-1.4	-593
ירדן א 0.1	4649	887	-51	-1.1	-1142
כלל ישראל 10.0	730	2973			-1466
כלל ישראל 50.0	660	597			-1037
לנדיק 0.1	8000	16.0			+160
לנדיק 0.5	2600	401			+524
מגר 0.1	532	1360	-12	-2.2	-371
מגר א 0.5	322	155	-1	-.3	-5.0
עוז השק ב 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
עוז השק ב 0.5	--- הפסקת מסחר ---				
פז השק ש	5691	111	+271	+5.0	+56.0
פמה א 0.1	9380	117	-120	-1.3	-249
פמה 0.5	4800	344			-207
פריון ב 2.5	3400	1124			-1130

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	--- הפסקת מסחר ---				
גליל טכנולוגיות	406	2816			-2806

דלק ונפט

דלק חיפושינפט1.0	3400	450	+70	+2.1	+361
דלק חיפושינפט5.0	1620	375			+301
דלק נפט אופ 2	945	798	-49	-4.9	-1084
פז חיפושי נפט	12600	34.0			+1.0
סראויל 1.0	1780				
סראויל 5.0	900	142	+40	+4.7	+359
י.ו.ג.ג. 5.0	1450	720			+24.0
מ.ג.ג. 1.0	2750 תב	130	-175	-6.0	-90.0
מ.ג.ג. 5.0	1183	1465			-55.0
סראויל ב 0.3	3230	221			-104
צפון אמר נפט 1.	245	225			+248
צפון אמר נפט 5.	173.0	687	+13.0	+8.1	+3165
צפון אמר נפט אופ2	438 קו		+31	+7.6	+2170
נפטא ש	1910000	1.0			+1.0

נסחרות במט"ח

גדית מ	250	380			+4320

שערי מטבע חוץ ביום 25.6.86

המטבע	השיקלי	בנקנוטים: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.002	1.46	1.53	1.46	1.53	1.46	1.53	1.4867	1.5053	1.4867	1.5051	1.4837	1.5024	1.4955
1 ליש"ט	+0.011	2.21	2.31	2.21	2.32	2.21	2.32	2.2538	2.2820	2.2539	2.2820	2.2508	2.2791	2.2669
1 מארק גרמני	+0.005	0.66	0.69	0.66	0.69	0.65	0.69	0.6704	0.6788	0.6706	0.6790	0.6695	0.6779	0.6740
1 פרנק צרפתי	+0.001	0.20	0.22	0.20	0.22	0.20	0.22	0.2102	0.2128	0.2099	0.2125	0.2096	0.2122	0.2114
1 גולדן הולנדי	+0.004	0.58	0.61	0.56	0.61	0.65	0.69	0.5952	0.6026	0.5953	0.6027	0.5942	0.6016	0.5984
1 פרנק שוויצרי	+0.007	0.80	0.84	0.80	0.84	0.80	0.84	0.8175	0.8278	0.8182	0.8284	0.8161	0.8264	0.8222
1 כתר שוודי	+0.001	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2075	0.2101	0.2077	0.2103	0.2070	0.2096	0.2087
1 כתר נורבגי	+0.001	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1965	0.1990	0.1965	0.1990	0.1961	0.1986	0.1977
1 כתר דני	+0.001	0.15	0.19	0.15	0.19	0.17	0.19	0.1808	0.1830	0.1809	0.1831	0.1803	0.1825	0.1815
1 מארק פיני	+0.002	0.28	0.30	0.25	0.30	0.28	0.30	0.2887	0.2923	0.2887	0.2923	0.2880	0.2917	0.2904
1 דולר קנדי	+0.002	1.05	1.10	1.05	1.10	1.05	1.10	1.0734	1.0869	1.0733	1.0866	1.0709	1.0844	1.0796
1 דולר אוסטרלי	-0.014	0.93	1.02	0.96	1.03	0.97	1.04	0.9931	1.0055	0.9966	1.0091	0.9963	1.0088	1.0037
1 ראנד דרא"פ	-0.006	0.47	0.52	0.35	0.59	0.36	0.50	0.5850	0.5923	0.5803	0.5875	0.5831	0.5904	0.5840
10 פרנקים בלגיים	+0.002	0.32	0.35	0.32	0.34	0.31	0.33	0.3247	0.3288	0.3280	0.3321	0.3275	0.3316	0.3296
10 שילינגים אוסטריים	+0.007	0.94	0.95	0.94	0.98	0.93	0.98	0.9530	0.9649	0.9533	0.9651	0.9521	0.9641	0.9588
1000 לירטות איטלקיות	+0.006	0.96	1.01	0.96	1.02	0.95	1.01	0.9774	0.9897	0.9781	0.9903	0.9740	0.9863	0.9824
100 ינים יפניים	+0.006	0.86	0.92	0.88	0.92	0.88	0.92	0.8951	0.9063	0.8959	0.9071	0.8941	0.9053	0.9000
1 דינר ירדני	+0.007	4.15	4.44	4.05	4.34	4.07	4.28	—	—	—	—	—	—	4.2173
10 לירות לבנוניות	+0.001	—	—	—	—	0.20	0.40	—	—	—	—	—	—	0.3323
1 לירה מצרית	-0.001	0.79	0.54	0.75	0.83	0.72	0.78	—	—	—	—	—	—	0.8240

דולר יציג: 1.4955 — דולר נוסעים: 1.77 — דולר שחור: 1.56-1.57

שערי אג"ח

הסידרה	השער	השינוי בנק'
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	562000.0	+16000
ש4002	535479.0	
ש4003	525302.0	
ש4004	598331.0	
4.25% מלווה מדינה (יצואן)		
ק-301 תשואה 3.78%		
4101	298.0	-1.3
ק-302 תשואה 3.60%		
4102	120.7	+.1
4103	115.8	
4104	112.1	+.1
ק-311 תשואה 4.34%		
4201	100.9	-.1
4202	99.0	-.1
4203	97.1	-.1
4204	95.6	-.2
4205	91.8	-.1
ק-321 תשואה 3.67%		
4301	111.8	+.1
4302	106.5	+.1
4303	105.7	+.1
4304	104.0	
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק-201א תשואה 2.31%		
ש3601	33750.0	-59.0
ק-201ב תשואה 2.30%		
ש3602	31122.0	-55.0
ק-2027 א תשואה 2.39%		
ש3603	28856.0	+16.0
ק-202ב תשואה 2.70%		
3604	25600.0	+14.0
ק-203א תשואה 2.70%		
ש3605	23365.0	+12.0
ק-203ב' תשואה 2.73%		
ש3606	21983.0	+12.0
ק-203 ג' תשואה 2.52%		
ש3607	20610.0	+11.0
ק-203 תשואה 2.43%		
ש3608	19579.0	+10.0
ק-204 תשואה 2.51%		
ש3609	18583.0	+10.0
ש3610	16760.0	+9.0
ש3611	16190.0	+9.0
ש3612	15719.0	+8.0
ק-205 תשואה 2.42%		
ש3613	14854.0	+98.0
ש3614	14543.0	+96.0
ש3615	13428.0	+90.0
ש3616	13294.0	+84.0
ק-206 תשואה 2.70%		
ש3617	11436.0	-79.0
ש3618	10851.0	-76.0
ש3619	9984.0	-71.0
ק-207 תשואה 2.77%		
ש3620	9401.0	-78.0
ש3621	8929.0	-75.0
ש3622	8051.0	-68.0
ק-208 תשואה 2.59%		
ש3623	7632.0	+66.0
ש3624	7186.0	+63.0
ק-209 תשואה 2.66%		
ש3625	6540.0	+24.0
ש3626	6172.0	+23.0
ש3627	5724.0	+22.0
ק-210 תשואה 2.74%		
ש3628	5246.0	+24.0
ש3629	4915.0	+23.0
ש3630	4646.0	+22.0
ק-211 תשואה 2.71%		
ש3631	4276.0	
ש3632	4026.0	-1.0
ש3633	3803.0	-1.0
ק-212 תשואה 2.87%		
3634	3317.0	-61.0
ש3635	3136.0	-58.0
ש3636	3020.0	-57.0
ק-213 תשואה 2.82%		
ש3637	2645.0	+1.0
ש3638	2703.0	+1.0
ש3639	2474.0	+1.0
ק-214 תשואה 2.65%		
ש3640	2061.0	-6.0
ש3641	1786.0	-5.0
ק-215 תשואה 2.60%		
3642	1581.0	-35.0
ש3643	1372.0	-22.0
ק-216 תשואה 2.60%		
3644	1223.0	+1.0
3645	1103.0	+1.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-341 תשואה 4.33%		
3826	96.6	+.6
3827	94.7	+.6
3828	91.4	+.6
3829	89.6	+.6
ק-251 תשואה 3.62%		
3701	915.8	+2.4
ק-252 תשואה 4.39%		
3702	664.8	-18.4
ק-253 תשואה 4.07%		
3703	620.2	+.4
3704	531.0	+.3
ק-261 תשואה 4.06%		
3751	280.1	+.2
ק-262 תשואה 4.18%		
3752	111.9	+.1
3753	107.1	
ק-263 תשואה 4.43%		
3754	95.4	+.5
3755	91.7	+.4
3756	88.5	+.4
3757	86.7	+.4
ק-271 תשואה 4.16%		
3901	103.8	+.5
3902	96.8	+.4
3903	98.1	+.5
3904	96.5	+.5
4% מלוות מיתור (90% הצמדה)		
ש3108	--- הפסקת מסחר ---	
ש3109	245000.0	-1000.0
ש3110	243300.0	-300.0
ש3111	236000.0	
ש3112	235200.0	+500.0
ש3113	236000.0	
ש3114	229000.0	-500.0
ש3115	226000.0	-500.0
ש3116	219000.0	
ש3117	227100.0	-400.0
ש3118	222000.0	
4%-6%-7% מלוות פיתוח ומדינה (80% הצמדה)		
ש3201	189000.0	
ש3202	190082.0	
ש3203	187950.0	
ש3204	184500.0	
ש3205	181900.0	
ש3206	179300.0	
ש3210	174400.0	
ש3211	170500.0	
ש3212	170500.0	
ש3213	165900.0	
ש3214	160300.0	+1300.0
6%		
ש3501	157000.0	
ש3502	155000.0	
ש3503	140100.0	
ש3504	137200.0	
ש3505	139500.0	
7%		
ק-701 תשואה 1.96%		
ש3521	133862.0	-15.0
ש3524	121515.0	-22.0
ק-702 תשואה 2.64%		
ש3522	127173.0	-379.0
ש3523	120195.0	-361.0
ק-703 תשואה 2.36%		
ש3525	118345.0	+42.0
ש3526	115243.0	+41.0
ש3527	115890.0	+41.0
ש3528	112908.0	+31.0
ק-704 תשואה 2.42%		
ש3529	117536.0	+40.0
ש3530	114795.0	+40.0
ש3531	114569.0	+36.0
ש3532	111217.0	+37.0
ש3533	111117.0	+37.0
ש3534	104803.0	+35.0
ק-705 תשואה 2.32%		
ש3535	105215.0	-172.0
ש3539	99152.0	-169.0
ק-706 תשואה 2.50%		
ש3536	104694.0	+102.0
ש3537	104582.0	+102.0
ש3538	98439.0	+96.0
ש3540	98293.0	+98.0
ש3541	94975.0	+94.0
ש3542	94684.0	+96.0
ש3543	90264.0	+91.0
ק-707 תשואה 2.50%		
ש3544	90418.0	+49.0
ש3546	86227.0	+47.0
ש3547	86039.0	+48.0
ש3548	87944.0	+47.0
ש3550	83378.0	+46.0
ש3551	83066.0	+45.0
ק-708 תשואה 2.55%		
ש3545	87876.0	+48.0
ש3549	85042.0	+45.0
ש3552	76353.0	+42.0
ש3554	76136.0	+42.0
ש3555	76136.0	+42.0
ק-709 תשואה 2.61%		
ש3553	75727.0	+41.0
ש3571	65742.0	+31.0
ק-710 תשואה 2.75%		
ש3556	72175.0	+40.0
ש3558	72090.0	+39.0
ש3559	69543.0	+38.0
ש3560	65536.0	+31.0
ש3561	65656.0	+31.0
ק-711 תשואה 2.57%		
ש3557	72992.0	+40.0
ש3572	66423.0	+31.0
ק-712 תשואה 2.43%		
ש3573	69203.0	-155.0
ש3574	65515.0	-144.0
ש3577	63791.0	-149.0
ש3578	56938.0	-139.0
ק-713 תשואה 2.50%		
ש3575	62938.0	+35.0
ש3576	62767.0	+34.0
ש3579	57952.0	+32.0
ק-714 תשואה 2.60%		
ש3580	54267.0	-260.0
ש3581	49575.0	-244.0
ש3582	45552.0	-232.0
ש3583	42352.0	-222.0
ק-715 תשואה 2.51%		
ש3584	40415.0	+22.0
ש3585	36837.0	+21.0
ש3586	34734.0	+19.0
ש3588	34700.0	+19.0
ק-716 תשואה 2.63%		
ש3587	34684.0	+43.0
ש3591	31618.0	+40.0
ש3592	31554.0	+40.0
ש3593	31333.0	+39.0
ק-717 תשואה 2.73%		
ש3589	31439.0	+39.0
ש3594	29983.0	+38.0
ש3596	28662.0	+34.0
ש3597	25569.0	+34.0
ק-718 תשואה 2.59%		
ש3590	31476.0	+18.0
ש3595	30005.0	+17.0
8.25% מלוות אחרים (100% הצמדה)		
מימן 157	111.3	
5% מלוות פיתוח ומדינה (בריבית משתנה)		
ק-101 תשואה 2.66%		
ש2001	129149.0	+70.0
ש2002	125800.0	+69.0
ק-102 תשואה 2.70%		
ש2003	125986.0	+148.0
ק-103 תשואה 2.60%		
ש2004	124659.0	+171.0
ק-104 תשואה 2.61%		
ש2005	117355.0	+63.0
ש2006	117233.0	+64.0
ש2007	114982.0	+62.0
ק-105 תשואה 2.86%		
ש2008	113667.0	-557.0
ש2012	111265.0	-571.0
ש2015	108416.0	-591.0
ק-106 תשואה 2.40%		
ש2009	115862.0	+549.0
ק-107 תשואה 2.60%		
ש2010	114822.0	-150.0
ש2011	112595.0	-148.0
ש2013	112539.0	-164.0
ש2014	109677.0	-161.0
ק-108 תשואה 2.68%		
ש2016	110216.0	-35.0
ש2018	110862.0	-29.0
ש2021	107326.0	-31.0
ק-109 תשואה 2.80%		
ש2017	109950.0	-805.0
ש2019	109701.0	-838.0
ש2020	106490.0	-815.0
ק-110 תשואה 2.50%		
ש2022	100957.0	-161.0
ק-111 תשואה 2.65%		
ש2023	101341.0	-385.0
ק-112 תשואה 2.37%		
ש2024	95259.0	+992.0
ש2027	91917.0	+990.0
ש2051	85167.0	+980.0
ק-113 תשואה 2.69%		
ש2025	95150.0	+223.0
ש2026	94842.0	+223.0
ק-114 תשואה 2.65%		
ש2028	91823.0	-724.0
ש2030	87351.0	-714.0
ק-115 תשואה 2.66%		
ש2029	86768.0	+47.0
ש2033	79906.0	+44.0
ש2035	73366.0	+40.0
ק-116 תשואה 2.64%		
ש2032	85109.0	+46.0
ש2034	80422.0	+44.0
ש2036	73841.0	+40.0
ק-117 תשואה 2.03%		
ש2037	71002.0	+991.0
ש2052	61602.0	+906.0
ק-118 תשואה 2.44%		
ש2038	70718.0	+614.0
ש2040	68123.0	+610.0
2051	64472.0	+587.0
ק-119 תשואה 2.70%		
ש2039	67192.0	+37.0
ש2041	63612.0	+30.0
ק-120 תשואה 2.62%		
ש2053	60935.0	+33.0
ק-121 תשואה 1.74%		
ש2054	57464.0	+165.0
ש2056	53165.0	+157.0
ש2058	48404.0	+146.0
ש2060	44690.0	+138.0
ק-122 תשואה 1.37%		
ש2055	58441.0	+29.0
ש2057	54142.0	+27.0
ש2059	49263.0	+25.0
ק-123א תשואה 2.00%		
ש2061	33735.0	+139.0
ק-123ב תשואה 0.88%		
ש2062	32101.0	+99.0
ק-125 תשואה 1.20%		
ש2063	30276.0	-101.0
[illegible]		
ב 17	104.2	-1.8
ב 18	104.8	-.8
ב 19	103.0	24/06
ב 20	102.9	-.7
ב 21	102.5	-.1
פריון 21	103.5	16/06
ב 22	102.5	
ב 23	96.1	-1.2
ש24	93.8	-1.1
ש25	96.0	
ש26	97.0	
ש27	95.3	23/06
ש28	94.0	-1.2
ש29	95.8	23/06
ש30	100.4	-.6
ש31	100.5	
תית 15	89.7	22/06
32	96.1	+1.1
33	100.0	11/06
2	98.2	19/06
34 מר"ג	102.0	24/06
אגרות חוב בלתי מוגבלות במט		
אמפל ב	94.2	+2.0
וקב ש	84.4	22/06
ישראל 11	98.3	+1.0
ישראל 12	98.3	+1.9
ישראל 13	94.6	15/05
ישראל 14	98.7	+1.0
מגיב 24	88.3	+2.5
מגיב 25	88.0	+2.5
מגיב 26	88.3	+1.1
מגיב 28	86.2	+.5
מגיב 30	83.1	-2.6
ה מימון 1	89.6	-3.4
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 5.25%		
סד' 2501	155.2	
סד' 2502	152.6	
סד' 2503	147.8	
ק-602 תשואה 5.20%		
סד' 2504	147.1	+.3
סד' 2505	141.5	+.3
ק-603 תשואה 5.28%		
סד' 2506	136.7	+.3
סד' 2507	131.9	+.3
ק-604 תשואה 2.10%		
סד' 2508	107.1	+3.0
[illegible]-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 7.00%		
7001	240.2	+.5
7002	232.8	+.6
ק-902 תשואה 7.07%		
7003	222.2	+.6
7004	211.8	+.4
ק-903 תשואה 6.96%		
7005	198.7	+1.0
ק-904 תשואה 7.07%		
7006	186.6	+.3
ק-905 תשואה 7.09%		
7007	173.9	+.1
7008	165.3	+.1
ק-906 תשואה 7.08%		
7009	160.2	-.1
ק-907 תשואה 7.18%		
7010	150.9	-.5
ק-908 תשואה 7.20%		
7011	142.5	-.5
7012	137.6	-.2
ק-909 תשואה 7.20%		
7013	130.0	-.1
ק-910 תשואה 7.23%		
7014	113.1	-.2
ק-911 תשואה 7.29%		
7015	96.9	-.3
7016	96.3	-.4
7017	95.7	-.3
7018	95.5	-.3
7019	95.9	-.4
7020	95.7	-.4
7021	94.8	-.3
7022	94.5	-.3
ק-951 תשואה 7.29%		
7201	94.0	-.2
7202	95.5	-.5
7203	95.4	-.2
7204	95.8	-.3
7205	95.9	-.3
"גלבועי" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 1.97%		
ש6101	12499.0	+21.0
ק-802 תשואה 2.18%		
ש6102	7588.0	+21.0
ק-803 תשואה 2.18%		
ש6103	6815.0	+46.0
ק-804 תשואה 2.29%		
ש6104	6247.8	+11.0
ש6105	5924.8	+10.0
ק-805 תשואה 2.34%		
ש6106	5728.0	+32.0
ש6107	5519.0	+31.0
ק-806 תשואה 2.38%		
ש6108	3986.0	+9.0
ש6109	3827.0	+7.8
ש6110	3763.0	+7.0
ק-807 תשואה 2.44%		
ש6111	3114.0	+6.0
ש6112	3022.0	+5.0
ק-808 תשואה 2.45%		
ש6113	2061.0	-18.0
ק-821 תשואה 3.26%		
ש6151	799.7	-.9
ש6152	765.6	-.8
ק-822 תשואה 3.26%		
ש6153	665.4	-.8
ש6154	653.7	-.8
ק-823 תשואה 3.25%		
ש6155	428.0	-4.1
ק-824 תשואה 3.20%		
ש6156	347.8	+.6
ק-825 תשואה 3.20%		
ש6157	257.8	+.5
ש6158	244.3	+.4
ק-826 תשואה 3.29%		
6159	205.2	-1.3
ק-827 תשואה 3.25%		
6160	193.2	-.8
6161	186.8	-.7
ק-828 תשואה 3.00%		
6162	173.9	+1.8
ק-829 תשואה 3.06%		
6163	160.8	+1.3
6164	154.3	+1.2
ק-830 תשואה 3.82%		
6165	145.6	+.2
ק-831 תשואה 3.84%		
6166	137.3	
6167	134.3	
6168	132.3	
ק-832 תשואה 3.15%		
סד 6169	123.4	-1.7
ק-833 תשואה 3.09%		
6170	116.8	+1.3
ק-834 תשואה 2.90%		
6171	84.8	+1.6
6172	83.8	+1.6
ק-851 תשואה 2.56%		
6801	91.0	+.2
5 סד' 868	958.0	
85 מ"ש	212.8	
85 מ"ס	1226.0	
תורידקא 84	98.0	-.6
תורידקא 85	400.0	

פק"מ נייד — השקעה בראיה לטווח קצר בריבית משתנה
בנק לאומי

חברת העובדים מחפשת כלים חדשים לגיוס הון

משלימה הכנות לרה־ארגון במוסדות המנהלים

מאת חיים ביאור

חברת העובדים משלימה את ההכנות לקראת רה־אירגון במוסדותיה המנהלים. הוועדה המנהלת, המונה לא פחות מ־54 חברים, תצומצם לכדי 35 איש. המזכירות, שתפחה בשנים האחרונות ל־151 חברים, תוחלף במזכירות פעילה, שתמנה רק עשרה אנשים, ובידיה יופקד הניהול השוטף של חברת העובדים.

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, מסר אתמול כי הפרופ' גדעון שטאוס שוקד עתה על הצעת תוכנית לרה־אירגון במטה חברת העובדים, שתכליתו לחזק את הניהול המרכזי של המשק ההסתדרותי. רוזוליו גילה שחברת העובדים בוחנת את האפשרות להקים גוף פיננסי שיפעל במקביל למערכת הבנקאית ואשר באמצעותו תוכל לגייס הון ממקורות שונים עבור התאגידים שבשליטתה.

רוזוליו הביע דאגה מהקשיים הכלכליים שבהם נתון המגזר ההתיישבותי־חקלאי ובמיוחד המושבים, שחלק מאירגוניהם נתונים על סף פשיטת רגל ובכינוס נכסים.

מועצת חברת העובדים, שתתכנס ביום ראשון הקרוב – לראשונה לאחר שלוש שנים וחצי – תמתח ביקורת על כך שלא נמצאו התקציבים ההסתדרותיים לחיזוקה של הנהלת חברת העובדים, מבחינת סמכויותיה ומבחינת האמצעים הפיזיים, הכספיים והאנושיים.

בהצעות ההחלטה שגובשו לקראת כינוס המועצה בקיבוץ שפיים, נאמר, בין השאר, שיש לקשור כל תשלום תוספת שכר לעובדים בגידול מקביל בתפוקה. המועצה תמליץ להפסיק את הנוהג שלפיו הסכמי העבודה במגזר הציבורי חלים גם על המגזר העסקי.

הצעות ההחלטה מתריעות מפני שוק הון מולאם, שיעורי ריבית גבוהים וחוקי מיסים בלתי מתאימים המסכנים את המשק. החלטות אחרות קובעות שרכישת מוצרים וקניית שירותים ייעשו במידת האפשר רק ממפעלים של המשק ההסתדרותי: כל עובד חדש במשק ההסתדרותי יעבור השתלמות חינוכית־רעיונית בטרם יקבל קביעות; יפותחו נסיונות חדשים בתחום הניהול העצמי שיתבטאו ברכישת מפעלים על ידי עובדיהם.

דני רוזוליו. מודאג מקשיי ההתיישבות

חברות הביטוח מבקשות ביטוח משנה ממשלתי לביטוח דירות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

איגוד חברות הביטוח מציע לכסות את רוכשי הדירות באמצעות הקמת חברה מיוחדת שתקבל ביטוח משנה מהממשלה. הצעת האיגוד הועברה לידיעת משרד השיכון והבינוי וועדת חוקה של הכנסת המטפלים עתה בנושא.

איגוד חברות הביטוח מציין בהצעתו כי לצורך מתן ביטוח לרוכשי דירות יצטרכו החברות לקבל אישור מיוחד של הממונה על חברות הביטוח באוצר. לנציגי האיגוד הובהר כי מתן רשיונות על ידי משרד האוצר יינתן לאחר שיסוכמו תנאי הביטוח.

בהצעתו מציין איגוד חברות הביטוח כי קבלת ביטוח משנה של הממשלה הינה הכרחית, מאחר שיקשה על החברות לקבל ביטוחי משנה לביטוח דירות בחו"ל. צמצום ביטוח המשנה של הממשלה יתאפשר לאחר נסיון של כמה שנים, שיאפשר להציג לפני מבטחי המשנה בחו"ל תוצאות סבירות של ביטוחי הדירות.

על פי הצעת איגוד חברות הביטוח יש להעדיף הקמת חברה משותפת לחברות הביטוח שתפעל במתכונת של חברת „אבנר". ביטוח הדירות יהיה חובה, כדי להבטיח פיזור מלא של הביטוח בין רוכשי הדירות ועל מנת למנוע מצב, שהביטוח יינתן רק למקרים הקשים.

הפרמיה הנדרשת למתן ביטוח צמוד לרוכשי דירות מוערכת בין 2 ל־3 אחוזים.

„איכות" השלישה את שווייה תוך חצי שנה

מאת דרור שרביט

חברת „איכות" המבקשת לגייס בבורסה כמיליון דולר תמורת 25 אחוז ממניות החברה שילשה את שוויה בתקופה של כחצי שנה, מאז נכנסו אליה הבעלים החדשים בראשות „ישום". הגידול בשווי החברה קיבל כבר הכשר של חברת „בטוחה", מקבוצת „כלל" המיועדת לשמש כחתם להנפקה.

בספטמבר 85 הצטרפו לקבוצת המייסדים בחברה שלושה בעלים חדשים: ישום, עליזה רוטברד ואבי סיומקין. רוטברד הצטרפה לצוות הניהולי, ישום וסיומקין נכנסו כמשקיעים. מעניין לראות כיצד צמח ערך השקעתם מאז שנכנסו לחברה.

„ישום" השקיעה ב„איכות" 250 אלף דולר, מזה 100 אלף דולר תמורת מניות ו־150 אלף דולר כהלוואת בעלים. תמורת השקעתה קיבלה „ישום" 20 אחוז ממניות החברה. במועד ההנפקה לציבור יגדל ערך ההשקעה של „ישום" ל־600 אלף דולר. השקעתו של סיומקין בחברה נעשתה בתנאים דומים תמורת 10 אחוזים ממניותיה. לשם השוואה: חברת הטקסטיל „עמק" שגם לה 20 אחוז מהמניות השקיעה ב„איכות" כ־1.5 מיליון דולר שגם הם יהיו שווים במועד ההנפקה 600 אלף דולר.

למעשה הקפיצה בערך ההשקעה של „ישום" גבוה עוד יותר. הלוואות הבעלים שהשקיעה בחברה יוחזרו לה במשך 5 שנים מהשנה הנוכחית וזאת אם תנאי החברה יאפשרו זאת על פי החלטה מיוחדת של מועצת המנהלים של החברה (תנאי זה נקבע על ידי החתם להנפקה).

מה קרה בחברה מאז נכנסו אליה הבעלים החדשים שהגדיל בצורה משמעותית כל כך את שוויה?

עליזה רוטברד אומרת כי כאשר נכנסה לחברה היתה „איכות" במצב ניהולי כחונה. הניהול היה גרוע בתקופה, שבה גם ניהול טוב, בתנאי ההיפר־אינפלציה שהיו במשק, לא הבטיחו רווחיות. פיחות „תפס" את החברה עם מלאי גדול, המצב הפיננסי היה קשה, הוצאות המימון שחקו את כל הרווחים, הגבייה היתה בשפל וההוצאות היו מנופחות.

מאז נכנסה קבוצת הבעלים החדשה לחברה, הוכנס לחברה הון נוסף, נעשתה פעולת גבייה מזורזת בקרב הלקוחות, צומצמו ההוצאות וחל שיפור ניכר במצב הפיננסי. כתוצאה מכך החברה עלתה על פסים של רווחיות. מטיוטת תשקיף ההנפקה שהוגשה לבורסה עולה כי ברבעון האחרון של שנת המאזן 1985/86 היה לחברה רווח של למעלה מ־300 אלף דולר, שאיפשר להציג רווח שנתי של כ־150 אלף דולר.

האם הרווח הרבעוני של סוף 1985/86 מייצג את הרווחיות הפוטנציאלית של החברה? נראה כי ברבעון זה היו גם הכנסות חד־פעמיות גדולות כתוצאה מגביית הכנסות שהתהוו בעבר. היקף ההכנסות השנתי של החברה נשאר ברמה של כ־5 מיליון דולר.

הכשר מקדים לשווי של „איכות" צפר כבר בהנפקת „ישום". חלקה של „ישום" ב„איכות" (20 אחוז) מוערך כ־600 אלף דולר וצפויה לכך הסכמה של חתמי ישום, בתוכם גם של בנק הפועלים.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אמסטרדם	17 – 9	מעונן
באי איירס	20 – 8	מעונן
הלסינקי	10 – 6	מעונן
הונג קונג	23 – 24	גשום
וינה	19 – 10	בהיר
ז'נבה	28 – 8	מעונן
טוקיו	18 – 15	מעונן
מונטריאול	19 – 7	מעונן
יוהנסבורג	24 – 9	בהיר
לונדון	15 – 10	מעונן
ליסבון	27 – 15	בהיר
מדריד	30 – 10	בהיר
מנצ'סטר	19 – 8	מעונן
ניו־יורק	20 – 10	מעונן
סאן פאולו	24 – 17	מעונן
פאריס	19 – 11	בהיר
פרנקפורט	21 – 10	מעונן
ציריך	21 – 12	מעונן
ריו דה ז'נרו	32 – 22	מעונן
סטוקהולם	16 – 13	מעונן
שיקאגו	26 – 10	מעונן

swissair

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
יעקב ארז
במות **אביו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

ת.א. 1472/86

בעניין: פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג–1983.

ובעניין: שעון דורל בע"מ ח.פ. 51-052615-5

המבקש: בנק איגוד לישראל בע"מ.

ע"י ב"כ עוה"ד ב. לוינבוק ו/או א. גאון מרחוב מצדה 19, תל־אביב, 64582.

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל על־ידי בית המשפט המחוזי, של תל־אביב־יפו הוגשה ביום 29.5.86 לבית המשפט הנזכר לעיל על־ידי בנק איגוד לישראל בע"מ וכי ניתנה הוראה שבקשת – פירוק זו תבורר בפני בית המשפט היושב לדין בתל־אביב־יפו ביום 13/7/86 בשעה 08.30; וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך בתתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו; וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש העתקה מן הבקשה הזאת יקבלה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד ההעתקה.

אירי גאון, עו"ד
רחוב מצדה 19,
תל־אביב
ב"כ המבקש

הערה – כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר, לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורשו השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או אם היא נשלחת ע"י הדואר צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר בשעה 13:00 של יום 11.7.86.

(7) פה־החברות – ויקי

פרופ' סטנלי פישר:

המצב הכלכלי שביר; אין לצפות להגדלת הסיוע

מאת שולמית הרמן

המצב הכלכלי של ישראל שביר ואין לצפות להגדלת הסיוע האמריקאי, אמר הפרופ' סטנלי פישר, יועץ כלכלי מיוחד למזכיר המדינה האמריקאי.

לדברי היועץ, אין בעולם את הדע להצלחת התכנית לייצוב המשק, שנעשתה ללא הרפיה משמעותית במצב האבטלה. יחד עם זאת, המצב לדבריו שביר ואם תיפרץ מסגרת השכר, לא ניתן יהיה להמשיך ולהחזיק את שערי החליפין ללא פיחותים.

פיחותים יגרמו להופעה מחודשת של אי היציבות, שרווחה בשנים שלפני הפעלת התכנית הכלכלית. לדעתו יש להמשיך ולצמצם את ההוצאה הממשלתית על מנת לפנות מקורות לצמיחה של המשק.

פרופ' פישר ציין כי, נטל המיסוי ברוטו בארץ הוא מהגבוהים בעולם. אולם אם מודדים את נטל המיסוי נטו, דהיינו מיסוי בניכוי תשלומי העברה, נמצא כי נטל המס בארץ אינו מהגבוהים בעולם. להערות כלכלנים באוצר נטל המס ברוטו בארץ הוא בשיעור של 50 אחוז. הנטל נטו לאחר ניכוי תשלומי העברה מתייצב על כ־15 אחוז מהתל"ג.

הוא הוסיף שלשערי הריבית הגבוהים במהלך הפעלת התכנית היה תפקיד חיובי בתהליך הייצוב. כידוע, גם בחוות הדעת של משלחת קרן המטבע הבינלאומית, הודגשה עובדה זו.

פרופ' סטנלי פישר מבהיר, שאין לצפות להגדלת הסיוע האמריקאי לישראל והוא מסביר זאת בקיצוץ בתקציב האמריקאי, שעוגן בסידרת חוקים הידועים בשם חוקי „גראהם־רודמן", ואשר מכתיבים קיצוץ הדרגתי של 50 אחוז מהסיוע האמריקאי בכל שנה, בחמש השנים הבאות.

הכנסות התיירות קטנו ב־80 מיליון דולר בינואר – מאי

מאת דויד מושיוב

אומדן ראשוני של משרד התיירות של ההכנסות מענף התיירות בחודשים ינואר – מאי השנה, קבע כי חלה ירידה בשיעור 80 מיליון דולר לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בחמשת החודשים הראשונים של שנת 1986 באו לישראל 479,000 תיירים בהשוואה ל־592,000 תיירים שבאו בחודשים ינואר–מאי שנת 1985, כלומר ירידה בשיעור 19 אחוז. הירידה נובעת בעיקרה מהירידה הניכרת בתיירות מארה"ב כתוצאה מפעולות טרור שאירעו נגד מטרות תיירותיות ברחבי תבל.

במהלך החודשים ינואר – מאי 1986 הסתכמו הכנסות ישראל מתיירות בסך 330 מיליון דולר לעומת יותר מ־400 מיליון דולר בתקופה המקבילה בשנת 1985.

יצויין, כי במשך שנת 1985 הסתכמו הכנסות ישראל מענף התיירות, בהתאם לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בסכום של 1.108 מיליארד דולר.

לעומת הירידה בתיירות מארה"ב, יש עליה ניכרת בתיירות טיסות השכר לאילת. בחודשים ינואר – מאי השנה באו לאילת בטיסות שכר ישירות 37,300 תיירים בהשוואה ל־28,800 תיירים שבאו בטיסות שכר ישירות לאילת בתקופה המקבילה בשנת 1985, כלומר עלייה בשיעור 30 אחוז.

בתשובה על שאלת סופר „דבר" אמר אתמול שר התיירות אברהם שריר, כי לאחרונה יש עצירה משמעותית של ביטולי תיירים מארה"ב לישראל ומצד שני יש תחילה של חידוש הזמנות של תיירים מארה"ב לביקור בישראל. שני גורמים אלה מהווים מעין ראשיתו של מפנה באשר למצב התיירות מארה"ב.

יציבות בשוק מטבעות הזיכרון

מאת אריה לינדנבאום

על־אף הירידות במחירי המתכות, במיוחד הזהב, לאחר הרגיעה במהומות בדרום אפריקה, לא היתה כל השפעה על שוק מטבעות הזיכרון במתכות היקרות בארץ. מחירי המטבעות נקובים בדרך כלל בדולרים וזו בעין הצמדה למחירים המקובלים זה זמן רב, עם תנודות קלות ביותר שמקורן בעיקר בהיקף ההיצע והביקוש ולא בתנודות עולמיות של המתכות.

כללית, השוק רדום למדי והביקושים מעטים, כך גם ההיצעים, כך שבידי הסוחרים לא מצטבר כל מלאי ואין עליהם לחץ להוריד או להעלות מחירים.

התעשיה קולטת מעט מטבעות כסף, במיוחד אלה הנמכרות במחירי עלות המתכת. בדרך כלל רק המטבעות הפגומות מועברות ליציקה והטובות לתעשיית תכשיטים. מלאי המטבעות שבידי הציבור קטן, אולם כיוון שאין ביקורת על כך, מונחה השוק על־פי הנתון הבסיסי של כמות ההנפקה המקורית ואחר־כך היקף הביקוש וההיצע.

אילו ניתן היה לקבוע את כמות המטבעות שבמצאות פיזית בידי המשקיעים או האספנים היה צריך, הוא, להתייחס לגבי כמה מן המטבעות כאל פריטים נדירים למדי. אולם, כאמור, אין מידע כזה ואין לכמות המעטה של מטבעות מסוימים כמעט כל השפעה על מחירם בשוק.

הלוואות לתקופות ארוכות בבינ"ל

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הבנק הבינלאומי הראשון יוצא במבצע חדש: הלוואות לפי בחירה של סוג ההלוואה, מועדי החזר ההלוואה וגודלה של ההלוואה. לקוחות הבנק הבינלאומי יוכלו לבחור בהתאם לצרכיהם ואפשרויותיהם את ההלוואות השונות בסכומים של 5,000 ש"ח ועד 25,000 ש"ח. כל ההלוואות הן בתנאים מועדפים בהשוואה להלוואות הנהוגות במשק מבחינת נפח, זמינות, מחיר, ומשך ההלוואה.

★ הלוואה לא צמודה בריבית של 1.75% מעל לריבית הבסיסית („פריים" + 1.75%). ההלוואה היא לתקופה של עד 15 חודשים. (הריבית הבסיסית כיום היא 1.25%).

★ הלוואה צמודה למדד בריבית של 0.9% לחודש (ריבית אפקטיבית של 11.35% לשנה). הלוואה זו תינתן לתקופה של עד 60 חודש (חמש שנים), אך ניתן לקחת הלוואה צמודה למדד גם לתקופות של 36 ו־48 חדש.

★ הלוואה דולרית בריבית של 1.5% לחודש (ריבית אפקטיבית של 19.56% לשנה) לתקופה של עד 24 חודשים.

הבינלאומי אומר כי התנאים שבהם מציע הבנק את ההלוואות הם נוחים ביותר בהשוואה למחירי ההלוואות הנהוגים במשק. על הלוואות שקליות לא צמודות בסכומים אלה נהוג לשלם כיום ריבית של 2% עד 3% מעל לריבית הבסיסית, והן ניתנות לתקופה של שנה. הלוואות צמודות למדד ניתנות בריבית אפקטיבית של 13.8% לשנה, ואילו הריבית האפקטיבית השנתית על הלוואות דולריות היא 25% – 27% בהתאם לגודל ההלוואה.

ההלוואות שמציע הבנק הבינלאומי הן ללא כל עמלה, לתקופת זמן מוגדרת וההחזרים יבוצעו בתשלומים חודשיים.

מיקבצי הון / ש. רוזנבלום

מינהל תקין

א. המשנה למנכ"ל המוסד לביטוח לאומי יגאל בר־שלום פורש מתפקידו, צריך לאחל לו הצלחה בדרכו ולהודות לו על שירותו הציבורי המסור. כיוון שהמוסד לביטוח לאומי אמון על התנהגות נאותה עם עובדיו הוחלט בתנאי הפרישה להעניק לבר־שלום: 3 חודשי שכר נוספים ונסיעה במימון מלא לחו"ל. מנכ"ל המוסד ניסים ברוך הסביר שהנסיעה לחו"ל משולבת בתוכה עבודה. ניסים ברוך שראה עצמו כמועמד לנגיד בנק ישראל ממשיך במסורת – „פיצויים כאוות נפשך", כמעט בסיגנון רסקו הידועה לטוב. אם בר־שלום פורש ועוזב איזה ענינים מקצועיים יש לו ללמוד בחו"ל, מדוע מחליפו לא יעסוק בהם במקומו, ברור לפיכך שזוהי הטבה כספית. לאן נגיע אם משנה למנכ"ל ממשלתי מקבל בהסכם פרישתו פיצוי כספי בנסיעה לחו"ל, סמנכ"ל המוסד עוד עשוי לקבל זכות לקנות ב„פרי דיוטי" בחינם, סמנכ"ל אחר יקבל רכב חינם והשלישי יזכה בארוחות חמות. כל זאת כמובן במסגרת מינהל ציבורי תקין, שדווקא המוסד לביטוח לאומי אמור וצריך להפגין בהתנהגותו כגוף ממלכתי. מוזר ומעלה ספיקות ושאלות.

ב. המנכ"ל לשעבר של מפעל מנועי בית שמש זכה לקבל פיצוי כספי מיוחד בסך של 12000$, מברוק, שיהיה בריא עליו שמח וטוב לב. עזרא יסודי המנכ"ל לשעבר דרש תנאי שכר גבוהים מהמקובל בחברה ממשלתית וקיבלם באישורים „מסתוריים" של מנכ"ל האוצר והיועץ המשפטי באוצר. שניהם אגב מכחישים שניתן אישור שכזה, הכסף כמובן שולם. זה שמנועי בית שמש קבורים תשע אמות באדמה ולא רואים שקל אחד רווח – מילא, זה שמנועי בית שמש עשויים להסגר ועימם חצי בית שמש עלולה להיהפך מובטלת – מילא, זה שהמינהל התקין לא בדיוק עומד במיבחן המציאות – מילא, הכל היה מילא אילו מנועי בית שמש בניהולו של ה"ה עזרא יסודי היו עומדים במבחן הניהול וההצלחה הכלכלית.

הגיע זמן כנראה לקרוא לילד בשמו – חריגות שכר והטבות מעבר להסכמי עבודה מתוקנים. אולי כדאי מהיום להכניס בסעיפי הפיצוי משהו בסיגנון – אישור לדוכני פלפל, רישיון למוניות, אישור להדברת מזיקים או סתם תשלום מזומן קטן ומכובד. סוף סוף הלוא מדובר באנשים בכירים וחשובים במשק הישראלי. דומני שבימים טרופים אלה הגיע הזמן שישרור מעט סדר בשירות הציבורי. יפה שעה אחת קודם.

המועצה לצרכנות

יו"ר המועצה הישראלית לצרכנות עו"ד דב ברזילי התפטר מתפקידו במחאה על ששר התעשיה והמסחר אריאל שרון באמצעות נציגו באגף המינויים ישראל כץ מינה שורה של אנשים לא מקצועיים מתומכיו כחברים במועצה. פלא בעינינו מדוע חבר מרכז מפלגה ממוצע צריך חברות במועצה לצרכנות? מה זה נותן? אפשר לייבא בשר ובריאל בזיכיונות מיוחדים בגלל היותך חבר מועצה, לך תדע ותבין.

במקומו של ברזילי מונה ה"ה שמעון משה, סמנכ"ל שירות התעסוקה, יועץ לשר העבודה והרווחה וכמובן חבר חירות מכובד.

שמעון משה לומד כיום מדעי המדינה באוניברסיטת בר־אילן, יפה מאוד בהתחשב שזוהי הכשרתו המקצועית העיקרית וזהו הקורס העתידי היחיד באמתחתו. מקובל מימים ימימה שבראשות המועצה לצרכנות יעמוד אדם בעל כישורים מקצועיים מוכחים ובעל הכרה בתחומו, כמו כן מקובל שדווקא תפקיד מסוג שכזה אינו מינוי פוליטי אלא להיפך מינוי ציבורי מכובד ומקובל. שרון וכץ הוליכו על מסגרת עבודה של אף שעל לא יוחזר. דהיינו כל מינוי אפשרי שבסמכותנו נאיישו באנשי חרות תומכינו, ולא משנה מהו התפקיד ומהי הכשרתו של המועמד.

עד כאן סיפור מוכר וידוע, מה שמפליא זה מדוע חברות במועצה לצרכנות „נחשבת" בעיני חברי מרכז חרות? מה יש בג'וב כזה? עפ"י השמועה מדובר כנראה במינויים בדרג השני, דרג זה אינו מכובד כמו במינוי של חברה ממשלתית או לחילופין במינוי שיש בו פוטנציאל. זהו מינוי של כבוד המאפשר לחבר הנאמן לטפוח על כרסו בהנאה כשהוא מספר לשכניו שחזר מישיבת המועצה העליונה לצרכנות, נשמע מרתק. החבר הנאמן מקווה כמובן למינוי מכובד יותר בעתיד, במסגרת תקוותו הוא יצעק – אריק מלך ישראל וילטף באהבה את ישראל כץ האיש שעל ברזי המינויים למיניהם. ככה נראה השירות הציבורי התנועתי אצלנו ואני מתחיל לצחוק מרוב עצב, ממש מצחיק עד בושה. תחשבו שה"ה שמעון משה לומד מדעי המדינה והוא עוד יגיע לגדולות, אין ספק שעתידו לפניו ותלך המועצה לצרכנות לעזאזל. כיוון שאני למדתי פסיכולוגיה הגשתי מועמדות לתנועת החרות אולי ימנו אותי לחבר במועצת מנהלים כלשהי, לא יפה לקפח חבר מרכז פוטנציאלי.

עניינים שבשיגרה

א. ח"כ רמז צוטט כמי שמודיע – „ההתנגדות לדיסקונט תורחב גם כאשר ישמש כחתם". הכוונה הברורה היא לכפות על רקנטי את יישום ועדת בייסקי. יש במלחמה הציבורית למען פיטורי רקנטי משום משב רוח מרענן. הורגלנו בעבר בציבור ישראלי אפאטי לחלוטין ואפילו עייף לגמרי ממימוש רצונו. הפעם בניגוד לעבר מתחילים הציבור ונבחרי העם ללחוץ מעט, ויש לברך על תופעה מסוג זה העשויה להביא תפנית בהתייחסות העם למתרחש סביבו.

ב. מבטחים הגיעה להסדר כספי עם חיים שיף לגבי מלון דיפלומט בת"א. מסתבר ששיף חייב 220,000$ למבטחים והבטיח לשלמם עפ"י הסדר מיוחד. אנשי מבטחים מאמינים שחיים שיף יעמוד בהתחייבויותיו, אני מטבעי ספקן לא קטן ולפיכך לדעתי עוד יהיה המשך לסיפור החוב הזה. הלוואי שאתבדה.

ג. תענוג לקרוא שלמפעל ורד הגליל ליצור שוקולד ישנו הסכם יצוא בסך של 10 מליון דולר, מתנת פתיחה יפה במיוחד למפעל בצעדיו הראשונים. מידיעות בעיתונות למדנו שאנשי עלית הולכים להשקיע הון עתק במלחמת פירסום עם המפעל החדש. תמהני מדוע אנשי עלית מתאמצים להלחם בשוקולד חדש ובמפעל חדש במקום לשפר את תוצרתם שתהיה בת תחרות ולא בת פירסום. פירסום יפה עד שמגיעים למוצר עצמו, כדאי שהמוצר עצמו יהיה טוב בהרבה ממתחרהו ולא על בסיס הוצאות פירסום בלבד.

ד. שותקה ועדת המנכלים לאזורי פיתוח. הקימו ועדה כדי לעזור לאזורי פיתוח במצוקה. ה"ה פורר החליט לפרוש מהשירות הממשלתי ויחד עימו משותקת הועדה ואינה פעילה. מישהו במשרדים הממשלתיים צריך היה לחשוב על הפעלת הועדה באופן סדיר, תוך מניעת הפסקת פעילותה עם פרישתו של אחד מחבריה. מהראוי שאזורי הפיתוח יזכו לתשומת לב מלאה יותר שכידוע מצוי בשפל מעמיק.

ה. פרופסור דוד שושן מומחה בעל שם לנושאי הביטוח הודיע – שמספר חברות ביטוח גדולות בארץ עלולות לפשוט רגל. ענף הביטוח מצוי בתחרות פרועה, באיחודי חברות מהירים והנהגת פעילויות שתועלתן בספק גמור. נראה לנו שדרושה ראורגניזציה בענף והתרענו על כך מספר פעמים רב במדור זה. מישהו מקשיב?

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבוקר

וילות ובתים — דירות למכירה — הצעות עבודה — מכוניות — מציעים למכירה — רוצים לקנות — שונות — וידאו טייפ — מערכות קול — הלוואות — ריפוי והרזיה — ניקיון ואחזקה — אומנות — קח ותפוש — נישואים לנישואין — שדוכים — הכרויות — ידועים — הצעות עבודה — מכוניות

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך מבוגרים
לשכת מחוז ירושלים
דרוש
מנהל לאולפן עציון
בירושלים
הדרישות המוקדמות:
תואר אקדמי בחינוך או במדעי הרוח
נסיון של לפחות 5 שנים בחינוך מבוגרים
והנחלת הלשון העברית לעולים.
נסיון בניהול, בארגון ובהדרכת מורים.
בדבר פרטים נא לפנות – אל:
לשכת מחוז ירושלים
המחלקה לחינוך מבוגרים, רח' מסילא 20
טלפון 238608 ,02, עד ה־20.7.86

דרוש
מנהל בחברת תכנה
המתמחה במחשבי I.B.M
בעל נסיון רב בשיווק ותיכנות
המועמדים בעלי כישורים הנ"ל
מתבקשים לפנות בכתב בצירוף
קורות־חיים לת.ד. 3347 תל־אביב
(סודיות מובטחת)

לבית מלון בנצרת
דרוש
מנהל עצמאי
טל: 723832־069,
72555־069

דרוש/ה
חשב/ת שכר
• נסיון לפחות 3 שנים
שעות העבודה
8.00־16.00 ביום א׳
רמת־גן
9223283

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה
תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור למעביד לקבל אדם לעבודה
מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה,
אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים
קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

הלוח הכללי

קצין יבדוק מחדל ההצתה של 40 תיקים במחלק ההונאה במשטרת ירושלים

מאת אריאל בקעמי, כתב „דבר"

במשטרת ירושלים ימונה ככל הנראה קצין בודק לקביעת האחראי למחדל הצתת עשרות תיקים במחלק ההונאה שלשום לפנות בוקר. המשרד נמצא ברחוב שלום ציון במרכז העיר.

אתמול סמוך לשעה 5.30 לפנות בוקר הגיע למקום החוקר סאלתיאל ואלף וגילה כי עשרות תיקים הוצאו מגירותיהם והוצתו על שולחן המשרד.

במשטרת ירושלים חושדים כי שני אנשים לפחות היו שותפים למעשה. לאחר שנסרו את סורג חלון המשרד, נכנסו פנימה ובחרו תיקים מסויימים להצתה, הם שרפו כ־70 תיקים שהם כ־40 אחוז מכלל התיקים של מחלק ההונאה. במשטרת ירושלים התריעו כבר פעמים אחדות כי מחלק ההונאה אינו מוגן כראוי ואף אין בו מערכת אזעקה. על פי הערכת קציני משטרה ידעו הפורצים כי המקום אינו מוגן.

התיקים שהוצתו כוללים מעשי זיוף רבים ולטענת דובר משטרת ירושלים אין מדובר בתיקים בעלי אופי ציבורי. במשטרת ירושלים אין לפי שעה כיוון לחקירה ולא נעצרו כל חשודים. על פי הערכת החוקרים מדובר בחקירה קשה שהמשטרה תתקשה לפענחה. אתמול ביקרו במקום מפקד המחוז הדרומי ניצב רחמים קומפורט ומפקד משטרת ירושלים תת ניצב חיים אלבלדס כדי לעמוד מקרוב על המחדל שבהצתת התיקים.

ד"ר יגאל קב, המומחה להשתלות כבד מ„רמב"ם" שליווה לפני שבוע את מטרה לוי מקרית חיים, הזקוקה להשתלה, לבית החולים בפיטסבורג, חזר שלשום לארץ. לדבריו עברה מטרה בדיקות וטיפול רפואי והיא ממתינה עתה לתורם מתאים. היא ממשיכה לאבד ממשקלה וסובלת מחולשה.

תיקים משטרתיים שרופים במחלק ההונאה במשטרת ירושלים (צילום: רחמים ישראלי)

תביעה לייקור שעות עבודה במוסך ב־30 אחוז

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

תביעה להעלות ב־30 אחוז מחירה של שעת עבודה במוסך העלה איגוד המוסכים לקראת האסיפה הכללית של חבריו, המתכנסת ביום א' הקרוב: האסיפה עלולה לדון בהצעה להשבית את הענף, אם לא תיענה תביעתו.

מחיר שעת עבודה במוסכים הוקפא עם הנהגת תכנית הייצוב הכלכלית לפני שנה. לדברי האיגוד חלה מאז עליה של 40 אחוז בהוצאות, אולם למוסכים אושרה התייקרות של 10 אחוזים בלבד, במקום 15 אחוז, שהמליץ משרד־התחבורה.

הנהלת איגוד הציעה באחרונה למשרד־התחבורה לבטל את הפיקוח על תעריפי המוסכים או לקבוע סל תשומות חדש. נודע, כי המשרד שוקל את ההצעות.

נטישה מואצת של רוקחים מקצועיים

מאת דנקה הריניש, סופרת „דבר"

בתקופה האחרונה הולכת וגוברת נטישת רוקחים מקצועיים את השרותים הציבוריים בשל תנאי שכר ועבודה ירודים – על כך התריע יו"ר איגוד הרוקחים השכירים אברהם סורדנאו.

הרוקחים המתפטרים ממוסדות ציבוריים מקבלים, על פי רוב ללא בעיות, עבודה בבתי מרקחת פרטיים, הזקוקים לתוספת כוחות מקצועיים המציעים תנאי שכר משופרים. – הנטישה כבר פגעה מאד בשרותי הרוקחות הממשלתיים ובקופת חולים הכללית. בזמנו הודה דובר קופת חולים, כי המוסד מתקשה לקבל רוקחים חדשים לעבודה.

לדברי סורדנאו, בגלל המחסור בכוחות מקצועיים החלו במוסדות ציבוריים לקבל לשרותי רוקחות אנשים בלתי מקצועיים. הוא הזהיר כי אם משרד הבריאות וקופת חולים הכללית לא ימצאו פתרון מהיר, „לא נוכל להמשיך להחזיק את בתי המרקחת בבתי החולים ובסניפי קופת חולים".

במשטרה: 1500 עוזבים כל שנה, 1700 מצטרפים

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

ראש אגף החקירות במטה הארצי, ניצב יגאל מרקוס, התריע אתמול על מחסור חמור בתובעים כלכליים בפרקליטויות, דבר המקשה על העמדתם לדין של חשודים בעבירות כלכליות.

בהרצאה שנשא אתמול בפני פורום איגוד חברות הביטוח אמר כי המחסור בתאי כליאה משפיע באורח תת־הכרתי על השופטים: הם „מעדיפים לגזור עונשים על תנאי ולא עונשים בפועל והדבר זה מקשה על עבודת המשטרה בטווח הארוך".

מרקוס התייחס אתמול לבעיית כוח האדם במשטרה והודיע כי „הנפל השנתי" מגיע ל־1500 שוטרים כל שנה, בהשוואה לכ־1700 המצטרפים מדי שנה למשטרה.

לבב התבקש לפטור מארנונה חסידת אומות העולם

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

שושנה רצ'ינסקי, ראש הוועד למען חסידי אומות עולם בישראל, פנתה באחרונה לראש עיריית נהריה, חיים לבב, כדי שזה יפטור את מלבינה צ'יזמריה (מלכה) חסידת אומות עולם, תושבת העיר, מתשלום ארנונה מאחר שהיא חולה ומצבה קשה.

במכתבה מציינת יו"ר הוועד כי חסידי אומות עולם שקיבלו את תואר „יקיר חיפה" ביום העצמאות קיבלו פטור מתשלום ארנונה בעיר. על כן שואלת רצ'ינסקי „מה הסיבה שלא לאפשר זאת לאשה חולה מדפורמציה קשה של הגו, מקוצר נשימה ומהפרעות בתפקוד הריאה?"

תלונה למבקר המדינה בעניין הפיכת רחוב נורדאו בחיפה למדרחוב

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

קבוצת דיירים ותיקים ובעלי עסקים ברחוב נורדאו בחיפה, המנהלים מזה שבועות אחדים מאבק נגד תוכניתה של עיריית חיפה להפוך את הרחוב למדרחוב, התלוננו בפני הממונה על המחוז ומבקר המדינה על שהעירייה החלה בביצוע עבודות הקשורות במדרחוב לפני שהתקבל לכך אישור מהוועדה המחוזית לתכנון ובנייה, כפי שמחייב החוק. נציגי הדיירים אמרו כי ממשרד מבקר המדינה נמסר להם כי תלונתם נבדקת על ידי היועץ המשפטי של המשרד.

בינתיים החלה העירייה כאמור, בביצוע עבודות הקשורות במדרחוב. הרחוב נסגר לתנועה ובמבואותיו הוצבו שלטים עם הכתובת: „מדרחוב עם יופי ועם אופי".

מהעירייה נמסר בתגובה לטענת הדיירים כי ברחוב נורדאו מבוצעות עבודות תשתית הכרחיות.

בכיר במשרד התיירות בבירה חשוד בקבלת טובות הנאה

(ע). – מנהל מחלקת ביצוע נכסים, אפסנאות ומשק במשרד התיירות בירושלים, נעצר בחשד לקבלת טובות הנאה, ואתמול הוארך מעצרו בחמישה ימים בפקודת בית משפט השלום בתל אביב.

החשוד הוא ליאון רנצקר (63) מירושלים. הוא חשוד, כי בעת שהיה ממונה על עבודות קבלנים שעבדו עם משרד התיירות, קיבל מהם טובות הנאה תמורת מסירת מכרזים לידיהם. כן קיים חשד כי גנב רכוש מהמשרד ולקח ציוד של המשרד לביתו. מלבד זאת נחשד רנצקר במפגש עם עדים בניסיון לשבש את מהלך החקירה נגדו.

שופט השלום עמיקם פיאלקוב כתב בהחלטתו: „מעשים מסוג זה גורמים כאן יום יום ושעה שעה למעצרים של „אנשים קטנים". מדוע איפוא לנקוט יחס אחר כלפי אותם מעשים כאשר הם נעשים על ידי „גדולים"? מקץ שנים הרבה התרכזה תשומת הלב הציבורית בעבריינות המבוצעת על ידי בני שכבות מצוקה והתוצאה היתה שבני שכבות מבוססות, לרבות אנשי שררה וציבור, ראו עצמם בטוחים וחשבו שלא יאונה להם כל רע, עד שהרשו לעצמם להיות במערכת נורמטיבית מתירנית מאד והרבו מנורמות שהם עצמם קבעו".

סניגורו של רנצקר עו"ד ראובן בר חיים, טען בפני בית המשפט כי מרשו עובד מדינה מסור במשך 21 שנה ואף זכה במהלך עבודתו בתעודות „עובד מצטיין". הוא טען כי השלב הממשי בחקירה הסתיים למעשה ואין צורך להמשיך ולהחזיק את מרשו במעצר, בפרט נוכח העובדה שהוא אדם בא בימים. השופט פיאלקוב דחה את הטענות הללו, כאמור, על המשך המעצר, כדי לאפשר למשטרה להשלים את השלב של חקירת העדים, ללא הפרעות אפשריות מצידו של החשוד.

חשש מסערה ציבורית מונע מסירת ממצאי ביקורת לפעילי שכונות

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

חשש מסערה ציבורית מונע מסירת ממצאי ביקורת לפעילי שכונות אך החשש הוזם במחקר חדש שערכו ד"ר דוד נבו ודליה שפרינצק.

ממצאי ביקורת על פעולות טיפוח חינוכיות בשכונות ובעיירות פיתוח צריכות להימסר לכל ישוב. ויכוח ציבורי סביב הממצאים רצוי והחשש ממנו מוגזם. כך נמסר אתמול לאחראים על פעולות השיקום והטיפוח במשרד החינוך על ידי צוות מחקר שבראשו עמדו ד"ר דוד נבו ודליה שפרינצק. בכינוס שנערך בסמינר לוינסקי סיפרו החוקרים כי במשרד החינוך רווחת דעה שאי אפשר להביא ממצאי דוחו"ת ביקורת לידיעת פעילי שכונות בגלל הסערה שעלולה להתעורר בעקבות הבנה מוטעית של הממצאים. „חשבנו שזה הר שאי אפשר לעבור אותו", אמרו החוקרים.

הדעה הזאת הוזמה במחקר חדש שערכו השניים בימים אלה. במחקר התברר שעם הדרכה מתאימה יודעים פעילי השכונות לקרוא ולפרש היטב נתונים של דוחו"ת ביקורת. למסירת דוחו"ת כאלה לידי הפעילים יש חשיבות מכרעת בקבלת החלטות נבונות. „הצרה היא שבארץ רוב המעריכים אנשי האוניברסיטה ובשבילם שנתיים זה לא זמן, בעוד שבשביל מקבלי ההחלטות זה זמן ארוך ופער הזמנים גורם לכך שהחלטות חשובות מתקבלות ללא הערכה" טען ד"ר נבו, והוסיף שעל עורכי דוחו"ת הביקורת להיות בעלי אומץ לב כדי למסור מה המסקנות המתבקשות מדוחות ההערכה שהם מגישים.

נער חשוד ברצח אשה תוך חטיפת תיקה נמצא מת בתאו

(ע).– נער בן 17 וחצי, שהיה עצור במשטרת נתניה כחשוד ברצח תוך כדי חטיפת תיק, נמצא אתמול לפנות בוקר ללא רוח חיים בתא מעצרו.

ראש אגף החקירות במרחב השרון, רב־פקד דוד שדה, מסר כי האסיר נמצא על רצפת תא המעצר כשחבל כרוך לצווארו. השוטר שלמה סייג גילה אותו בעת ביקורת שיגרתית והזעיק ניידת לטיפול נמרץ, אך רופא של מד"א קבע את מותו. משטרת מרחב השרון מינתה קצינה, פקד דורית רווה, לחקור את נסיבות המוות.

מעצרו של העציר הוארך ב־14 ביוני בבית המשפט השלום בנתניה עד 4 ביולי. הוא נחשד ברצח רחל גבריאל, בת 63 מנתניה, שתיקה נחטף סמוך לביתה. היא הוכתה במכשיר קהה וכעבור יומיים מתה בבית החולים „בילינסון". בפרשה זו עצורים עוד שני חשודים, אחד מהם בן 21 והשני קטין.

סניגורו של העציר שנמצא מת, עו"ד אבי וייג, אמר כי המשטרה חייבת לבדוק למי היה מגיע לרצות בחיסולו של הקטין. הוא ציין כי בפגישותיו עמו הבחין שמדובר בבחור בעל אופי יציב וחזק, שלא התלונן על התנאים בתא המעצר. הוא ציין עוד, כי ניסה להגיע להסדר עם המשטרה שתסתפק באשמה של סיוע להריגה, מאחר שהקטין טען שהוא עצמו לא היה מעורב במעשה.

בני המשפחה פנו לאחר מותו לעו"ד אליהו בן הרואה מתל־אביב שיטפל בפרשה בנם. (עתים)

שיחות ההצטיידות במטוסי „מד־83" ל„אל־על" – ביום ראשון

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

השיחות על האפשרות ש„אל־על" תצטייד במטוסי „מד־83" מתוצרת „מקדונל־דאגלס" יפתחו ביום א' הקרוב בנמל בן־גוריון. המשלחת של היצרן האמריקאי עומדת להגיע לארץ בסוף־השבוע.

כל הצי של „אל־על" מורכב כיום ממטוסי „בואינג". „מקדונל–דאגלס" מייחסת חשיבות רבה לסיכוי לפרוץ את השוק הישראלי, שהוא אמנם קטן, אך נחשב לאחד היוקרתיים ביותר בעולם התעופה.

לקראת בואה של המשלחת נמסר מ„אל־על", כי החברה מתייחסת לשיחות הצפויות במלוא הרצינות ומוכנה לשקול עניינית רכישת מטוסים שלא מתוצרת „בואינג". עם זאת תחייב הצטיידות במטוסים מתוצרת אחרת השקעה ניכרת בתשתית חדשה לגמרי. הנהלת „אל־על" מצפה לשמוע בראש ובראשונה את הצעותיה של „מקדונל–דאגלס" בנושא זה.

מטוסי „מד־83" אמורים להחליף את מטוסי ה„בואינג 707", העומדים לצאת מהשירות בינואר 1988. „אל־על" מבקשת להצטייד בששה מטוסים חדשים בשלב זה.

ב„מד־83" כ־150 מקומות, מעט פחות מאשר ב„בואינג 707", והוא עולה 35 מיליון דולר. המטוס האלטרנטיבי מתוצרת „בואינג" עשוי להיות ה־757, שבו כ־180 מושבים והעולה 40 מיליון דולר. כן תיתכן הצטיידות במטוסי „בואינג 767", שבהם כ־270 מושבים והעולים 50 מיליון דולר. ה־757 וה־767 נחשבים כיום למטוסים האזרחיים המתקדמים ביותר בעולם.

ב„אל־על" מוציאים בשלב זה מכלל אפשרות הצטיידות ב„איירבאס" האירופי, משום שאינו מאפשר את הגמישות הדרושה ל„אל־על" בהובלת נוסעים ומטענים לפי הצורך.

שני בני קיבוץ למאסר על סמים

מאת יצחק מרוזה,

שני חברי קיבוץ דפנה דוד, רני בן ארי (24) ויקיר תולצקי (22) נידונו אתמול בבית המשפט המחוזי בנצרת לששה חדשי מאסר בפועל ושנתיים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לאחר שהורשעו בהחזקת קטינים ושימוש בסמים, בשימוש בסם מסוכן ובאחזקתו.

ביהמ"ש: אביטן לא התכוון לבצע פיגועים אלא למכור נשק למחבלים – נידון ל־7 שנים

(ע). – „אין להגזים בחומרת העבירה אותה ביצע הנאשם: הוא ניסה למכור נשק למי שהוא האמין כי האיש חבר בארגון חבלה, אך למזלו ולמזל העם והמדינה, האנשים שאיתם התקשר לא היו אלא סוכני משטרה" – קבע בית המשפט המחוזי בתל אביב במשפטו של דוד אביטן, שהואשם בניסיון למכור נשק לארגוני חבלה ובכוונות לבצע בשורותיהם פיגועים בישראל. השופטים גזרו על אביטן שבע שנות מאסר בפועל, לאחר שהרשיעוהו בחלק מהאשמות שהועלו נגדו.

אביטן, בן 27, מתל אביב, הואשם בכך שהציע עצמו בספטמבר 1985, תמורת שכר, להניח פצצות במקומות ריכוז כגון שוק הכרמל. הוא פנה, לטענת התביעה, לבני מיעוטים בארץ ומסר להם על כוונות זו, בבקשו „ליצור קשר עם האויב". תכנוניו נודעו למשטרה, נאמר בכתב האישום, וסוכני משטרה שנשלחו אליו הציגו עצמם כנציגי האויב.

אביטן הואשם, כי הציע לסוכנים, בין השאר גם להצית מכונית תופת ובה 100 ק"ג חומר נפץ ליד תחנת משטרה. כן הציע למכור נשק ישראלי לסוכן שנפגש עמו, אלא שבמהלך מו"מ זה נעצר בידי בלשי המשטרה והובא למשפט.

התובעת עו"ד זהבה נקדימון, סיפרה במהלך המשפט, כי אביטן הוא צרכן סמים קשים ובמהלך קשריו עם ספק סמים, הופגש הנאשם עם סוכן משטרתי מבני המיעוטים. הסוכן הצליח לרכוש את אביטן, ובשיחה ביניהם, שהוקלטה בהסתר, הביע הנאשם נכונות לספק לסוכן „עוזי", אקדחים ורימונים וכן הביע נכונות לבצע פיגועים, תמורת תשלום נאות. מאוחר יותר נפגש עם סוכן נוסף.

הסניגור, עו"ד צבי לידסקי, דחה את האשמות הללו, והיה מוכן רק להודות בנשיאת נשק שלא כדין. במהלך הדיון הסכים סניגור לכך שאם בית המשפט יגיע למסקנה, שאביטן אמנם התכוון למה שאמר לסוכני המשטרה, יש להרשיעו בעבירה של ניסיון לקשור קשר.

בית המשפט, בהרכב הנשיאה חנה אבנור והשופטים ישראל גלעדי ויוסף גולדברג, הגיעו למסקנה, שלנאשם לא היו כוונות לבצע פיגועים בישראל בעת מגעיו עם סוכני המשטרה, אך כוונותיו היו למכור נשק. לפיכך הרשיעו אותו בניסיון לסייע לאויב, ניסיון למגע עם סוכן חוץ, ניסיון לקשירת קשר לבצע פשע, ונשיאת נשק שלא כדין וגזרו עליו כאמור שבע שנות מאסר.

השיבושים ב„ציקלון" עלולים להחריף; תסיסה ב„אורלייט", ב„אורדן", ב„חירות"

מאת חיים באור, סופר „דבר" לענייני עבודה

ניסיון של מזכיר הסתדרות עובדי המתכת, יצחק גלעדי, להביא לסיום העיצומים במפעל „ציקלון" לייצור הליקופטרים ואביזרי תעופה בכרמיאל – נכשל אתמול. העובדים מאיימים להחריף את השיבושים בעבודה לשביתה כללית.

העיצומים ב„ציקלון" פרצו לפני יותר משבועיים, במחאה על פיטורי שליש מ־600 עובדיו. הסתדרות עובדי המתכת מסרבת לתמוך בעיצומים ואינה מאשרת לעובדים דמי שביתה.

אתמול נאותה הנהלת המפעל להגדיל את פיצויי הפרישה ולבצע שינויים ברשימה השמית של המפוטרים, אך ועדי העובדים הבהירו כי אינם מסתפקים בכך.

★ ★ ★

במפעל „אורלייט" לייצור פלסטיקה משוריינת בנס־ציונה הכריזו 200 העובדים על סכסוך עבודה, באישורה של מועצת הפועלים בעיר. הם תובעים תוספת שכר בשיעור שנתי של 15 אחוז, הוספת שתי דרגות לסולם השכר, קיצור משך השהייה מדרגה לדרגה וכן שיפור בתנאי הבטיחות במפעל, העוסק בחומרים רעילים.

★ ★ ★

תסיסה ניכרת בקרב העובדים במפעלי „אורדן" ליציקה ועיבוד שבבי בנתניה ובחצור הגלילית, על רקע דרישת העובדים שיימצא בכל מפעל אמבולנס צמוד בגלל ריבוי תאונות העבודה. הנהלת „אורדן" נענתה עקרונית לדרישת העובדים אך טרם יישמה את הדבר.

★ ★ ★

ועד העובדים בחברת „חירות" השייכת ל„סולל בונה", הודיע להנהלת החברה כי ינתק מגע עמה ולא ישתף פעולה בביצוע תוכנית ההבראה, אם לא יבוטלו מכתבי פיטורים ששלחה ל־36 מעובדי החברה, ללא תיאום עם הוועד. אתמול כונסה אסיפת הסברה ויו"ר הוועד הארצי של עובדי „חירות", יגאל גרינשטיין, ביקש את התערבותו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, למען ביטול הפיטורים.

★ ★ ★

מלון הפאר „שרתון" בתל־אביב עומד לפטר 60 מעובדיו ולסגור שלוש קומות, עקב השפל בתיירות האמריקאית שהביאה לתפוסה נמוכה בהחריו. לפי הצעתה של מועצת פועלי תל־אביב, יעברו עובדי האחזקה במלון לשבוע עבודה מקוצר, כדי להמנע מפיטורים נוספים.

איש „כך" התוויר – השופטת הורתה להגיש לו מים

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

פרקליטו של דב תבורי שכר בלש פרטי כדי להוכיח שהקובל נגדו הוא איש תנועת „כך". במהלך בירור קובלנה פלילית שהגיש תושב פתח־תקוה, עצמון רוזנברג, נגד ראש העירייה דב תבורי על שסטר לו בשכתרבות שנערכה בשנה שעברה בפתח־תקוה, טען רוזנברג בפני השופטת עדנה בקנשטיין כי הוא אינו חבר תנועת „כך".

פרקליטו של תבורי, עו"ד אברהם אורן, שכר בלש פרטי ובמהלך המשפט שנערך שלשום הציג פתק ובו שני מספרי טלפון שרשם השבוע רוזנברג במשרדי „כך" בתל־אביב לאדם שבא להצטרף לתנועה. במשפט התברר כי אותו אדם היה הבלש הפרטי שנשלח על־ידי בא־כוחו של תבורי. כשהוצגה עדותו של הבלש התוויר רוזנברג וביקש להפסיק את חקירתו. השופטת צוותה להגיש לו כוס מים אולם לא נעתרה והורתה להמשיך בבירור. תבורי אמר בעדותו כי לא היתה לו ברירה אלא לסטור לרוזנברג לאחר שקרא לו „פאשיסט, נאצי אנחנו נראה לך מה שנעשה לטיפוסים כמוך כשכהנא יעלה לשלטון".

בירור התביעה עדיין לא הסתיים.

פלסטופיל הזורע
מודיע על שינוי
מס' הטלפון במפעל.
החל מ־26.6.86
מס' הטלפון החדש:
04־894255
פקסימיליה:
04־894250
פלסטופיל הזורע
דואר הזורע 30060
משרד מכירות ת"א:
החרוץ 6, טל: 03־335971

קבוץ עין־השופט
מודיע על
שינוי מספרי הטלפון

מרכזיית הקיבוץ	04־895111
מזכירים	04־895110
מרכז המשק	04־895400
מפעל הובלה	04־895100
מיברג ביח"ר	
לייצור ברגים	טל' 04־893288
תעשית אביזרי	
חשמל	טל' 04־895300

כמו־כן הופעלו קווים ישירים אל חדרי החברים.
תודתנו לחברת בזק, חברת תדיראן ואפיק תקשורת

ביה"ס לפעילי ההסתדרות ע"ש זלמן ארן
מודיע:
האירוע החגיגי לציון 40 שנות ביה"ס
וחלוקת תעודות לבוגרים שקבלו תואר ב.א
של האוניברסיטה הפתוחה, יתקיים בביה"ס ביום א' 29/6/86 בשעה 7.30 בערב.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הסתדרות הגימלאים בישראל
קריאה לגימלאים
בעקבות שביתת האחיות הולך ומחמיר המצב במחלקות הגריאטריות בבתי־החולים
אנו פונים בזה לחברינו הגימלאים להתנדב להגשת עזרה לחולים הגריאטריים, תוך תיאום עם בתי־החולים. סניפי הסתדרות הגימלאים מתבקשים לארגן מתנדבים לחולים הגריאטריים.
מזכירות הסתדרות הגימלאים

תמ"ה – תעשיות משמר העמק וגלעד
מודיע:
החל מהיום, יום חמישי, 26/6/86.
מספרי הטלפון החדשים שלנו יהיו כדלקמן:
תמ"ה – המשרד הראשי – 04־894171
תמ"ה – מח' הסריגה בקבוץ גלעד (ישיר) 04־898609

להברתנו אסתר גבאי
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
לשכת המס המרכזית
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו
פרופ' יהודה מטות
מייסד החטיבה הפדיאטרית במרכז הרפואי בילינסון.
הלווייתו תצא היום, בשעה 15.00 מבית החולים בילינסון, אל בית העלמין ברמת השרון.
בית קופת חולים

להברתנו מיכל ידידיה
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף מרכזי
ההנהלה והעובדים

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותו של חברנו
דוד המלי ז"ל
עובד הסניף בגמלאות
בנק הפועלים בע"מ
סניף חיים עוזר
ההנהלה העובדים והגמלאים

מודיעים בצער על פטירתה בשיבה טובה של
דורה לאוב ז"ל
אמה של חיה כנעני
הלויה התקיימה ביום ד' יח' בסיון תשמ"ו 25.6.86
המשפחה
ובית מעגן מיכאל

אנו משתתפים בצערו של חברנו לעבודה
אייזיק שניידר
במות אשתו ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
בתי זקוק לנפט בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

דבר היום

חקירה עכשיו

הצדק, בניגוד למה שאמר שר המשפטים, צריך גם להיעשות וגם להיראות. בפרשת השב"כ הרושם העגום הוא כי הוא גם לא נראה וגם לא נעשה. אם אדם שקול ומאופק כחיים צדוק אומר כי מה שקרה אתמול הוא „יום שחור לשלטון החוק בישראל", והוא מדבר על „מערכת תחבולות שלתוכה גררו גם את הנשיא"; אם משפטנים מן השורה הראשונה מביעים בפומבי את זעזועם ממה שקרה, הרי הדברים אומרים דרשני.

החקירה, שאמורה היתה להוציא את האמת לאור, נראתה כבלתי נמנעת ליועץ המשפטי הקודם. היא נראתה כבלתי נמנעת ליועץ המשפטי שהובא במקומו מתוך תקווה שיפסוק אחרת. היא לא נערכה מתוך טענה מוצהרת – על ידי ממלא מקום ראש הממשלה – שבטחון המדינה וחוסן השב"כ הלוחם בטרור, מחייבים זאת. אבל שב"כ שילם את המחיר. בצדק או שלא בצדק נוצר הרושם כי החיפוי הוא על הדרג המדיני, ועליו בלבד.

על כן, מן הדין להקים עכשיו ועדת חקירה משפטית, ולו רק כדי לעצור את כדור השלג שהתחיל להתגלגל ואשר, בכל צעד שעשתה הממשלה, רק צבר תאוצה. הוא לא חדל להתגלגל גם אתמול. אדרבא, הוא הולך וגדל. גם אם הליכוד מרוצה מאוד, לראש הממשלה ולמפלגתו אין סיבה להיות מרוצים מנצחון ממלא־המקום.

מצער הדבר, שנשיא המדינה נגרר לתוך מחלוקת. שר המשפטים לא היה צריך להמליץ בפניו על חנינה, והקבינט לא היה צריך ליפות את כוחו לכך. הממשלה איננה קליאנט של עורכי דין פרטיים. היא חייבת להסתמך על הייעוץ המשפטי שלה. שני יועצים משפטיים לממשלה, האחרון וזה שלפניו, פירשו את החוק בצורה שלא איפשרה לשר להמליץ על חנינה. היועץ המשפטי הנוכחי – לפחות לפי טענתו שלו – לא נשאל.

התמונה העולה מכל אלה איננה יפה, אם לדבר בלשון המעטה. הדרג המדיני חייב להתייצב בפני החקירה, לאחר שהדרג המבצע כבר שילם את המחיר, גם את מחיר התפקיד וגם את מחיר הכבוד. אין עוד תירוצים.

זה לא יעבור

מאת חנה זמר

אמרו שצריך למנוע חקירה כדי למנוע זעזועים בשב"כ. והנה, חקירה לא היתה – והזעזועים ישנם. הדרג המבצעי הוקרב, הדרג המדיני ניצל. אבל לא לזמן רב

אמרו לנו שאסור להקים ועדת חקירה כי חייבים לשמור על שב"כ מפני זעזועים. והנה, אין ועדת חקירה ויש זעזועים: ראש שב"כ התפוטר אתמול, לאחר ששניים מן העובדים הבכירים ביותר בארגון התפוטרו כבר קודם לכן. החנינה שניתנה לאברהם שלום ולשלושה בכירים שעדיין נשארו בארגון, תופסת או איננה תופסת. תלוי אם יימצא מי שיילך לבג"ץ, ומה בג"ץ יפסוק. בכל מקרה, ולא חשוב באילו מילים יסבירו את הדבר, החנינה היא הרשעה־במשתמע. בעתיד הקרוב ביותר יצטרכו להתפטר עוד שלושה אנשים בשב"כ.

עינינו הרואות כי כבודם של ראשי השב"כ לא נשמר והזעזועים בצמרת לא נמנעו, וכל הקהילייה המשפטית בישראל רועשת וגועשת. גם בשב"כ, אגב, יש מרירות גדולה. עתה ברור לכל, כי הקמתה של ועדת חקירה נמנעה לא כדי לחוס על הדרג המבצעי, אלא כדי לחפות על הדרג המדיני.

וזה, פשוט, לא יעבור. אם יתברר שטעיתי, אולי גם אשמח. לא כל אדם תמיד רוצה להיות צודק. אבל אני חוששת שכך יהיה, ושבעקבות ראש השב"כ תצטרך ללכת גם הממשלה – אלא אם כן תוקם עכשיו ועדת חקירה משפטית שתוך כדי בירור ההשתלשלויות תחקור גם את אחריותו של הדרג המדיני, בצד הנהלים והטעון שיפור בהם.

זה לא יעבור, מפני שהציבור איננו אוהב שהדרג המבצעי משלם את המחיר והדרג המדיני מתחפר בכיסאותיו. לאחר פיטורי דדו אמרתי לגולדה שאם לא תפטר את דיין גם היא תצטרך ללכת. היא חשבה אחרת, משום שבדו"ח ועדת אגרנט דיין שוחרר מאחריות, וגולדה אפילו זכתה לשבחים. אף־על־פי־כן, שניהם נאלצו ללכת. על אחת כמה וכמה במקרה שלפנינו, כאשר לדרג המדיני אין תעודת הכשר מוועדת חקירה.

זה לא יעבור, גם מפני שהדרג המדיני גילה חוסר מוחלט של ראיית הנולד. הרי היועץ המשפטי הקודם הציע לסגור את התיק, אם יתפטר ראש השב"כ. אילו נתקבלה ההצעה אז לא היתה פניה לבג"ץ, מצד רפי מלכה, ולא היתה פניה למשטרה, מצד היועץ המשפטי, ולא היה פרסום של פרשה מבישה בארץ ובעולם.

אולי באותו שלב ראשוני אי אפשר היה לחזות את הנולד, אבל בשלבים מאוחרים יותר לאחר פניית פרופ' זמיר למשטרה, כל אדם נבון הבין שאין מנוס מחקירה, במשטרה או בוועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה. רק מי שהחליטו לא הבינו. רק הם חשבו שעל־ידי פרץ ליצחק זמיר ומינוי איש אחר תחתיו, הכל יסתדר.

עכשיו, לאחר שנעשה הכל כדי שהאמת לא תצא לאור, מתברר שיש איזה שהוא סיבוך גם עם האמת הקטנה של הפניה לנשיא. לפי גירסת מזכיר הממשלה הדבר הוחלט בקבינט בנוכחות היועץ המשפטי לממשלה. היועץ המשפטי אומר כי נודע לו רק אחרי מעשה. כך או כך, גם זה לא נעים. מאוד לא נעים.

והפתרון שנמצא, פתרון־לכאורה שנמצא־לכאורה, לא יעבור. הוא לא יעבור, מפני שהאמת שלא רוצים כי תצא לאור – וזה הרושם שמתקבל ממניעת חקירה – איננה נוגעת ל„עסק הביש" של רצח המחבלים השבויים, אלא היא נוגעת לזיוף עדויות ולהדחת עדים, כלומר לשיבוש הליכי משפט. סבלו של קצין בכיר במשך שנה וחצי כחשוד בחשד־שווא, הוא רק היבט אחד של שיבוש הליכים זה.

ולכן כל הקהילייה המשפטית – להבדיל אולי מעורכי־דין פרטיים לא רבים – רואה את המצב כמסוכן לשלטון החוק. אתה שומע באנשים בעלי השקפה מתקדמת, שכמה מן הפוליטיקאים היו מגדירים אותם כשמאלנים, שהם מתגעגעים לבגין, ואומרים שתחת בגין זה לא היה יכול לקרות...

זה לא יעבור, מפני שאחרי החלפתו בעיתוי שרירותי של היועץ המשפטי לממשלה, בא איש חדש, והגיע לאותן המסקנות שהגיע אליהן קודמו, וגם את מסקנותיו שלו עקפו. מדוע הרי בשלב כלשהו גם ראש הממשלה שמעון פרס הבין והסכים, שאין מנוס מוועדת חקירה משפטית. אבל ראש הממשלה הרוטציוני, הממונה־לשעבר וזה שצריך להיות ממונה בעתיד, אמר כי לא יקום ולא יהיה. עוד ביום ג' בלילה הוא אמר זאת קבל עם וצופי טלוויזיה, בהנמקה תמוהה שצריך לשמור על השב"כ. אבל את השב"כ הקריבו.

באותו שידור, שלשום בלילה, שמיר גם רמז שאם לא תתקבל דעתו, יהיה משבר ממשלתי. דעתו נתקבלה, אבל משבר יהיה – אלא אם כן תקום ועדת חקירה.

היו"ר – שיינברגר

מאת שלמה גינוסר

דב פעל הפעם כמו שועל. בערמומיות. הוא סיחרר את ראשם של חברי ועדת הפנים, כך שהם לא ידעו לאן הוא מוביל אותם. הם נשארו במקום והוא רץ קדימה. ועדת הפנים היא לא סתם עוד ועדת כנסת. זאת הוועדה שלו. הוא היושב־ראש שלה. דב הוא היושב־ראש הראשון של ועדת כנסת כלשהי שנלחם נגד הוועדה שלו עצמו. בתחבולות הוא עושה לו מלחמה. תחילה הוא מחליט שהוועדה תצא לביקור במאה שערים. אחר־כך הוא מכריז שהוא מסרב לקבל ליווי משטרתי. המשטרה (משטרת המנדט?) לא תחצוץ בין יהודי ליהודי. אחר־כך הוא נכנע לתכתיב נטורי־קרתא ומסרב לקחת עימו חברי כנסת, שאמנם אינם חברי הוועדה אך היו בין יוזמי הדיון ביחסי חרדים־חילונים. אחר־כך הוא נכנע לתביעות נטורי־קרתא, שלא תהיה במשלחת אישה (עדנה סולודר) ושלא יהיה בה חבר הוועדה מרדכי וירשובסקי. אחר־כך הוא מבטל את הסיור כולו ולבסוף הוא מגייס בחשאי שלושה ח"כים ונחפז לביקור פרטי במאה שערים, ביקור שנהפך לאירוע הפרטי הציבורי ביותר במדינה.

שילנסקי נקי מבחינה תקנונית. מותר לו ללכת למאה שערים (כמו שאומר יו"ר הכנסת שלמה הלל, „שילך אפילו לשלוש מאות שערים") כאיש פרטי, בחברת כמה מידידיו אפילו הם במקרה חברי הכנסת. נודע לי שערב הביקור צלצל שילנסקי גם אל ח"כ שבח וייס מהמערך, שאינו חבר ועדת הפנים, והזמינו לבקר במאה שערים, אך וייס דחה את ההזמנה כי לא רצה לשמש עלה תאנה להתרמת חברי ועדת הפנים.

העניין הוא שפרטיות הביקור הזה היא מפוקפקת מאוד בתנאים שנוצרו. גם בני שליטא, שנלווה לשילנסקי במפגש הציוניסטי עם כאלה שאינם מכירים בכנסת, רואה בזאת סיור רשמי של ועדת אד־הוק. אבל גם לא זה העניין. העניין הוא ששילנסקי עבר כאן גבול בכך שהרשה לגורמים אנטי־ציוניים ואנטי־ישראלים, יהושע שיינברגר והרב הלברשטאם בראשם, להכתיב את סדר יומה ואת תנועותיה של ועדת הפנים. זהו תקדים אומלל ועגום. שהחיוכים של שילנסקי לא יטעו אותם. הוא רציני. ראו, הוזהרתם. הפסיקו לחייך התייחסו אליו ברצינות.

מחירו של מנהל

מאת אהרן גבע

בתל־אביב ובירושלים נפתח המו"מ על השכר בסקטור הציבורי. המו"מ יהיה הא ארוך, רצוף משברים ואף הפתעות. את ההפתעה הראשונה סיפקו כמה מנכ"לים של משרדים ממשלתיים. בשעה שנציגי האוצר מבקשים לשכנע את עובדי המדינה שאי־אפשר להגדיל את שכרם הריאלי, כי לממשלה אין כסף והיא צריכה לצמצם את התקציב, בא מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה, יהושע פורד, ואומר: גם אני אינני יכול „להסתדר" עם המשכורת שלי. פורד אינו היחיד. מנכ"ל משרד התיירות גילה כי בפורום של המנכ"לים דרשו כמה מהם תוספות שכר.

שכר המנכ"לים איננו גבוה ביותר, אך הוא גבוה פי שניים ויותר משכר „העובד הממוצע" בשירות המדינה וזאת בלי להביא בחשבון טלפון, מכונית, אש"ל ונסיעות לחו"ל, המשמשים בעיקר את המשרד שמועסק בו המנכ"ל, אך נהנים מהם גם הוא ובני משפחתו. אותו מנכ"ל אמר ודאי לא פעם לחברי הוועד שביקשו תוספת זו או אחרת בשביל עובדי משרדו: אני מבין ללבכם אבל תבינו את מצב המדינה. אי־אפשר להיענות לתביעותיכם. אולי גם הוסיף על כך כמה מלים של „ציונות". עכשיו בא פורד ואומר: אי־אפשר להסתדר בשכר הזה. ולא בשכר של פקיד „ממוצע" מדובר אלא בשכר של מנכ"ל!

מנכ"ל, כידוע, איננו „סתם פקיד". מנכ"ל מכוון, משפיע, מעצב את חיינו במדינה. מתברר שיש מנכ"לים שבעיניהם הכסף חשוב יותר. זו בהחלט עמדה לגיטימית, אבל עם כל הכבוד, אין להם מקום בצמרת העשיה.

מדוע נזעקים פורד והמנכ"לים האחרים? יש להניח שהם מושפעים מן הנעשה בשוק הפרטי, לרבות במגזר הציבורי וההסתדרותי. אם מי שעומד בראש מוסד מעורער, ואולי גם מוסד מפסיד, קוצב לעצמו שכר של מנהל „סוני" היפאני, מדוע לא יעשו זאת מנכ"לים ועובדי מדינה אחרים?

אם למנכ"ל בנק לאומי, שגרם נזקים של מאות רבות של מיליונים לפרטים ולמדינה, משלמים פיצויים של כחמישה מיליון שקל (מה שמעיד על משכורתו הקודמת), מדוע לא יתנו להם?

מנהל „תדיראן" מקבל, לפי התשקיף של החברה, 10,000 דולר בחודש. לדבריו, הוא מקבל פחות מ־8,000 דולר בחודש; מנהל בנק הספנות מקבל, לפי הפרסומים בעתון, 8,800 דולר בחודש, והרשימה עוד ארוכה. אם למנהלים האלה מגיע מה שהם מקבלים – מדוע לא מגיע למנהלי המשרדים?

אגב, מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה מבקש להיות ציר כלכלי בניו־יורק. יש להניח שציר כלכלי בניו־יורק משתכר יותר ממנכ"ל של משרד ממשלתי חשוב, שאם לא כן, מדוע יבקש פורד להחליף משרתו? אם זה המצב, אולי כדאי לבדוק מה השכר שמשלמים בניו־יורק ואם אין הוא מופרז מאוד בשביל ממשלה שאין לה כסף כדי להגדיל שכרם של עובדי המדינה.

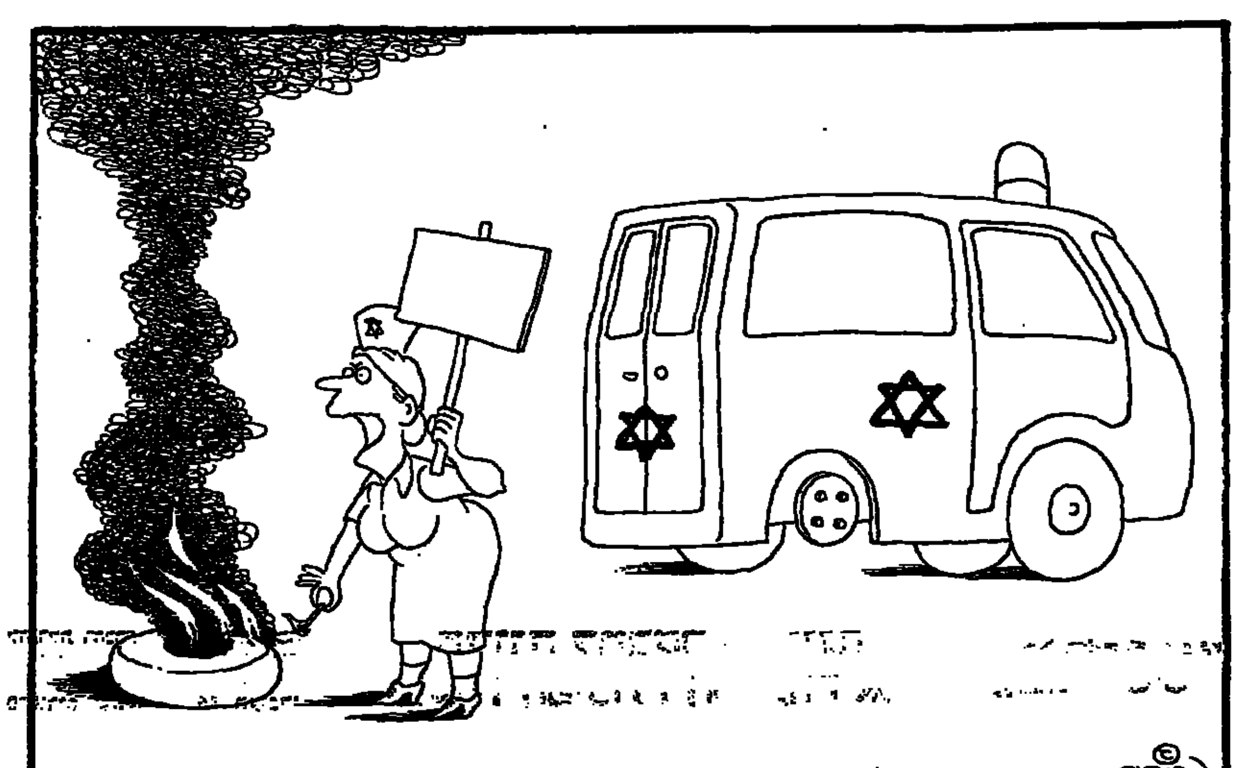

יש לך אחות במיטה חולה

מאת יצחק בן־נר

מטיפים מוסר לאחיות כשמאחור מונה יפת את פיצוייו והנשיא חונן, בעצת הממשלה, את אנשי השב"כ. מטיפים מוסר וזה העיקר

סיפור מהחיים: האשה החליטה לעסוק בסיעוד מתוך רצון ובחירה. פעם היו קוראים לזה „תחושת שליחות". היא הלכה, בגיל מאוחר יחסית, לחבוש את ספסל הלימודים, ארבע שנים, יום־יום, לשלם שכר לימוד, אף שיותר ממחצית הזמן תיפקדו חברותיה והיא כאחיות לכל דבר, ללא תשלום כמובן, בבית־החולים (של קופת־חולים) שבו למדו. אחרי ארבע שנים ואחרי בחינות קשות, היא אחות מוסמכת. היא יוצאת ביום עבודה רגיל בשש בבוקר מן הבית ומגיעה בחזרה בארבע וחצי אחר הצהריים. יום אחד בשבוע היא עובדת במשמרת־בוקר, מגיעה הביתה, ישנה שעתיים־שלוש – ויוצאת בעשר בערב למלא את משמרת הלילה. כל הלילה על הרגליים. אפילו דקת תנומה אחת אי־אפשר לתפוס, שלא לדבר על קפה וכריך. שתי אחיות במחלקה שבה יותר מ־40 חולים. בבוקר, בשבע, מסתיימת המשמרת – אבל עוד שלושת־רבעי שעה עד שהיא מעבירה אותה לאחראית למשמרת החדשה ועוד שלושת־רבעי שעה נמשכת הדרך הביתה, בכבישי הבוקר הסתומים. פעם בשבוע משמרת לילה. פעם בשבועיים משמרת שבת. מדי פעם משמרת חג. במחלקה – כמחצית האחיות שבתקן. אחיות בורחות מן המקצוע, בתקופה של סכנת אבטלה. אחיות עוברות לחצי משרה, לבתי־חולים ולמוסדות פרטיים, להאלטורות משתלמות של זריקות ושמירה על חולים וקשישים. אחרי חודש מייגע, מתיש, מותח עד להתפקע, שבו צריכה היא להיות עדה, לעתים חסרת אונים, לסבל מזעזע, לראות מראות קשים מנשוא ולשאת בהם מבלי להתפורר ובלי שהלב יתקהה; אחרי חודש ימים עם ממוצע של שתים־עשרה שעות ברוטו, כמעט, ליום־עבודה, חוזרת האשה עם שכר עבודתה: 520 שקל נטו, במקרה הטוב.

המשך הסיפור־מהחיים: בתה של האשה השתחררה מהצבא, החליטה לחפש לעצמה עבודה, עד שתתחיל בלימודים אקדמאים. הלכה ברחוב. ראתה חנות שמצאה חן בעיניה נכנסה. שאלה: אולי אתם צריכים עובדת? שאלו אותה: עבדת בחנות כזאת קודם? אמרה: לא. אבל אני מוכנה ללמוד. אמרו בסדר. התחילה לעבוד. שכרה, בסוף החודש, 600 שקל נטו.

ואת המסקנות תסיקו אתם, משום שנדמה לי שאלה שהיו צריכים להסיק אותן, כלומר אלה שצריכים לקבוע דעה, לא מצליחים לעשות זאת.

עכשיו אחיות בתי־החולים שובתות. הן שובתות, בעצם, נגד ההסתדרות שמסיבות השמורות עמה בוחרת לומר להן שהן צודקות במחשבה, אבל לא בדרך. כלומר, אולי אכן צריך להפריד בין אחיות בתי־החולים, שעובדות קשה יותר, שנתונות ללחצים אחרים, שמתפקדות במסגרות וברקע שונה ושצריכות לדעת יותר ולהשתלם יותר – לבין האחיות בקופת־החולים, ב„טיפת חלב", במרפאות, בבתי־הספר. אבל, אומרת ההסתדרות, נכון לשעת כתיבת הדברים, לא נסכים לייצוג נפרד ובוודאי שאיננו מסכימים לשביתה כגון זו. אז האחיות ממשיכות לשבות, משום שההסתדרות אומרת „כן" ו„לא" בעת ובעונה אחת ויד אחת מתירה את מה שהשניה אוסרת. המזכ"ל קיסר חושב שהכל בסדר אחרי שמזכירות הסתדרות האחיות, גנראל ללא צבא, כדברי פרן, הסכימה להקמת מסגרות נפרדות בתוככי הסתדרות האחיות, אך בתנאי שהמו"מ והייצוג יהיו, כמקודם, בידי הסתדרות האחיות. ואין הנהגת ההסתדרות הכללית, המברכת על ההחלטה, יודעת שההחלטה הזאת, בעיני רוב האחיות, כמוה כקליפת השום. מה לעשות? אין הן נותנות את אמונן יותר בחברה פרן, ואין הן רוצות שתייצג אותן יותר במאבקים שיבואו, על שיפור התנאים הקשים מנשוא ועל העלאת השכר הדל; אז אם קיסר והברפלד נותנים את הגיבוי לפרן (אף שלא היו מניחים להנדסאי לייצג את המהנדסים, למשל) ומסרבים להכיר בצורך לשנות דברים במערכת, שמשתנה ללא הרף, ואומרים: „יכולים כולם לצעוק 'אחותך' – אבל לנו אין אחות", אז השביתה הזאת לא הולכת להיגמר. נקודה.

ומכיוון שהיא תימשך ככל שזעמן, ייאושן ורעננותן של המורדות יימשכו, ואפילו יוצאו נגדן צווים והן ילכו, הפגנתית, לכלא, משתמשים נגד השובתות, הזוכות עדיין לסימפטיה רבה מצד הציבור, שהוא הנפגע הראשון, בנימוק המוחץ שהן נטשו את חוליהן לאנחות. שוכחים כי חולים שמצבם קשה נשארו לטיפול בידי הרופאים; שאחיות, אחת לכל מחלקה, נשארו לסייע; שאחיות אחרות, במצבות החירום, היו מוכנות שיקראו להן לעזרה בשעת הצורך. האחיות, פגועות ככל שהיו, לא היפנו עורף למצוקה וסייעו, במקביל להידברות, שלא להפקיר אף חולה שמצבו קשה. גם עכשיו, גם במקרה זה של המשך השביתה והקצנתה, צריכות האחיות להמשיך, לדעתי, בדרך זו ולא לנתק מגע לחלוטין. מובן שקיים החשש, שכל זמן שהקטאסטרופה איננה פורצת, יגיבו שוב קובעי המדיניות בממשלה ובהסתדרות כ„ניתוח" – וימשיכו לסחוב את הבעיה בפני האפסיים שלה, בלי להגיע לפתרון. אבל אין לשובתות ברירה, אם אינן רוצות לאבד את אהדת הציבור, העוגן היחיד שיש להן במציאות האכזרית והמתחסדת שלנו, שבה כל אחד מטיף לשני, בלי שהוא טורח בכלל להצדיק להספתו את הדוגמא האישית.

עמידה על עקרונות היא דבר מבורך. עמידה עקשנית על עקרונות מוטעים, היא טעות קשה. אם האגף לאיגוד מקצועי יוסיף לראות באחיות לסוגיהן גוף אחד, עם מנהיגות אחת, דרך אחת ודרישה אחת; אם האוצר יוסיף להתייחס לתביעות של הסקטורים השונים כאל מיקשה אחת של רצון לפרוץ את מדיניות השכר ולא יעשה שימוש בדיון על חריגים, ממש כשם שעושה משרד המסחר והתעשיה בקביעת מחיריהם של מוצרים; אם ירצו בעקשנות להפוך את האחיות לדוגמא ולאזהרה לשבירת מרד סקטוריאלי וימשיכו להטיף להן מוסר מתחסד, כשמאחור מונה יפת את פיצוייו והנשיא חונן, בעצת הממשלה את אנשי השב"כ שעוד לא נחקרו, נאשמו והורשעו בדין, כי אז המדינה חולה באמת ויכולים באמת להתחיל לחשוב איך לממש את האיום המטופש, שהועלה כבר פעם או פעמיים: לייבא אחיות מיוגוסלוויה או מגרמניה ואם יסכימו בכלל לעבוד כאן בתנאים העלובים. פשוט, המציאות תכתיב זאת. כי אחיות בקופסות אינן מתות. הן פשוט נמוגות מן המקצוע.

אבל לפני ששולחים משלחת עסקנים לאירופה, כדי לבחור אחיות־מתנדבות, אולי כדאי להרהר ברעיון שהרבה יותר זול ויעיל יהיה לייבא עסקנים וקובעי מדיניות מיוגוסלאוויה ומגרמניה – ואז, שישברו המיובאים את הראש על בעיותינו ואנחנו כולנו נלך לשפת הים.

„צור"
מכון להכרת היהדות
כרמי־צור, גוש עציון

משרד החינוך והתרבות
האגף לתרבות תורנית

שיבה למקורות
או
„חזרה בתשובה"

ישנה אפשרות להכרת היהדות ולא על בסיס של „חזרה בתשובה"
ישנה יהדות שיודעת לחיות עם השאלות ולהשאר נאמנה ומאמינה
ישנה יהדות שהיא עולם מלא של הגות ומחשבה
שאתה יכול לגשת אליה!

אנו מציעים לך שני חודשי לימוד ביהדות באוירה פתוחה וחמה בתוכנית עשירה ומגוונת עם
אנשי תורה ורוח בעלי השקפה
ציונית־דתית

א. ו' בתמוז – ט' באב (13.7 – 14.8)
ב. ג' באלול תשמ"ו – י' בתשרי תשמ"ז (7.9 – 13.10)

הלימודים יכללו עיון בסוגיות של מוסר והלכה, התמודדות עם שאלות יסוד במחשבת ישראל ומפגש עם דמויות בעולם היהודי.
בתוכנית ישולבו טיולים, הרצאות וערבים של חוויה יהודית.

דמי השתתפות: 150 ש"ח
הלימודים יתקיימו
במכון „צור" שבישיבת „הר עציון" באלון שבות.
בדבר פרטים נוספים נא להתקשר לטלפון: 02־935186 בשעות הערב.

אוסטריה – האתגר

מאת שלמה שפיר

יחסי ישראל־אוסטריה נקשרו בשנות החמישים, ללא משברים וזעזועים, שלא כמו יחסי ישראל–מערב־גרמניה, וללא התנייה בתשלום שילומים או פיצויים ובקבלת אחריות לשואה היהודית בתחומה. כמו מדינות רבות אחרות קיבלה ישראל את הפיקציה המשפטית של בעלות הברית האנטי־נאצית מ־1943, שאוסטריה לא היתה אלא הקרבן הראשון של התפשטות הרייך ההיטלרי. אמנם המדינה הנייטראלית במרכזה של אירופה מילאה תפקיד חיוני כתחנת מעבר לפליטים יהודים ממזרח־אירופה ובייחוד מברית־המועצות, אך משברים חזרו ופקדו את היחסים בינה לבין ישראל בעיקר ב־15 השנים האחרונות.

בשנות השבעים הרגיזה את רוב הישראלים התייצבותו של הקנצלר היהודי ד"ר ברונו קרייסקי למען זכות ההגדרה העצמית של הפלשתינאים וההכרה באש"ף כבנציגם המוסמך, ופעילותו בזירה הבין־לאומית ובאינטרנציונל הסוציאליסטי למען מטרה זו. המתיחות ביחסים, שהורגשה עוד בתקופת כהונתה של גולדה מאיר כראש הממשלה, נמשכה בימי רבין והגיעה לשיאה עם עלות הליכוד לשלטון; גם לאחר חילופי הגברי בווינה ב־1983 ובירושלים ב־1984 לא חדל קרייסקי, שהוסיף לכהן כנשיא־כבוד של מפלגתו הסוציאליסטית, לבקר את עמדות הליכוד והמערך כאחד. בחודשים האחרונים התהפך הגלגל, ולאחר תקופה ארוכה של התקפות אוסטריות על ישראל נפתחה מערכה רחבת־היקף של הקונגרס היהודי העולמי נגד המדינאי האוסטרי הבולט במחנה השמרני, המנוגד לסוציאליסטים. למערכה הצטרפו חלקית גם הממשלה וכנסת ישראל. אלא שבניגוד לקרייסקי, בעל העבר האנטי־פאשיסטי, נושאת התגובה היהודית הישראלית אופי אחר: המדובר באדם ששירותו בוורמאכט אינו נקי מכתמים ושבניגוד לפוליטיקאים מערב־גרמנים אף לא מצא עד כה לנכון לעשות חשבון־נפש גלוי־לב לגבי תקופה זו.

לכאורה, תפקיד הנשיא האוסטרי הוא בעיקר ייצוגי, אם כי סמכויותיו מרובות קצת מאלו של נשיאי מערב־גרמניה או אף איטליה. עצם בחירתו על־ידי כל האוכלוסיה מוסיף לו משקל. אולם אין כל טעם להתעלם מהמשמעות הפוליטית מרחיקת־הלכת של בחירת ד"ר קורט ואלדהיים לנשיא אוסטריה. בחירה זו היא בעיני מפלגת־העם השמרנית נקודת־זינוק מהמדבר הפוליטי, שבו היתה מאז הבחירות הכלליות ב־1970. לראשונה מאז 1945 נבחר מועמד מטעם מפלגה זו לנשיאות: התוצאות שהשיג ואלדהיים טובות בהרבה מהישגי מפלגת־העם בבחירות הארציות המחוזיות האחרונות. בניגוד להנחה המקובלת אצלנו, שוואלדהיים ניצח בעיקר הודות להתגייסות האוסטרים הקשישים, הזוכרים את שירותם בוורמארט, מסתבר שלתמיכה הגדולה ביותר יחסית זכה אצל מצביעים בגילים 19־29 ; ולא מתוך מניעים נאציים או ניאו־נאציים, אלא מתוך מחאה על כשלונות מסויימים והסתאבות שלטון הסוציאליסטים במשך יותר מ־16 שנים. תנודה דומה נסתמנה לפני כמה שנים גם במדינות אחרות בצפונה ובמערבה של אירופה, אך יש מקומות שבהם שוב נעה המטוטלת שמאלה.

לעת עתה ממשיכה אמנם לכהן בווינה „הקואליציה הקטנה", בראשות הסוציאליסטים ובשיתוף „מפלגת החירות", הנחלקת בין לאומנים כל־גרמנים וליבראלים. חלק ניכר מבוחריה של מפלגה זו העדיף בבחירות לנשיאות את ואלדהיים על יריבו הסוציאליסטי שטיירר. הקנצלר פרד סינובאץ הסיק מסקנות לאלתר מהמפלה בבחירות לנשיאות, ואם כי שמר בידיו על תפקיד יו"ר המפלגה, פינה את מקום הקנצלר לשר האוצר הקודם ד"ר פראנץ וראניצקי, טכנוקראט כשרוני בשנות הארבעים שלו, שמנויו מיועד בעיקר להוכיח את יתרונות הסוציאליסטים בהתמודדות עם הבעיות הכלכליות – שמירה על מקומות התעסוקה והבראת התעשיה המולאמת. אולם וראניצקי הנמנה עם מקורבי סגן הקנצלר לשעבר האנס אנדרוש, שנוא נפשם של ד"ר קרייסקי וכל האגף השמאלי במפלגה, ניצב כיום בתחום הכלכלי לפני ריבוע המעגל ועלול להתנגש לא רק עם השמאל המאוכזב (ד"ר קרייסקי כבר הכריז שהוא יוצא ל„גירה פנימית"...) אלא גם עם האיגודים המקצועיים, שהם חזקים באוסטריה הרבה יותר מאשר ברוב הארצות האירופיות האחרות, פרט אולי לשוודיה. הסיכויים להצלחת „הקואליציה הקטנה" הנוכחית בבחירות הכלליות הבאות אינם נראים טובים. כניסת „הירוקים" (הנבדלים באוסטריה מעמיתיהם בגרמניה כי לא כולם נוטים במפורש שמאלה) לפארלמנט עשויה ליצור בו מצב חדש; „מפלגת החירות" או שתיחלש או שתיעלם; ואפשר שהאלטרנטיבה תהיה ממשלת־מיעוט שמרנית או שיקום „הקואליציה הגדולה" בין מפלגת העם לסוציאליסטים. תפקיד ראש־הממשלה יפול בידי המפלגה שתזכה לרוב יחסי.

יש איפוא להביא בחשבון, כי המפלגה שוואלדהיים היה מועמדה לנשיא ושהתלכדה סביבו חרף הביקורת על עברו תהיה גורם חשוב בממשלה האוסטרית החל באביב 1987. מבחינה ישראלית אין למפלגה זו ריקורד שלילי. בתקופת „הקואליציה הגדולה", עד 1966, היתה שותפה למדיניות הליבראלית, מדיניות מתן המעבר לפליטים יהודים ואחרים, והממשלה השמרנית בשנים 1966־1970 יישמה מדיניות זו כלפי הגל הגדול הראשון של יוצאי ברית־המועצות. בדיונים בפרלמנט האוסטרי הסתייגה האופוזיציה השמרנית לא אחת מהמדיניות הפרו־אש"פית של קרייסקי, וגם באינטרנציונל המפלגות הנוצריות־דמוקראטיות והשמרנית היא נקטה עמדה

(סוף בעמ' 8)

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

קול אדוניו...

אכן היוה"מ לממשלה במלא את כל התקוות – אם לא לבעלה מזה – שתלו בו קברניטי המדינה בהריהם את פרופ' זמיר ובמינוי החפת של אדם שלא הוכר קודם כלל כאפשרות.

מול קוניונקטורה שלטונית, הפוגעת קשות בעקרון שלטון החוק ובהסדרי מינהל תקינים, תוך יצירת "פסוקה" שהעסקים כרגיל, יש לומר דברים ברורים:

א. בנסיבות שנוצרו פגע יוסף חריש בעקרון שלטון החוק בעצם הסכמתו לשמש יועץ משפטי לממשלה.

ב. המתקת־מה בעובדה תמורה זו היתה לו היה מודיע שבכוונתו לכבד בגרון את החלטות קודמו בתפקיד. במקום זאת מבשרים אנו על כך שהוא עדיין "לומד" את התיק, שעקרונית הוא בעד חקירה מצומצמת מוגבלת וכד', וסביר להניח שאילו לא התפוצצה הפרשה יסד לפנינו היה הוא תומך באי־חקירה כלל.

ג. חשיפתו הוולונטרית והמופגנת (ואולי אפילו החוצפנית) לכלי התקשורת מצביעה על סכרוזוחושים אישי מחשיבות התפקיד שנפל לידיו. "עת צרה היא ליעקב" ואין כל מקום להתגינות אישיות עתה.

ד. את עמדתו לגבי אופן החקירה יקבע הריש – ע"פ דבריו – לאחר התייעצויות עם פרס ושמיר. מר חריש הנכבד, מה דעתך להתייעץ גם עם החוק עצמו בנושאים כלו: איסור פגיעה בעציר הנתון במשמורת חוקית, איסור הכיית עדים ושיבוש הליכי חקירה? ומה באשר להוסגים בכיסויים כלו: אכות בריוות, כפיפות הדרג הבטחוני לדרג המדיני, כפיפות הרשות המבצעת לביקורתה ופיקוחה של הרשות השופטת, וכיוצא באלה?

ה. מול קטעי ידיעות שמדובר בלינץ' בביע הריש את דאגתו בפני פגיעה בבטחון המדינה ובתדמיתה. את דאגתו מפני חומרת העבירות המיוחסות להשודים, והסכנה האיומה שנורמות אלו יחלחלו בהדרגה למירקם החיים ההברתיים במדינה – לא שמענו מפיו.

ו. עיקר וטפל: כאשר יש חסם, לפעלה מסביר, לקיומו של רקב ממשי בגוף כה חשוב, ההתעסקות בתדמית נראית במקרה הטוב מגוחכת, ובמקרה הגרוע – נסיון לסקר לציבור בישראל.

ז. הניסיון – שלצערי, הצליח בצורה לא מבוטלת – להעמיד את החוק כמנוגד לבטחון המדינה, הוא פצצת זמן שממשלה זו הניחה מתחת לאושיות־היסוד של החברה בישראל. הקפדה על קיום החוק ע"פ רוחו ולשונו היא מרכיב מרכזי בבטחונה של כל חברה אנושית. אי־אפשר לבסס ביטחון לאומי על שקר ולא על מעשי לינץ' שזוכים בדיעבד לגיבוי מדיני תוך שיבוש הליכי חקירה ובמספי חוריית חול בעיני הציבור הרחב. אכן, רבים הם מפליגיו של הנבל, ופטריוטיזם מזוייף הוא המסוכן שבהם.

ולזכור סכל זאת באה עלינו בתקופת כהונתו של ראש־הממשלה מטעם מפלגת העבודה, מפלגה שחרתה על דגלה את סיסמת האלטרנטיבה למדיניות הכוחנית (של הליכוד) כלפי חוץ, והקפדה על סדרי מינהל תקינים, מתינות ויישוב־הדעת כלפי פנים.

נפתלי אור־נר
ירושלים

ועדת חקירה – כן או לא?

בטרם ירד מסך הסודיות והנושא יעבר לחקירה ויהיה לפסוטי העם כמונו "כוב־יוריצה" והם מלגנוע, מתבקש להרהר בדברי אי אלה ההגפסות הפוערלות. ובכן, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר טוען, שאין מקום לועדת חקירה. כמובן מאליו מחרהמחזיק אחריו סגנו ח"כ רוני מילוא. בזה האחרון יכולנו דווקא להתפלא שבהופעתו ב"מוקד" בנושא הנדון לא נימק הפעם את השתלשלות הדברים בסיבת ה"רוטציה", דבר משמש לו ארגומנט נצחי בכל אירוע פוליטי. יתכן גם ועוד נשמע מפיו כי עוד גדול היום ו"המלאכה" אך החלה.

אז נשוב לעניין ועדת חקירה והשאלה – כן או לא?

האמת ניתנת להיאמר שרבים של שמיר מקבלים תאמן האיש שיודע מה הוא שח. כי מכה נפשכם? שמא תאמרו ידע, כן ידע, שמיר כהיותו ראש ממשלה, את אשר בייחס היועץ המשפטי (זה שיצא) לממשלה לראש השב"כ ושתק, ונתן ואיפשר את העכדתו לדין של התת־אלוף יצחק מרדכי ושתק, ובמשך כל זכן החקירה, הבשפס, תלאות הנפש והסבל וההשפלה שהיו מנת חלקו של התת־אלוף, כן, במשך כל זה ידע ושתק – הרי מה תועיל – לפי הגיונו של שמיר מ"מ ראש הממשלה כיום – הרי מה תועיל כאן ועדת חקירה? איך התבטא האיש, "שבעגו ועדות חקירה"! כי מעיד שמיר מה ערכן של ועדות חקירה בעיניו, ובמיוחד, וכמו, לגבי כל אותם הטייכים לאסכולה ששמיר מייצג.

ושמא תגידו ועדת חקירה אמנם תקבע ששמיר בהחלט לא ידע דבר שעליו כן היה לדעת, כי ראש ממשלה היה אז ותסיק הוועדה מה שתסיק וכולנו נדע ששמיר אמנם היה "ראש ממשלה שלא ידע" – כלום זה יפחית כהוא זה, בגין "איי־ידיעה", ממשרתו כיום או ממשרתו הבאה עליו לטובה בעתיד הקרוב?

כי אליבא דשמיר הגילויים והמסקנות וההמלצות של ועדות חקירה למיניהן – את מי זה מעניין? זהו ההגיון וכך הוא מיושם במציאות העכורה ואלו הן אבות־הבידה, הגורמות, אליהן הגענו חיש מהר בעשור בלבד. ולזה כבר לא תועיל לא ועדה ממשלתית ולא משטרתית ולא כשפטית ולא כל ועדה תקראו לה בשם שתקראו.

מבחינה זו צדק שמיר בפסלו הקמת ועדת חקירה בנושא השב"כ.

שוניא ברונשטיין
קרית חיים

ה"גו"ן" של פרופ' עמירן

כרגיל, נזעקו כולם לגנות את התולדה ולא את המעשה שהביא לה, ביניהם גדולים בתחומם כגון הגיאוגרף העמית פרופ' ברוור והפרופסור אורבך. אמת, תלישתו של דף מספר על פי הוראה מלמעלה מעלה הרהורים על משטרים שבהם מעשים כגון זה הם תופעה תדירה, אך במקרה דנן אין ההוראה תלושה מהמעשה שהוליד אותה.

גם קורא שאינו אמון על חיפוש משמעויות בין המלים והשיטין יבחין בדברי הפתיחה של הפרק בעמדה פוליטית, שאינה נסתרת, ובכיוונה. עובדתית, הדברים נכונים – וכאן טעה השר לוי בדבריו – שכן, את הדחף העיקרי להתיישבות אכנם נתן גוש אמונים באישורן של ממשלות ישראל, לאחר מעשה או מלכתחילה, וישנם לא־מעטים הסבורים, כי ראויים אנשי הגוש לברכות על כך. פעם קראנו לזאת "הגשמה", "גאולת הארץ" ו"ציונות", ולעוקים את המפעל הזה קראנו "חלוצים". חינכנו דורות, מעטים מדי, מסתבר, ללכת בעקבותיהם. כיום, כאשר את כל טימני־הקריאה שלנו החליפו לנו בסימני־שאלה, מכתיר אותם פרופסור עמירן בכינוי "גודמים לאומניים", ובגו"ן שבמלה זאת עיקר ותמצית כשלונו. אף אם נתעלם מהמשמעות שקיבלה המלה "לאומנות" (להבדיל "לאומיות") והגגזרות ממנה בלשון היומיום, הרי אבן שושן ושאינו חשוד על שהודרך על ידי דעות פוליטיות אלה או אחרות בכתיבת מילונו) ביארה כ"לאומיות קנאית וקיצונית, שוביניזם, ראיית עמו כנעלה על כל העמים – אגב שנאה או בוז לעמים אחרים". לעומתה "לאומיות" היא "אהבת העם, נאמנות לעם ושאיפה לראותו חופשי ועצמאי". יסלח לי הפרופסור עמירן אם אחלוק עליו: דווקא התיאור השני הוא שמגדיר נכונה את הדחף המניע את אנשי ה"גוש" ולכן "גודמים לאומיים" הוא התואר המתאים להם. רומני שבדעה זו כיוונתי לדעת רבים, שעימהם נמנים גם מי שחולקים על דרכו של גוש אמונים.

הדעות חלוקות אם על פרסום רשמי של מדינה לבטא את "דעת הממשלה", אשר בשלטון דמוקרטי, יחסי ככל שיהיה, הריהי "דעת הרוב", או דשאי הוא גם לבטא עמדה שהיא – אף אם נניח שהמחזיקים בה אינם מיעוט מבוטל – מכל מקום אינה דעת הרוב. אך גם אם ישנם מי שסבורים, שאין לקשור את "אבהותה" של הממשלה על פרסום כלשהו עם זכותה לכוון תוכן ועמדה הבאים לידי ביטוי בו, או לפוסלם, הרי רעה חולה היא שאין אנו מוצאים פסול בנוהג לבטא כלפי חוץ, בדרך כלל באורח גס ובוטה, את עמדותינו בנושאי פנים. זאת מבלי להבחין מיהו הקהל שאליו מכוונים הדברים, מה משמעות הוא מייחס למלים שמשמעותן לגבינו ברורה, מהו יחסו אלינו ומהי מידת רצונו – או הבנתו את הנושא – שלא לנתק דברים ממכלולם או להדגיש את השלילי והלא־רצוי ואילו מטעמים ידקה מהמרכיבים שאנו מספקים לו ברוב טפשותנו.

"מלה בסלע, שתיקה בתריך". מדוע טרם חדרה התבונה למוחותינו, לחשוב מבלי לדבר במקום לדבר מבלי לחשוב, כל עוד הברירה בידינו.

מאיר גרייבר
בת ים

מערכת הפנסיה – איתנה

קרן הביטוח לפועלי הבניין נכנסה בשנים האחרונות לקשיים, בעיקר עקב שני תהליכים: ירידה תלולה בפעילות הענף, שהקטינה את מספר העובדים בו ומנעה כניסת צעירים אליו, ועבודת עשרות אלפי פועלים ערבים מהשטחים בענף בבלי שיינתן לכסותם בקרן.

אין קשר משמעותי בין הוצאות התיפעול בקרן לבין מצבה הפיננסי והאקטוארי מבחינת סדרי הגודל בכספים ואין חשש מוצק שהקרן תקרוס תוך שנים אחדות, כי נקטנו ויינקטו אמצעים שונים כדי לחזקה ולהבטיח את עתיד פועלי הבניין והגימלאים של הקרן.

כאשר לקרן הגימלאות המרכזית (קג"מ): היחס בין מספר הגימלאים לבין מספר הפעילים הוא סביר ביחס לקרן ותיקה. נכון, שהנשים מהוות כשני שלישים ממבוטחי הקרן והן זכאיות לכסויים ופרישה בגיל 60, אך גם מרכיב זה ישתנה בקרוב.

איחוד קרנות הפנסיה נמצא בתהליך מתקדם. במסגרתו ייפתרו הבעיות הללו ואחרות, כי כל מערכת הפנסיה ההסתדרותית איתנה לטווח ארוך.

דב פלג
יו"ר האגף למבטחים סוציאליים
בהסתדרות

חובשי הכיפות מתעלמים מפסוקים

ברצוני להפנות את תשומת ליבם של כל חובשי הכיפות הסרוגות המתקשים ברדוף כלל לגלות סובלנות כלפי בני דודינו, הערבים, לספר ויקרא פרק י"ט פסוקים ל"ג–ל"ד: "וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אותו: כאזרח מכם יהיה לכם הגר הגר אתכם ואהבת לו כמוך כי גרים הייתם בארץ מצרים אני ה' אלוהיכם".

כמה פסוקים לפני כן, באותו פרק מופיע הפסוק המפורסם "ואהבת לרעך כמוך". משום מה הפסוקים המתייחסים לגר נשכחו כלא היו. וצחוק הגורל הוא שאותם חובשי הכיפות הסרוגות האמורים להיות מקיימי מצוות מתעלמים מאותם פסוקים. מן הראוי לזכור, כי לא רק במצרים היינו גרים, כפי שנאמר, אלא עד 2000 שנה של גלות כגרים בין גויים בכל רחבי העולם.

מוסר ההשכל המתבקש הוא שאל תעשה לרעך או גרך את מה שאתה כאדם לא היית רוצה שיעשו לך. יש לנהוג בצדק ואנושיות ללא כל הפליה כלפי הגר היושב בקרבך כי זהו צו התורה.

לפני כמה חודשים ראיין לטלויזיה הישראלית ראש המועצה האזורית גוש קטיף. בהתייחסו לערבים החיים ברפיח והסביבה טען, כי הוא אינו בעד גירושם אך מצד שני צריך להתייחס אליהם כגרים לכל דבר. ועל כך הוסיף ופרש כי הוא רואה את המושג גר כמי שאינו שווה זכויות, לא שותף, לא שייך, זר ובקיצור נחות עם הראש למטה.

כדאי בהזדמנות זו להזכיר לכל המתיישבים היהודים ביהודה, שומרון וחבל עזה, כי בשלב זה הם עצמם נחשבים לגרים בני מיעוטים בקרב רוב ערבי ולא להיפך.

מאיר פינטו
תל־אביב

נהיה קודם כל נאמנים לעצמנו!

מה כל הרעש שעושים מ"הגילויים הסנסציוניים" הקשורים בשירות הבטחון הלאומי? אני מתרשם שהזועקים רוצים להיות "יותר אפיפיורים מהאפיפיור", ושוכחים שמדובר ברוצחים בדם קר של ילדים ומבוגרים חפים מפשע.

הרי כל הטענות של אויבינו מבוססות על שקר גס ועל השאיפה למחוק אותנו ממפת הים התיכון. אני בטוח שהחוגים המתונים בין שכנינו לא יכולים להבין מה קרה לנו כאשר עם ישראל צועק כאשר מישהו מצא שמה שהוא לא היה בסדר בביקורות המחבלים באוטובוס הדמים. ואני שואל: למה לא זעק העם כאשר במו ידינו הרסנו יישובים פורחים בחבל ימית והיינו עדים למיקוח זול על פיצויים מפליגים?

למה לא זעק העם כאשר "מחוסר תקציב" נסגרו מחלקות בבתי חולים והפסיקו את הסעד לקשישים?

למה לא זעק העם כאשר אחרי שנים נזכרו המצרים שגם טאבה היא אדמה ערבית?

לא תהיה נורמליזציה ולא יחזירו את השגריר: ולא... ולא... ולא... אם טאבה לא תעבור לרשות מצרים.

דב בניהו
חמדיה

אוסטריה האתגר

(המשך מעמ' 7)

נוחה לישראל: יו"ר מפלגת העם אלוס מוק שימש תקופה ארוכה יו"ר אינטרנציונל זה.

פרובלמאטית יותר היא מורשתה של מפלגת העם מבחינה יהודית. בניגוד למפלגה הנוצרית־דמוקראטית במערב־גרמניה, שהיא גוף פוליטי חדש שקם אחרי מלחמת־העולם השניה (הצנטרום הקתולי, אחד המרכיבים שהתמזג בתוכה, לא היה אנטישמי ברובו ואף נתמך בתקופת ויימאר על־ידי אחוז מסויים מבין המצביעים היהודים) יונקת מפלגת־העם האוסטרית ממורשת הנוצרים־הסוציאליים שהיו ידועים במדיניותם האנטישמית המפורשת בשלהי הקיסרות (ראש עיריית וינה קארל לואגר) וברפובליקה הראשונה (ראש הממשלה איגנץ זייפל, ליאופולד קונשאק בעל היוזמות האנטי־יהודיות ורבים אחרים). אחרי מלחמת העולם השניה התארגנה המפלגה מחדש, תוך זניחת העקרונות הקורפוראטיביים מתקופת שלטונם האוטוריטארי של דולפוס שנרצח על־ידי הנאצים ושושניג ירושו, שהוכנס למחנה־ריכוז גרמני אחרי הסיפוח. מחדשי המפלגה, שאחדים מהם ישבו יחד עם הסוציאליסטים במחנות־הריכוז, אף השתחררו מכל הסעיפים והאנטישמיים שבהם עשו שימוש במלחמתם בידיביהם משמאל. אך במציאות היומיומית לא נעלמו משפטים קדומים אנטישמיים, אם כי אלה אינם אופייניים אך ורק לחברים משורות מפלגת העם. על־כן אין להקניע מפלגה זו, שהיא כיום מפלגה שמרנית דמוקראטית לגיטימית, כמפלגה נאצית או ניאו־נאצית: גם ברפובליקה הראשונה היתה מדיניות הנוצרים הסוציאליים ו"חזית המולדת", שירשה את מקומם אחרי 1933, מנוגדת לזו של הנאצים שרגלו בסיפוח לרייך ההיטלראי; אפשר להבין שאוסטרים רבים מתרעמים על פירוש תמיכתם בוואלדהיים כגילוי של אהדה למורשת הנאצית. אולם זה אינו מחפה על קהות־החושים והעדר ההבנה של ואלדהיים, ותומכיו הסולידריים עמו, לרגישות היהודית המוצדקת.

לטווח ארוך אין להינזר ממאמצים מחודשים להבנה עם אוסטריה, על כל הכוחות הדמוקראטיים שבה, והכוונה גם למפלגת העם. אך הדבר תלוי לא רק בישראל ובעולם היהודי, אלא בראש וראשונה בעמדות שינקטו המחנה השמרני, לרבות הנשיא ואלדהיים עצמו.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
קופת חולים באוחרה – שפרינצק 15 – 265200
ירושלים
מרפאת רוממה – המ"ג 28 – 523191
חיפה
חניתה – חניתה 22 ב"ש – 231905
פתח־תקוה
קופת חולים הכללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
ריר – רש"י 13 רמת־גן – 7510971
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884654
הר הדר – סוקולוב 70 חולון – 842433
רחובות
כללית – בר־מצבה – 452381

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טל' 03-433300, 03-433500.
מרפאת עירייה
לעזרה ראשונה
אחד תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03-284649
בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערבי חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04-523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

אלמקס
לכל המשפחה!

הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים תכנון מקומי בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים בקשה להקלה על חלקה מס' 125 בגוש 7123 המבוקשת ברחוב הנביאים 52.
לפי תכנית מפורטת החלקה הנ"ל באזור מיועד לתעשיה.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם שימוש חורג כמוגן בחדר האוכל של העובדים.
לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
[illegible]
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – בת־ים
19.6.86

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה עלפי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י – בר הילב שלמה לאשר תוספת קומה לדירה ברחוב הפציבה מס' 51 חלקה 265 בגוש 11567.
הבקשה כרוכה בהקלה לפרווח הצדדי.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות 08.00 – 11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יגישה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.
[illegible]
מהנדס העיר

חוזרים לעתונות טובה
דבר
דבר השבוע:
• חגי אשר, אמנון דנקנר, ניבה לניר ואבנר תבורי על פרשת השב"כ
• עמוס עוז על "שואה" של קלוד לנצמן
• צעירים '86 – טוביה מנדלסון, יעל מישבין, טלי זלינגר
מדריך פולארד לתייר הישראלי / אמיר אורן
פרופ' ליבאי: יועץ־סתרים בעמדת המתנה / ישראל לנדרס
לחיות בספק, לא לפסוק מה מותר ומה אסור / טוביה מנדלסון
מתאבד סטפן לוקס – נכתבים ללא תשובה / יהודה קורן
בפרשנות מקיפה
בתגובה עניינית

בתי קולנוע

■ **תל־אביב**
אסתר: חופשה מסורפת באירופה 5,7.30 ,9.30
אורלי: הבוסטנים 5,7.30 ,9.30
אלנבי: הטנגו האחרון בפריז 5, 7.30 ,9.30
בן־יהודה: רכבת אל התופש 5.00 ,7.15 ,9.30
גורדון: הסיפור האמיתי 10.00 8.00
גת: שגעון של לילה 5.00 ,7.15 ,9.30
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש 11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק 11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דיזנגוף 3: ראן 11, 2 ,6.30 ,9.30
דקל: רומן בברלין 7.15 ,9.30
דרייב־אין: להב כסוף 8 ,10
חצות – סקס
הוד: חתיך – חתיך 5 ,7.15 ,9.30
בית ליסין: פנרנגו 10.50
חן 1: מרגלים שכאלה 5 ,7.20 ,9.40
חן 2: סלבדור 5.00 ,7.20 ,9.45
חן 3: תרגיל לרופאים מתחילים 5.00 ,7.30 ,9.30
חן 4: כוכב על המסלול 9.40 ,7.25 ,5.00, "מונטי פייתון תוגעים בהוליווד" 1.30, 10.30
חן 5: נאמי גאן 7.30 9.30
1.30 10.30 "כלבי קש" 5.00
לימור: סכרון חושים 7.15 ,9.30
לב 1: אהבות משתנות 1.45 ,5 ,7.40 ,9.50
לב 2: גבירתי המאבן 1.45 ,5 ,7.30 ,9.50
מוזיאון ת"א: שואה חלק ב' 1.00
חלק א' 6.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: תום התביעות 9.35 ,7.15
סינמה 1: מקסי 5.00 ,7.30 ,9.30
סינמה 2: קאמורה 5.00 ,7.30 ,9.30
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: צעירים וקשוחים 7.15 ,9.30
פריז: כתנת פייסון בריאן כוכב עליון – 7.15 ,9.30
להיות שם 11.30
צוותא: סיפורו של בילטון לוי 8.00
צפון: האהבה על הולגה 6.45 ,9.30
תכלת – רמת־אביב:
כתום הגוף 7.15 ,9.30
11.45 עיניים גדולות
שחף: זכרונות באפריקה 5.45 ,9.15
תבלת: נאדיה 5 ,7.30 ,9.30
תל־אביב: כתנה שבריים 5.00 ,7.15 ,9.30

■ **יפו**
התזמורת הישראלית: מטרופוליס 9.50

■ **ירושלים**
אריסון: רכבת אל התופש 4.30 ,7.30 ,9.30
אדר 1: סילברדו 4 ,6.45 ,9.15
אדרנה: כתום הגוף 4.30 ,7 ,9.15
אדר גיל: פנטזיה 4.30 7.15 9.30
בית אגרון:
היו זמנים באמריקה 6
פרנקלשטיין 10.00
מלחמה ואהבה
האולם הקטן בבנייני האומה:
זכרונות באפריקה 6.15 ,9
הבירה: חתיך־חתיך 4.30 ,7.30 ,9.30
אדר 3: נשר הברזל 4.30 ,7.30 ,9.30
כפיר: 3 רווקים ותינוק 4.30 ,7.30 ,9.30
סמדר: נאדיה
7.30 ,9.30
עדן: מתנה שבריים 4.30 ,7.30 ,9.30
היה: שגעון של לילה 7.30 ,9.30, 4.30
מיטשל: נשיקת אשת העכביש 7.15 ,9.30

■ **חיפה**
אורה: סכרון חושים 4.30 ,7 ,9.15
אורלי: קאוס 6.00 9.00
אמפי־אמריקה: מתנה שבריים 4.30 ,7.00 ,9.15
ארמון: כה ראו עיני התהול 9.15, 4.30 ,7.00
עצמון: שודדי הסחקים 4.30 ,7.00 ,9.15
חן: נשר הברזל 4.30 ,7.00 ,9.15
פאר: הופסה מסורפת באירופה 4.30 ,7.00 ,9.15
קריאתה: מבצע עסקים של אבא 6.30 ,9.00
רון: רכבת אל התופש 4 ,6.45 ,9
רב גת 1: שגעון של לילה 4.30 ,7.00 ,9.15
רב גת 2: ספורה של אגנס 4.30 ,7.00 ,9.15

■ **קרית־ביאליק**
כפיר: מי מפחד מהסכן בכול 9.15, 7
כביר: נאדיה 7.15 ,9.15

■ **קרית־חיים**
בית העם: אהבות משתנות 7 ,9.15
הדכל: יומו של אלוף 7.15 ,9.30

■ **קרית־ים**
ניצן: השוטר מבנהכן 7.15 ,9.30

■ **קרית־מוצקין**
אורות: רמו 7.00 9.00

■ **אשדוד**
אסתר: רמו 7.15 ,9.30
אשדוד: נשר הברזל 7.15 ,9.30

■ **אשקלון**
אסתר: השוטר מבנהכן 7.15 ,9.30
מאור: נאדיה 7.00 ,9.15
רחל: נשר הברזל 7.15 ,9.30

■ **באר־שבע**
חן: זכרונות באפריקה 6.00 ,9.15

■ **בת־ים**
עצמאות: לילות לבנים 4.30,7.30 ,9.30

■ **גדרות**

■ **הרצליה**
היכל: חלוטה מתוקים 5.00 ,7.30 ,9.30
מלון דניאל: בחזרה לעתיד 7.15 ,9.30

■ **עכו**

■ **עפולה**
מפיתתיק: הספינה טבה 9.00

■ **חולון**
ארמון: בעקבות אוצר הנילוס 9.30, 5 ,7.30
11,30, כ.א.ה. מגיל גבירתי המאבן 7.15 ,9.30
כביר: זכרונות באפריקה 6.00 ,9.00
רינה: מתנה שברים 7.30 ,9.30

■ **טבריה**
אביב: חוק יותר חזק 7.15 9.15

■ **כפר־סבא**
עמל: גרמלינס 7.00 ,9.15
11.30 שופע הקלנוע של רוקי
חן: רמו 7 ,9.15

■ **לוד**
אורלי: גן העדן הכחול 7.15 ,9.50
בית העם: מרגלים שכאלה 7.15 ,9.30

■ **נהריה**
היכל: בי"ס לעבירות הנגיעה 9.30, 7.15

■ **נתניה**
סמדר: גברתי המאבן 5 ,7 ,9.15
אסתר: זכרונות באפריקה 6 ,9
שרון: רמו 5 ,7.00 ,9.15

■ **פתח־תקוה**
היכל 1: 3 רווקים ותינוק 9.30, 5 ,7.30
היכל 2: בעקבות אוצר הנילוס 9.30, 5.00 7.30
היכל 3: זכרונות באפריקה 6 ,9
שלום: תרגיל לברגל בתחיל 9.30, 7.15

■ **קרית־שמונה**
שביט: נפגש בסיבוב 7.15 ,9.30

■ **ראשון־לציון**
נעמן: זכרונות באפריקה 6.00 ,9.00
ראשון: גופות להחיים 7.15 ,9.30

■ **רחובות**
בית העם: בי"ס לאסירים מתחילים 7.15 ,9.30
חדר: פעמיים במסך החיים 9.15, 7.15
חן: השוטר מבנהכן 7.15 ,9.30

■ **רמת־גן וגבעתיים**
ארמון: בעקבות אוצר הנילוס 5.00 ,7.15 ,9.30
ארמון: בורשת הולקריפצ 9.30, 7.15
לילה מטורף 7.15 ,9.30
הדר: זכרונות באפריקה 6 ,9
רב גן 1: שגעון של לילה 5 ,7.30
רב גן 2: מבצע עסקים של אבא 4.15 ,6.50 9.30
רב גן 3: בחר בי 9.40 ,7.30, 5.00
רב גן 4: הסיפור האמיתי 7.20 9.45
שביט: גבירתי המאבן 7.30 ,9.30

■ **רמת־השרון**
כוכב:
4.30 הנגב מבגיד
רומן על כסות 7,
הבן ואיש השלב 9.30

■ **רעננה**
אירוס: כהאן כהאן 5.00 7.30 9.30

■ **רמלה**
אורה: רמו 7.15 ,9.30

טלויזיה

5.30 "קיד וידאו" – שם הפרק: "כוכב נולד".
6.00 "אני, אמי והשכן ממולי" – שם הפרק: "עבודת לילה".
6.25 "סביבך של מקבץ" – מבט אל אילת.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 חידושים והמצאות – בעולם: תצפית בכבישים; טיהור מים ביולוגי. בישראל: ספקטרופוטומטר מחושב מאפשר ערבוב צבעים קבוע ואחיד, לשימוש בייצור המוני, בלא הבדלי גוונים (תרגום לעברית).
6.45 ממבט – דיון בענייני השעה (ערבית).
7.15 ספורט – "יומן מקסיקו" (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "פלאי פלאיים" – סדרה אמריקאית על מבצעי ראווה יוצאי דופן, מפגני כוח גבירים, תופעות בלתי שגרתיות ברפואה, בספורט ובטכנולוגיה ועוד. בפרק זה: הישגים מרשימים בתחרות משחק הירידה; משפחה הסבורה כי גאוניות היא עניין של טיפוח מדגימה זאת בבנותיה; ילד בן 8 ספר ביומן ועוד.
8.45 לקראת שידור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 "הנהליב עדיין לחשות" – סרט תעודה, בהפקת הטלויזיה השווייצית. צוות שווייצי התחקה אחר הסיבות להידרדרותה של מקסיקו. אחרי חמישה שבועות של תחקיר וצילומים הם הגיעו למסקנה שהסיבות העיקריות הן העדר תכנון ושחיתות הרווחים בצמרת השלטון.
10.25 "כתוב בעיתון" – ביקורת העיתונים בישראל. מגיש מאיר שלו.
10.45 "רנודברג" – סדרת דרמה קנדית חדשה בת 6 פרקים על איל עסקים בקנדה. הסדרה הופקה ב־1983, וצולמה בקנדה, בארה"ב ובאירופה. מייקל הוגאן בתפקיד הראשי. פרק ראשון.
11.30 חדשות.

טלויזיה לימודית

08.15 קסת הקוף תן לי את יבנה.
08.40 בלי סודות: בריאים שורדים.
09.00 ארץ מולדת: בין תורכיה לבריטניה.
09.20 בדיקי הכבש והגה"בא בהו הלל.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום.
11.00 אנגלית ה'.
11.15 ערבית מדוברת: אלבית ואו לנתיק.
11.30 מדעי הטבע (חטיבה עליונה) הקלאות בחקלאות בישראל.
12.00 אנגלית ה'.
12.25 הסבתריה, על־יסודי, העשרה: האוסלם.
2.00 ג'ון קיטס, משורר: סרט על חייו של המשורר ג'ון קיטס, מילדותו באנגליה ועד מותו ברומא בגיל 26.
2.35 כלכלה: ביסים ושידור תורה.
2.45 צרפתית.
3.00 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.20 נילס הולגרסון, פרק 51: נילס חוזר הביתה.
3.45 קססטס פרק י"ב: ריב הארבה.
5.00 ערב חדש, מנחה דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 קטעי מוסיקה קלסית בתוך פרסים.
7.30 שחרית מוסיקלית – ורדי: פרנצה לכלי קשת אופ. 11 (אנסמבל הבדוק בסקוטלנד); ארבק הראציות על נושא מתוך "נורמה" של בליני (ה. הרדנברג־קורנט / ר. פונטיין, פסנתרג סן כגב הבזה והסכורד אופ 132 (ר. ריצ'י, כנור · ד. מלח, צ'לו · תז. רדיו לוקסמבורג ראבל: כמא ואלגרו לנבל, חליל, קלרנית וכלי קשת (ה. ודביקסם / ה. בכב · כ. קלי הפיל. הלאוביה־גרהארד־א קורינה: מחולות פנטסטיים (הפיל. של לונדון / כאבריון; גרנדוס: חמישית פסנתר בסול מינור (ת. רוביר · + רביעיית אלבריג באוירבה הסוליקים – בלב הפיל. הלאומית / סנצגגא מרסנה סוריפה "תצוגת המסכה" ושטה קאמרית בפראג.
09.30 קונצרט בוקר – רבתוק: הפתיחה ההוסיטים והסימפ. של להנה / קרסטא שופך: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת מס. 2 (א. רובינשטיין / תז. פילדלפיה · אורמנדי); גולדמרק: קונצ'רטו לכנור מס. 1 בלה מינור (י. פרלמן / הסימפ. של פיטסבורג / פרביא; בסהובן: פנטסיה כוראלית לפסנתר, מקהלה ותזמורת, אופ. 80 (בקא. + התז. הפיל. של ניו־יורק / ע. אקס · ז. בוהונג בירבם: סימפוניה מס. 3 (הפיל הוינאית / ה. כרנסקייה.
12.05 כאוצר הסדיה – הסליסיה הישראלית עם כאיר ריסודקוף תכנית מיצירות ברהמס – שלישיה לכנור, צ'לו ופסנתר אופ. 101; שלישיה לקרן, כנור ופסנתר אופ. 40.
13.00 קונצרט צהריים
15.05 מפגשים.
16.00 אתנחתא

17.30 קונצרט מנחה – רבתוק: הפתיחה "בחיק הכבל" אופ. 91 (הפיל. הצ'כית · י. נויבנו; בטהובן: סונטה לכלי נשיפה אופ. 103 (ננני האנסמבל האקרי בתוך הפיל. הבלגית; איירלנד: קונצ'רטו פסטוראל הכינפוניטה בצורכות' · ג. הארסגא אלגר: קונצ'רטו בסי בינור לצ'לו ותזמורת אופ. 85 (ז. דהפרה / הסימפ. הלונדונית סרג'. ברבירולי; צ'ייקובסקי: רביעיית כלי קשת מס. 1 (רביעיית דרולקן; דביסי: 3 נוקטורנים: ענגים, הגיגות, סירנות (תז. פילהרמוניה הקדושה · מקה. ג. אלדרס · פ. מולת.
20.05 ערב טוב – הנדל: פתיחה בדה בג'ור (תז. סקולה קנטורום מבאזל / ה. מרטין לינגרה; לאונרדו לאו: קונצ'רטו בלה מינור לצ'לו ותזמורת (ת. בלס / הסולנים מקוסטנינה.
20.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ירמ רשות השידור – בבניית השולבן בירושלים, מנצח: נאזי גרינר – ודרי: שיר לכת מתוך "אידה" גרפורדי: קטעים מתוך "פורגי ובס" ופייר ריבינסקו ארתור תוספסון: צ'ייקובסקי: הפתיחה "1812".
21.30 אנתולוגיה קטנה לשירה. מגבה בנדי רוזן – הירדן: קונצ'רטו לחצוצרה ותזמורת (מוריס אנדרה). מנצח: סרג'יו קומיסיונה – רימסקי קורסקוב: "שחרזדה" סוויטה סימפונית.
23.00 דור הזהב – חליל הקסם, תכנית שניה – קטעים מתוך הפעונה הפניה וסולנים בקת, התז. הפיל. מברלין · מנ. ת. ביצ'ם (ס.ת.)

רשת א'

11.30 הקבלה וזעת לכל – התיישבות בנגב הדרום היישובי לנגב ומקומו בבאבק לעצמאות. ד"ר אלחנן אורן.
12.05 שירים מזרחיים.
14.06 תכניות לילדים – "כלבו קל": "ילדי הבית הכחול" כאות כשה בראשאל.
14.45 "חתול כסף" – ילקוט כליזו.
15.25 עזריה אלון מספר על נוף הארץ וטבעה.
15.30 קתדרה – ד"ר יהודה פרידלנדר, "מקומה של ההלכה בספרות ההשכלה".
16.05 צוות המורה והתינוק.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – צרפתית למתקדמים: שעור מס' 34 (ש.ח.)
19.05 "סעוד בתגיא" – מגיש הרב עדין שטיינזלץ.
22.05 לכל אדם כוכב – מול "כוכב".

רשת ב'

07.45 יומן בוקר.
18.06 יש שאלות.
18.51 היום בספורט.
19.35 השבוע בכנסת.
20.05 "שורשים" – עניני פולקלור ועדות.
22.05 "ציבוקים ושקרים" – כרייניקס יהודים, לקט שני.
23.05 "בינינו לבין עצמנו".

רשת ג'

18.06 קול בז.
20.05 מופע רוק.
22.05 משלנו.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: עלייתם ונפילתם של משטרים צבאיים באמריקה הלטינית: הספעות כלכליות. מרצה: דר' ארי קאופמן.
17.50 יומן הפופ.
18.05 קשה קלה על כלכלה.
18.40 מסלולי ההיקות הצבאיות.
19.05 תכנית מוסיקלית.
20.05 "זו קורה".

כל ההתחלות קשות

"אם זה לא הולך – קרא שוב את ההוראות". על־פי נסיוני אני יודע כי אימרה זאת נכונה בדרך כלל וחלק הארי מן הכשלונות בהכנת מאכל חדש, על־פי הוראות בכתב, נובע מאי־הבנתן של ההוראות, ממחסור בחומרים מסויימים, מאי־דיוק בביצוע ההוראות ולעיתים גם מחוסר בסיסי בבישול.

דוגמה מצויינת לחוסר ידע בסיסי כזה נמצא בהכנת צלי בשר או נתח. בהוראות נאמר כי יש להשחים את הבשר. מה פירוש? השחמה טובה של גוש בשר לצלייה אורכת כ־20 דקות. המהדרים מכפילים משך זמן זה כשהם מסובבים את גוש הבשר מכל צדדיו, עד שצבעו חום יפה, ואפילו נוטה לחריכה קלה (שכן זהו בעצם מה שנותן לצלי את הטעם הנפלא שבתבשילי אמא וסבתא). ראיתי גם כיצד מנסים להשחים בסיר קטן כמות גדולה מדי של קוביות בשר. מה שגורם לאיבוד מיציו (את הקוביות יש להשחים בשכבה אחת בלבד ובאש חזקה ובמקרה הצורך יש לחזור על התהליך מספר פעמים).

ראיתי גם כיצד מתחילים להכין מאכל חדש ופתאום נוכחים לדעת שחומרים מסויימים חסרים בבית. בדרך כלל מחליטים לוותר עליהם או להחליפם (לדוגמה: בוזקים מלח שולחני במקום מלח בישול עבה. והתוצאה במקרה זה היא כי התבשיל יהיה מלוח מדי).

מה אפשר, אם כן, לייעץ לבשלנים מתחילים? שתי עצות בסיסיות: הראשונה – קרא היטב את המתכון. פעם, פעמיים וגם שלוש, עד שברור לכם כי ביכולתכם לבצע אותו. העצה השנייה – הכינו את כל החומרים בכלי קיבול מתאימים וסדרו אותם לפי סדר הפעולות שבמתכון. אל תתעצלו לעשות זאת ואל תנסו להפיק חצי כפית מלח ממלחיה שבה המלח רטוב והנקבים סתומים... כאשר נאמר לכם לנגב את המוצר לפני הטיגון, עשו זאת. שכן כאשר מכניסים לשמן רותח חומר רטוב השמן ניתז לכל עבר ונוצרת גם שכבת אדים בין השמן למאכל. והתוצאה: במקום טיגון בטמפרטורה גבוהה אתם מבשלים באדים שחומם אינו עולה על 100 מעלות (ושמן בטיגון עמוק טוב מגיע לטמפרטורה של 170 עד 190 מעלות צלזיוס!). ועצה נוספת:

בשר או דגים קפואים יש להפשיר במקרר, להוציאם בלילה מתא ההקפאה למקרר ומספר שעות לפני בישולם להוציאם ממנו. בשר בקר, אגב, מומלץ להשאיר במקרר בעטיפתו הפלסטית במשך יום נוסף.

★

השנה, בגלל מצוקת המים, צפוי מחסור במלפפונים כבושים. לאלה שאינם יכולים בלי, להלן, פעם נוספת, המתכון להכנתם בבית. זהו הנוסח המקובל עלי והכמויות המלח, הפלפל החריף והשום ניתנות, כמובן, לשינוי. הצעתי היא להכין את הכמות הראשונה בדיוק על־פי ההוראות ולשנות בפעם השנייה בלבד. הפעם השנייה תמיד מוצלחת יותר.

כלים וחומרים

1. צנצנת זכוכית בעלת מכסה בקיבול של שלושה ליטרים (רשום בתחתית הצנצנת).
2. 2 ק"ג מלפפונים בגודל של 8 עד 10 ס"מ, בעובי של כשלושה ס"מ, קשים וקוצניים. לבחור אחד אחד.
3. ראש שום אחד. לפרק ולבקע את השיניים בחבטה קלה בעזרת פטיש שניצלים.
4. שלוש כפות גדושות מלח בישול עבה או שתי כפות מלח שולחני דק (הערה: בכמות מלח זו נהנים ממלפפון כבוש בשיא טעמו. לדעתי, כל המוסיף גורע).
5. פילפל אחד או שני פלפלים ירוקים חריפים (לא חובה).
6. אלומת שמיר אחת.

2. הכנה

1. שוטפים היטב את המלפפונים ומסלקים את שיירי הגבעולים והתפרחת.
2. מניחים את הצנצנת על צידה ומניחים בדחיסות בחלקה התחתון כמחצית מכמות המלפפונים.
3. מעמידים את הצנצנת ומכניסים מחצית משיני השום בין המלפפונים.
4. חוזרים על התהליך עם המחצית השנייה של המלפפונים.
5. יוצקים כוס מים קרים לצנצנת.
6. מניחים מלמעלה את הפלפלים החריפים ואלומת השמיר.
7. מרתיחים שתי כוסות מים יחד עם המלח. יוצקים לצנצנת.
8. מוסיפים מים לפי הצורך.
9. סוגרים את הצנצנת ומעבירים אותה למרפסת.

אחרי יומיים טועמים מהציר. אפשר לתקן את הטעם על־ידי דילול או על־ידי הוספת מלח.

המלפפונים מוכנים אחרי שלושה ימים. המלצתי היא לשאוב כחצי כוס ציר מן הצנצנת ולהחליפה בחצי כוס חומץ. לנער את הצנצנת יפה ולהעבירה למקרר.

גם זה מליץ

למעלה מעשרים שנה מעצב ג'די מליץ בגדים. אופנה עילית, כפי שמכנים אותה. לפני מספר חודשים החל לייצר גם "ביגוד מוכן", אימוניות בדרך כלל, במחירים נוחים שנמכרו בסטודיו שלו לצד הפריטים הייחודיים. שנה, שנתיים והפסיק. עתה החל בכך שוב. ביגוד מוכן "ג'די מליץ טו" (ובתרגום חופשי: גם זה ג'די מליץ). אך הפעם נעשית הבחירה בזהירות. לפני חודשיים בערך הולד במכירה, הביקוש, נמסר, רב. אלא שכמו בעבר, אין המדובר בכמויות המוניות. שמונים עד מאה יחידות מכל דגם. אם הביקוש עולה על ההיצע, חוזרים על דגם, אך בשינויים: אריג אחר, פיתוח אחר.

בקולקציה דגמים מטריקו, כותנה חלקה ומודפסת ותחרה אוסטרית (זה היה לפני ולדהיים, הוא אומר, כעת כבר לא יקנה שם אריגים). הדגמים בקו נקי מאוד ועדין. הייחוד הוא בגוונים ובשילוביהם וכן בפרטים: סיומות צבעוניות לחולצות טריקו בצבעים אחרים, לתצניות מבהיקות, משולשים מתופרים בצבע שונה בקו בית השחי וכן אפשרויות שילוב בין הכותנה לטריקו, בין המודפס לחלק.

ביגוד מוכן, קצת אחר, במחיר אולי קצת גבוה, אבל מבית טוב.

ורדה צימרמן

ארגון נשים יהודיות צומח במרוקו

מאת נועה ידרנא־גל

חיה כהן, יו"ר האגף לחינוך תנועתי ודור ההמשך בנעמת, יחד עם העתונאית תמר גולן נטעו בחודש שעבר את הזרעים לארגון נשים יהודיות בקזבלנקה. היתה התלהבות, אך גם הסתייגות. השתיים מקוות כי יצמח גם ארגון ארצי.

חיה כהן, יו"ר האגף לחינוך תנועתי ודור ההמשך בנעמת, היתה בת חודש כשעזבו הוריה את מרוקו. בחודש שעבר חזרה אליה בפעם הראשונה, כחברה במשלחת ישראלית רשמית שהוזמנה על־ידי המימסד המרוקאי והקהילה היהודית.

היו במשלחת ישראלים יוצאי מרוקו, חברי כנסת, אישי ציבור מן הקהילה היהודית המרוקאית העולמית, פעילים אחרים ועתונאים. הם התארחו אצל שר המדינה, שר הפנים וצמרת בית המלוכה. אך בעיקר היתה זו הזדמנות למיפגש עם יהודי מרוקו, ויותר מכך עם הנשים היהודיות שם.

הנשים במרוקו אינן מוגבלות בתנועה, היא מספרת, לא ביום ולא בלילה. הן לבושות בסגנון אירופאי, יוצאות ללמוד בפאריס או מסיימות סמינר במרוקו עצמה. נישאות בגיל צעיר – לעיתים לפני מלאת להן 18 – אך ורק עם יהודים. "אין התבוללות", אומרת חיה כהן. "הערבים מקפידים על נישואין בקרב בני עמם, וכך גם היהודים".

אחת מתוצאות המיפגשים האלו היתה הקמת מעין גרעין של ארגון נשים יהודיות מרוקאיות, ראשון מסוגו בארץ זו. "הצורך בהתארגנות נראה לנו הכרחי על רקע חיי העיזון והבטלה של הנשים שם", אומרת חיה כהן, "תפקידן מסתכם באירוח וחלוקת הוראות למשרתים, או שהן משמשות כבנות לויה לבעליהן במסעות העסקים שלהם". עבודה מחוץ לבית לא מקובלת, וגם מספר הילדים במשפחה מוגבל לשניים בלבד. משפחה שלה שלושה ילדים, למשל, נראית יוצאת דופן.

מדובר, כמובן, בנשות השכבה האמידה. אלו החיות בגטו היהודי, הבאות ממשפחות דלות אמצעים, יוצאות לעבודה כפקידות או כמורות בעיקר. "נראה לנו", אומרת כהן, "שבעזרת כסף, זמן ורצון טוב אפשר לעשות כדי לקדם את מעמדה של האשה במרוקו".

העתונאית תמר גולן וכהן עצמה יזמו מיפגש נשים והציעו להן לפתח פעילות המתאימה לצורכי האשה המרוקאית: קורסים מקצועיים, מקומות עבודה, פעילות חברתית, עשייה בזכות עצמן. שכן מעמדה של האשה היהודיה במרוקו נחות כשם שנחות מעמדה של האשה המוסלמית שם. החיכוך וההשפעה בין התרבויות הוא רב והאשה היא הנפגעת העיקרית. דיני אישות, פיתוח עצמי ועצמאי לא מקובלים, למרות שהנשים בדרך כלל משכילות.

ואיך קיבלו הנשים את ההצעה? היתה התלהבות מסויימת. אך גם הסתייגות. תגובת הגברים המזולזלת גרמו להן להששות. הן לא היו מסוגלות להבין מה פירוש המושג "מימוש עצמי". אבל באופן כללי הן הקשיבו ברצון. חיה כהן סיפרה להן על נעמת והציעה להן לנסות ולהקים ארגון דומה. "אמרתי להן אם תתנסו ותאמרו לאחר מכן כי זה לא מתאים לכן, אבין. אבל לדחות על סף, את זה אני לא מקבלת".

בסיכומו של דבר הוחלט כי תמר גולן תמשיך לשמור על קשר רצוף וקרוב עם קבוצת הפעילות בקזבלנקה. אלה תעשינה לגיוס נשים מערים אחרות. אחת לחודש הן תתכנסנה לפעילות מסויימת, הרצאה, דיון או קורס כלשהו. הובטחה להן גם עזרה, בכל תחום, אם תבקשנה. "אנו כאן, מוכנות לתרום בכל דרך שתבקשנה", אומרת חיה כהן.

מי יגיש למי כוס תה

מאת אהרן גבע

מי יגיש לפנסיונר כוס תה? זו היתה השאלה שהעסיקה בשעתו את בריטניה. בדרך כלל האשה צעירה יותר. אם תצא לפנסיה כבעלה, בגיל 60, יהיה הפנסיונר במשך כמה שנים גלמוד ומי יגיש לו כוס תה? לכן קבעו: גברים יוצאים לפנסיה בגיל 65, נשים בגיל 60.

והיתה סיבה נוספת, המקובלת היום כגרסה "הרשמית": הנשים חלשות מן הגברים, ולכן תשמחנה לצאת לגימלאות מוקדם מבעליהן. שתי התיאוריות התבררו. הנשים אינן נימנות עם "המין החלש", הבעל של היום לומד להכין לעצמו כוס תה. הוא אפילו מדיח את הכלים, כפי שאני יכול להעיד מנסיוני. וחשוב יותר: מה שנראה פעם כהישג סוציאלי של הנשים, נראה היום כקיפוח.

הקיפוח מוצא את ביטויו בשטחים שונים, אומרת ד"ר ניצה ליבאי, יועצת ראש הממשלה לענייני נשים, סליחה, בעיות הנשים. ההסדר הקיים פרושו קיפוח כלכלי של האשה. שכר הנשים נופל מזה של הגברים. מטבע הדברים תקבל גם פנסיה נמוכה יותר. אם מכריחים אותה לפרוש בגיל צעיר יותר, תיפגע הפנסיה שלה פעם שנייה. וקיימת, כמובן ההפלייה החברתית והפליית האשה כאדם. נשים חיות זמן רב יותר מגברים. פרישה מוקדמת יותר דנה רבות מהן לחיי בטלה ארוכים יותר.

קיימות, כמובן, בעיות כלכליות. קופות הפנסיה ייהנו מדחיית גיל הפרישה של הנשים: הן יגבו יותר, וישלמו פחות. אבל, שואלים רבים, האם זה הרגע המתאים להאריך את תקופת העבודה של האשה? בארצות רבות מצמצמים את ימי העבודה ואת שעות העבודה כדי ליצור מקומות עבודה חדשים. אם נשים יעבדו עד גיל 65 ולא עד גיל 60 כמקובל כיום, יקטן מספר המשרות העומדות לרשות הצעירים. ד"ר ליבאי דוחה גישה זו. אי־אפשר לפתור בעיות כלכליות על־ידי אפליה, היא אומרת.

את הצעת החוק הראשונה הגיש חיים רמון, שהציע שוויון בכל הנוגע לגיל הפרישה. תוך דיון הליברלים עיכבו את הדיון בהצעת החוק של רמון. היא הפטרונית של הנשים בישראל: מה פתאום בא ח"כ, גבר מהמערך, ותוקע רגל "בשטחה"? ומכיון שגם שרה דורון וגם שר המשפטים דאז, משה נסים, נמנים עם חברי המפלגה הליברלית, הצליחו לעכב את הדיונים. ניצה ליבאי, בעצה עם היועצים המשפטיים של משרד העבודה, ידעה לקדם את הדיון. בנוסף, ליבאי קבלה את ברכתו של ראש הממשלה, שהבטיח להעלות את הצעת החוק כממשלה: נשים יוכלו להחליט, אם לפרוש בגיל 60 או 65. ובכן תבוא לקצה עוד ירושה מימי הבריטים. לשבחם של הבריטים יאמר, שגם שם קמו מערערים על הפלייה בין המינים בכל הנוגע לגיל הפרישה. הפלייה, שבאמת אין בה כל הגיון. אחרי ככלות הכל: מה תעשה אשה בת 60 בבית? תטפל בילדיה שעזבו מזמן את בית ההורים?

האם האשה כאחד האדם?

מוסכמות לשוניות נמצאות בין כללי הדקדוק ובין מוסכמות חברתיות. כמו רוב היבטי הלשון, יש בהן יסוד חזק מן הבלתי־מודע. הן משקפות את הלכי הרוח בחברה וחושפות פערים בין אידיאולוגיה מוצהרת מחד־גיסא ונוהגי היום־יום מאידך גיסא. הבלשנית ד"ר מירה אריאל השוותה דרכי הצגת נשים וגברים בספרות משתי תקופות כדי לבחון האם חלו שינויים במוסכמות החברתיות הנוגעות למעמד שני המינים. היא גילתה, שבעבר כמו היום, שולטת תמונת עולם שלפיה קבוצת הגברים מייצגת את הכלל והנשים הן קבוצה משנית.

מאת אראלה דאוד

האם נכון לבחון הלך רוח ואווירה חברתית באמצעות השפה? חוקי הדקדוק קשיחים ואינם נוטים להשתנות, בכל אופן לא בקצב העולם בדייקנות שינויים בחברה. אך בשפה יש לא רק חוקים דקדוקיים, קיימות מוסכמות לשוניות ואלו נמצאות בין חוקי הדקדוק הנוקשים והמוסכמות החברתיות.

הבלשנית, ד"ר מירה אריאל באוניברסיטת תל־אביב, השוותה את המוסכמות הלשוניות בהצגת דמויות נשיות וגבריות בספרות בשתי תקופות שונות, כדי לבדוק באמצעותן שינויים חברתיים בין תקופות אלו. תקופה אחת התייחסה לסוף שנות העשרים ועד לשנות הארבעים המוקדמות. התקופה השנייה כללה את השנים 1965 – 1980.

מן התקופה המוקדמת יותר נבחנו הסופרים: נחמה פוחצ'בסקי, משה סמילנסקי, אלישבע בוכובסקי, דבורה בראון, גרשון שופמן ויעקב שטיינברג. מן התקופה השנייה: עמליה כהנא־כרמון, עמוס עוז, רות אלמוג, א.ב. יהושע, שולמית הראבן ויצחק בן־נר. לצורך העיבוד נאספו ונספרו שלושת התיאורים הראשונים שהופיעו בחמש השורות הראשונות לאיזכור הדמות.

מחקרים קודמים של אריאל הראו שקיים שוני בדרכי הצגת גברים ונשים בעיתונות ובספרות, הנובע מתפיסה גברית של העולם. על־פי תפיסה זו נחלק העולם לשני מינים שונים זה מזה תכלית שינוי. הגברי הוא עצמאי ופעיל ואילו הנשי פסיבי, ילדותי ותלותי. רק המין הנקבי נתפס כאובייקט אסתטי ומיני. הגבר, לעומת זאת, הוא "האדם". התייחסות אוטומטית זו לאדם כאל גבר קיימת בכל רובדי הלשון ("שימוש באלימות או באיומים נגד אדם או נגד אשתו – חוק העונשין, סעיף 163, למשל).

ההטייה הגברית היסודית ביותר היא זו המשתקפת בבחירת בין הדמויות. למרות החלוקה הכמעט שווה בין נקבות וזכרים באוכלוסיה, משקפים טקסטים כתובים אוכלוסיה בלתי־מאוזנת לחלוטין, כשהנפשות הפועלות הן בעיקר גברים. נתון זה אין בו חשיבות לשונית כשלעצמו, אך יש לו היבטים חברתיים.

ההשוואה בין שתי התקופות שנבחנו על־ידי אריאל מראה שאי־שיוויון זה גדל, למרות שהמצב שהיה קיים באוכלוסיה השתנה לחלוטין. בשנות העשרים והשלושים היו מרבית העולים גברים ובאוכלוסיה היהודית היו יותר גברים מנשים. האיזון נוצר מאוחר יותר. אך מימצאי המחקר מורים על יותר דמויות גבריות דווקא בתקופה זו. ואגב, למרות שהמחקר התמקד במספר שווה של סופרים וסופרות, הרי ביצירות כולם מוצגת תמונת עולם גברית, אם כי זו של הסופרים קיצונית הרבה יותר.

השוני בין התקופות אינו מוגבל רק להבדלים בין המינים. ההשוואה ההיסטורית מצביעה על תהליך מעניין: חל שינוי בתיאורי דת לאום וירידה של יותר מ־50 אחוזים בשימוש בתיאור זה בתקופה המאוחרת, בעיקר במה שנוגע ל"יהודי".

תיאור נוסף שחל שינוי בתפוצתו הוא גיל הדמות. חלה ירידה בתיאורים מסוג צעירה, זקנה. בשתי התקופות הגבר הצעיר כמעט שאינו מאוזכר, הוא הכלל. האשה הצעירה, לעומתו, היא היוצא מן הכלל. ציון גיל הנשים רווח פי שניים מאשר זה של הגברים. אך בתקופה המאוחרת קטן הפער.

עד כאן באשר להשוואת תיאורים כלליים המתייחסים לשני המינים. אך האם חל שינוי גם בדרכי הצגת המינים. האם אנו מתקרבים לחברה שיוויונית יותר? הממצאים מאכזבים: אצל הסופרים אכן קטנה הסטייה, אם כי לא בצורה מובהקת. הסופרות לעומת זאת התרחקו משיוויוניות. הסיבה לכך נעוצה, כנראה, בתדמית. לא רק שלא חל שיפור בתדמיתה של האשה מתקופת טרום המדינה ועד זמננו, אלא שחלה הרעה.

כיום, למשל, נכנסו נשים רבות יותר למעגל העבודה. אולם בספרות רווחים תיאורי תיפקוד של נשים דווקא בתקופה המוקדמת יותר. לעומת זאת חל גידול במספר התיאורים הגופניים.

אבחנתה של סימון דה־בובואר שהאשה היא מושא להתבוננות מצד ה"אני" הגברי מוצאת את ביטויה הבסיסי ביותר בשוני בכמות התיאורים החיצוניים של שני המינים (24.5 אחוזים מקבוצות הנשים מתוארות חיצונית לעומת פחות מחמישה אחוזים מן הגברים). אך מה היא בעצם ראייה שיוויונית? האם יש לצפות לזהות בתפיסה אצל סופרים וסופרות? לא. יש לצפות שכל מין יראה במין השני את האחר, אך כיד בהדדיות סביהסיבם. אריאל טוענת שחלק מן השיוויון הוא אבחנה בין "אני" ונשים לגבי סופרות, גברים לגבי סופרים ובין האחר, המין השני. הציפיות תהיינה, אם כן, שנשים תכתובנה יותר על נשים, וגברים יכתבו יותר על בני מינם. בתיאורי סביבות, נשים תסמכנה דמויות לנשים (אשה ובעלה, לדוגמה), בעוד הגברים ימשיכו להשתמש בגברים כדמויות סומכות (גבר ואשתו). נשים תטינה לראות בגברים יצורים מיניים ומהן הם יזכו ליותר תיאורים חיצוניים, ולהיפך.

אלא שהממצאים בשתי התקופות ובכל הקטגוריות מורים כי לגברים השקפת עולם גברית. הם מתארים יותר דמויות גבריות כסומכות, הם אינם זוכים לתיאורי מינם וחיצוניותם וההבחנה היא בעיקר על־פי מקצועם.

אך גם הסופרות רואות את העולם מנקודת מבט גברית. גם הן מתארות יותר דמויות גבריות. הנשים אצלן זוכות לתיאור מיני וחיצוני לא פחות כאשר אצל עמיתיהן הסופרים. ההבדל הוא רק בשמות: בתקופה המאוחרת יותר זוכות יותר נשים מגברים לשם אינדיבידואלי אישי.

הממצאים הללו יותר משיש בהם הכללות לגבי הספרות, יש בהם אמירה על דרכי תפיסתנו את האדם. דרך ההתייחסות לדמות משקפת את תפיסתנו כפי שהיא מוכתבת לנו על ידי החברה והתרבות יותר מאשר על הפיסות מקודדות מסלנו, והנשים אינן נתפסות עדיין בתודעה הכללית כאדם.

אם רצונך במשקה היכון למלחמה

יצרני המשקאות הקלים כבר לא יודעים באיזו מלחמה לפתוח.

יש לנו כבר קולה מכל התוצרות, יש לנו כבר גם סמפו וגם ספרייט, סבן־אפ ושופס ליבה.

לכל היצרנים יש כבר בקבוק פלסטיק בימחונ־יים ומשפחתיים בליטר פלוס וליטר וחצי וגם שני ליטר.

אז מה אפשר לעשות כדי שיקנו את המשקה הזה ולא את המשקה של הקונקורנציה?

באה תשלובת תבורי ויורה את הירייה הראשונה במלחמת הפקקים.

היא מוציאה לשוק בקבוקי קריסטל שהם אטומים בפקק חדשני בעל ניצרה מפלסטיק.

אז אם אתם רוצים משקה שלא יורה כשהניצרה סגורה, קנו קריסטל ולכו הביתה כדי להתכונן למלחמת סא בפא.

איזי לונג

קבוץ גלעד

מודיע על שנויים במספרי הטלפון לקיבוץ החל מתאריך 26.6.86

מספר ראשי	04-898611
	04-898711
חדר האוכל	04-898610
ביוגל	04-898605
מזכיר	04-898603
מרכז משק	04-898600
תמ״יה – מח׳ סריגה	04-898609

כמו כן ניתן להתקשר ישירות לבתי החברים

ועדת הבחירות לבחירת רב עיר אשכנזי בקרית מוצקין

הארכת מיכרז לכהונת רב עיר אשכנזי

ועדת הבחירות מודיעה בזה על הארכת מיכרז לכהונת רב עיר אשכנזי בקרית מוצקין.

המעוניינים להשתתף במיכרז מתבקשים להגיש מועמדותם בכתב בצירוף תולדות חיים והעתקי תעודות הכשרה.

הבחירות יתקיימו בע"ה ביום שני, כ"ה באלול תשמ"ו (29.9.1986) בשעה 18.00 במשרדי עיריית קרית מוצקין, שדרות משה גושן 92. ...

בהתאם לתקנות ...

דרישות המשרה:

1) כי יש בידו תעודה ממועצת הרבנות הראשית לישראל, המעידה שהוא כשיר לכהן כרב עיר.
2) כי שמכהן או כיהן כרב.
3) דיור במקום חובה.

נתן בירנבאום
יו"ר ועדת הבחירות

חזרה לאנטבה

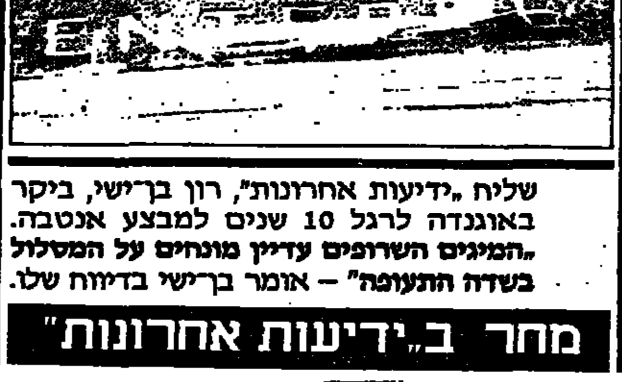

שליח "ידיעות אחרונות", רון בן־ישי, ביקר באוגנדה לרגל 10 שנים למבצע אנטבה. **"המיגים השרופים עדיין מונחים על המסלול בשדה התעופה"** – אומר בן־ישי בדיווח שלו.

מחר ב"ידיעות אחרונות"

כל בוקר עם עיתון דבר הוא בוקר טוב.

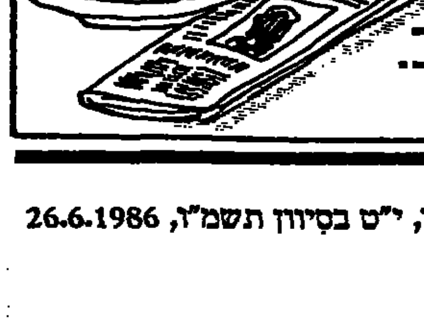

هكذا من الاصل

תזכורות אחרי 40 שנה

מאת שלמה שפיר

לפני עשרה ימים התבשרנו כי ראש־ממשלת אוסטרליה, מנהיג הלייבור רוברט (בוב) הוק, הורה לכונן ועדת־חקירה שתברר את נסיבות קליטתם של פושעי מלחמה רבים שבאו לאוסטרליה עם זרם הפליטים אחרי תום מלחמת־העולם־השנייה. בכך נענה הוק – המכהן בתפקידו למעלה משלוש שנים וידוע ביחסו האוהד ליהודים ולישראל – לפניית „הוועד הפועל של יהודי אוסטרליה", הנהגת הקיבוץ היהודי בן 75 אלף נפש, שהרחיבה בעשור האחרון את פעילותה הציבורית. אין לצפות להתפתחויות דרמטיות מהירות בעקבות אותה החלטה. אפשר שכמה מהפושעים הללו שוב לא יישנו בשקט בארץ המקלט רחבת־הידיים, אולם, עצם העובדה שנערכת חקירה כזאת היא צעד חיובי, גם אם אינו מבטיח עדיין עשיית־צדק.

דבר הימצאותם של אלפי פושעים, שנטלו חלק בהשמדת יהודי אירופה, בארצות ההגירה שמעבר לים אינו חדש. הפושעים הנאציים הגרמנים העדיפו ברובם את ארצות דרום־אמריקה; אחוז קטן יחסית פנה לספרד של פראנקו או למדינות ערביות. בזכות „המלחמה הקרה" וההתגייסות האנטי־קומוניסטית שלאחר מלחמת־העולם־השנייה, לא הפריעו בעלות הברית המערביות להגירת פושעים אלה, ואחרים מהם אף נוצלו על־ידי שירותי־הביון המערביים. הפושעים המזרח־אירופיים, שאחרי 1945 מצאו מקלט במחנות העקורים בגרמניה, היגרו בחלקם לארה"ב, ואחוז גדול יחסית היגר לקנדה ולאוסטרליה, שם חשו עצמם, כנראה, בטוחים עוד יותר בהיעדר קהילה יהודית כה גדולה וחזקה כמו בארה"ב. המדובר באוקראינים, בליטאים, בלאטווים, בקרואטים, בסלובאקים, בהונגרים ובאחרים. רבים מאלה ביקשו להשכיח את עברם, בתקווה שהגיעו למנוחה ולנחלה. אך היו גם מקרים שסייעו לקבוצות אנטישמיות של התושבים הוותיקים.

בעקבות היוזמה של הקונגרס היהודי העולמי ושל ארגונים יהודיים אחרים חלה התעוררות ניכרת בחזית זו בעשור האחרון בארה"ב, וממשל רייגן השמרני המשיך בתחילות שנעשו בתקופת כהונתו של הנשיא הדמוקראטי ג'ימי קארטר. לבד מהארכיבישוף הרומני ואלריאן טריפה וכמה פושעים אחרים שגורשו, ג'ון דאמיאניוק שהוסגר לישראל ואנדריאה ארטוקוביטש שהוסגר ליוגוסלביה, צפויים לאיבוד האזרחות האמריקאית ולגירוש עוד כמה וכמה פושעים ומשתפי־פעולה מדרגים שונים. בעקבות ארה"ב חלה התעוררות־מה גם בקנדה. בלחץ הקהילה היהודית־הקנדית בת 300,000 הנפשות הוקמה לפני כשנה וחצי ועדת־חקירה מיוחדת לאיתור פושעי־מלחמה נאציים בני עמים שונים („ועדת דאשאן"). אולם אף־על־פי שהוועדה הביאה הוכחות להימצאם של 14 פושעים נאצים לשעבר, ושל 670 חשודים נוספים בקנדה, נעשה שם עד כה מעט מאוד לבירור נסיבות הגירתם ולחקירת מעשיהם בשנות הכיבוש הגרמני. עתה הצטרפה גם אוסטרליה לבחינת אותו נושא כאוב. בהקשר זה הובהר, כי בדומה לקנדה, נתבקשה בשעתה גם אוסטרליה על־ידי ממשלת בריטניה לוותר על צעדים משפטיים נגד פושעי־מלחמה חשודים, ולהקל על הגירתם. היו אלה שנות השיא של המלחמה הקרה, עת משלה בלונדון ממשלת הלייבור בראשותו של קלמנט אטלי.

הקהילות היהודיות בארצות ההגירה הדמוקרטיות מעלות לאחרונה את פרשת קליטתם של פושעי מלחמה ומדרבנות את הממשלות להתמודד עמה, לפחות להלכה. גם באוסטרליה

רוברט הוק. ועדת חקירה

בארי כהן. תשומת־לב בעקבות סדרת־טלוויזיה

הסיכויים המעשיים לגירושם או להסגרתם של פושעי מלחמה שמצאו מקלט בקנדה או באוסטרליה זעומים ביותר, וכותב שורות אלה, שאינו נלהב במיוחד ממשפטו המתמשך ובא של ג'ון דאמיאניוק, בוודאי אינו מתגעגע לעשות משפטים נוספים מסוג זה בסוף שנות השמונים על אדמת ישראל. אולם טוב שהקהילות היהודיות בארצות־ההגירה הדמוקראטיות שמעבר־לים מעלות עתה פרשה מביכה זו, ומדרבנות את הממשלות לפחות להתמודד עמה להלכה. עד כה לא הוכח קשר ישיר בין רוב בני קבוצות אנטישמיות אלה לבין המסע להכחשת השואה, שכמה ממוקדיו מצויים בארה"ב ובקנדה. אבל בשעה של אינטנסיפיקציה של מאמצים נפשעים אלה לפעמים גם באיצטלה אקדמית כביכול, כמו במקרה של המכון לחקר היסטורי, הידוע לשמצה בקליפורניה – יש חשיבות פסיכולוגית ופוליטית לאזכור את מעשי הרצח, ולא לתת מנוח לאלה שנטלו חלק בהשמדה, ושזכו למקלט שאין הם ראויים לו.

במשך עשרים שנה עסקו היסטוריונים רבים – יהודים וגם לא־יהודים (האחרון ואחד היסודיים שבהם, דייויד וימאן הפרוטסטנטי בספרו „הפקרת היהודים") – באדישות הממשל האמריקאי כלפי השואה והצלת יהודים, כאשר הדבר היה עדיין אפשרי. עתה עוסקים גם היסטוריונים בקנדה ובאוסטרליה בחקר מדיניות ההגירה של ארצותיהם כלפי הפליטים היהודים. אירווינג אבלה והרולד טרופר, שני היסטוריונים יהודים־קנדים, מצאו שהמאזן של קנדה היה השלילי ביותר מכל ארצות ההגירה. בשנים 1933־1945 היא קלטה פחות מ־5000 יהודים, ואחרי המלחמה, עד להקמת מדינת ישראל 8000 נוספים. לעומתם קיבלו עדיפות לא־יהודים יוצאי מזרח־אירופה, שנמלטו ברובם מארצות המולדת שלהם בד בבד עם נסיגת הגרמנים. הליברליזציה לגבי הגירת יהודים באה רק לאחר שישראל הריבונית כבר החלה לקלוט את רוב ניצולי המחנות.

המאזן האוסטרלי, אם כי טוב קצת יותר, גם הוא לא שיקף התייחסות אוהדת כפי שמעיד פרופ' מייקל בלייקני במחקרו החדש על „אוסטרליה והפליטים היהודים 1933־1948". ממכסה של 15 אלף אשרות לפליטים שנקבעה אחרי „ליל הבדולח", נוצלו 6500 בלבד. בסך הכל נקלטו בשנים 1933־1940 באוסטרליה כ־9000־10000 יהודים. המהגרים היהודים בשנים הראשונות שלאחר המלחמה נתקלו שם בתגובות אנטישמיות. שר התרבות האוסטרלי, בארי כהן, סיפר בעת ביקורו כאן לפני כמה שבועות, כי גורל הפליטים היהודים בשנות המלחמה זכה לאחרונה לתשומת־לב ניכרת בקרב הציבור הרחב באוסטרליה, בעקבות שידור סידרת־טלוויזיה על תלאותיהם של מגורשי האניה „דיונרה" שהביאה ב־1940 כ־2500 אזרחים גרמנים ואוסטרים מאנגליה לאוסטרליה, חלק גדול מהם יהודים, שהוחזקו בשנות המלחמה במחנות־מעצר. בין אלה, שנעשו מאוחר יותר אזרחי אוסטרליה, היו שתרמו רבות למולדתם החדשה, בייחוד בתחומי המדע והתרבות.

הונגריה מפלסת דרך

מאת ירוחם משל

לפני מספר חודשים הוזמנתי על־ידי גורמים רשמיים להשתתף בסמינר על הקואופרציה החקלאית בהונגריה, ולקיים פגישות בנושאים כלכליים, חברתיים ופוליטיים. הסמינר שהתכנס בבודפסט דן בנושא בעל חשיבות רבה לארצות העולם השלישי: „שינויים חברתיים באמצעות הפיתוח הקואופרטיבי בחקלאות". השתתפו בו כמה עשרות מומחים: נציגים של המרכז החקלאי בישראל, ונציגים של ארצות אסיה, אפריקה ואמריקה הלטינית. ביניהם היו נציגי מדינות אשר אינן מקיימות יחסים דיפלומאטיים עם ישראל כגון בורקינה־פאסו (וולטה־עילית לשעבר), ניגריה, הרפובליקה הדמוקרטית של בנין ועוד.

הביקור בבודפסט ובאזורים אחרים בהונגריה הציג בפני מציאות הונגרית שונה מזו הנראית במדינות מזרח־אירופה. בחנויות הגדולות והקטנות הופתעתי למצוא שהיקף הסחורות המוצעות לצרכנים הוא רב ומגוון. אין מבחינים שם בתורים ארוכים או במצרכים ש„נעלמו" בדרך לכוון.

אחד מהדברים שהרשימו אותי היתה העובדה שבניגוד לארצות אירופה האחרות, כל העבודות מתבצעות על־ידי ההונגרים עצמם. זרים אינם לוקחים חלק בעבודה הבלתי־מקצועית בשוק העבודה ההונגרי. ראיתי סטודנטים העובדים כחדרנים בבתי המלון, מוכרים בחנויות, ועובדים כפועלים בלתי־מקצועיים – כולם הונגרים. פרט לעבודות ספציפיות בעונת הקטיף שבה מועסקים עובדים מפולין וארצות מזרח־אירופה אחרות, אין מעסיקים זרים בהונגריה. דבר נוסף שהפתיע אותי הוא היעדר תופעת ה„בקשיש". כל שירות ניתן באדיבות ובדייקנות ללא צורך ב„תשלום נוסף".

הונגריה מתירה באופן רשמי את קיומם של מפעלים פרטיים בהם אפשר להעסיק עד שישה שכירים. לבעלי מקצועות חופשיים מותר לעסוק גם בפרקטיקה פרטית. באחת מערי השדה פגשתי רופא אשר גר בווילה נאה שיש בה בריכת שחיה, והוא נוהג במכונית חדישה. נכון שאין זו תופעה המונית בהונגריה, אך זו אינדיקציה על קיומה של שכבה היכולה להרשות לעצמה רמת־חיים מעל הממוצע, אפילו במושגים מערביים.

הממוצע האינפלציוני השנתי בהונגריה הוא כ־12 אחוזים לשנה. כדי למנוע תנודות חריפות במחירי המוצרים, משתדלים בהונגריה לווסת את המחירים גם באמצעות סובסידיות ישירות ליצרנים, בהקטנת העלות ולא על־ידי שינויים תכופים במחירי המוצרים. לעתים נוצר הכרח לייקר את המוצרים הבסיסיים, אפילו לחם. כך קרה כשגילו שאיכרים האכילו את הפרות בככרות לחם.

הונגריה היתה מאז ומתמיד מדינה חקלאית. אך רמת־החיים של החקלאים ורמת המיכון במגזר החקלאי היו בין הנמוכות באירופה שלפני מלחמת־העולם־השנייה. פלר גיאולה, מנהל „מכון כלכלי־חקלאי", אומר ש„היום כ־71 אחוזים של כלל השטח ברפובליקה הדמוקרטית ההונגרית, הם שטחים חקלאיים מעובדים במגוון של ענפים". הונגריה הצליחה ב־30 השנים האחרונות להכפיל את היקף תוצרתה החקלאית וכמות המוצרים החקלאיים שמעבדת התעשיה גדלה פי שישה במשך 25 השנים האחרונות. בין הנתונים הרשמיים עולה שרק שליש מן הייצור החקלאי נצרך על־ידי תושבי הונגריה, היתר מוצא את דרכו לארצות מערב ומזרח אירופה.

הודות לשילוב של קרקע פרטית, אפשרות העסקתם של שכירים וקואופרציה מגוונת, הונגריה היא כיום מדינה המסוגלת לייצא שני שלישים של תוצרתה החקלאית

מה סודה של הונגריה? מדוע שונה הונגריה משכנותיה במזרח? אני סבור שההבדל נעוץ בשלוש תופעות הונגריות מיוחדות: ראשית, יש חופש למעסיקים קטנים ולבעלי מקצועות חופשיים להעסיק עד שישה שכירים. שנית, באזורים הכפריים קיימת קואופרציה מפותחת, אשר תופסת מקום נכבד בכלכלה ההונגרית, לצד הקואופרטיבים העירוניים. שלישית, האיכרים הם בעלי הקרקע. ברפורמה האגרית של שנות ה־40 לא הלאימו את הקרקעות, והן נשארו קניינם של האיכרים. השילוב בין קרקע פרטית, אפשרות העסקתם של שכירים, וקואופרציה מגוונת, הפך את הונגריה למדינה המסוגלת לייצא שני־שלישים של תוצרתה החקלאית, כאשר השוק המקומי נהנה מתוצרת טובה וטריה.

הקומוניסטים שתפסו את השלטון אחרי המלחמה, ניסו ליזום תוכניות פיתוח לפי הדגם הסובייטי המשלב קולקטיביזציה מואצת ויצירת קולחוזים, בשילוב עם תיעוש מהיר. התכניות נחלו מפלה קשה ובעקבותיה הוחזרו לבעליהם כל האדמות שהולאמו בתחילת שנות ה־50.

בתקופה שבין שתי מלחמות־העולם סבל רעיון התנועה הקואופרטיבית מחוסר אהדה. הזינוק המחודש ניכר רק לאחר מלחמת־העולם־השניה. הקואופרטיבים שנוסדו בתקופה הקודמת החלו לקום לתחיה, והאיכרים הקימו סוג חדש של קואופרטיבים כפריים ואגודות לייצור חקלאי. בשנים 47־1946 התאחדו כל הקואופרטיבים, הקימו רשת שיווק ענפה ומתקדמת, והבטיחו בכך אספקת טובין לתושבי הכפרים ולהם עצמם. מצד שני נקשר קשר אמיץ בין התעשיה ובין החקלאות. הקואופרטיבים פרשו את פעילותם גם לתוך הערים, והיום הם פועלים תחת השם „קואופרטיבים לצרכנות כללית" בהונגרית „אפש".

בתוך הקואופרטיב ההונגרי אין הבדל בין שכרם של השכירים ובין הכנסותיהם של חברי הקואופרטיב. בעל הקרקע מקבל בסוף השנה תגמולים שונים, עבור השימוש בקרקע, או בעבור השקעה אחרת שהחבר משקיע בקואופרטיב. אך השכר החודשי על אותו סוג עבודה הוא שווה, בין אם בוצעה על־ידי שכיר או על־ידי חבר הקואופרטיב. השכיר יכול להציג את מועמדותו להצטרף ולהינות מריווחיות הקואופרטיב.

נקודה מעניינת בנסיון ההונגרי היא שהקואופרטיבים הצרכניים פועלים תמיד בכפיפה אחת עם הקואופרטיבים היצרניים. בכך שיטה זו חוסכת כוח־אדם, משיגה יעילות בתכנון הייצור, ומבטיחה הזרמת כספים מתמדת וסדירה מהמשווק ליצרן. כמו כן נמנעת התנגשות בין היצרן והמשווק. גם בהונגריה קיימת בעיית יוקר התיווך, בין המחיר שמקבל היצרן למחיר שמשלם הצרכן. ועדת מומחים עוסקת בנסיונות להתגבר ולו חלקית בתופעה זו. ועדה קבועה מוסמכת לברר ולפסוק בחילוקי־דעות שמתעוררות בין שני הגופים הקואופרטיביים. המסגרת הקואופרטיבית הגדולה מקיימת קשר בין היחידות למיניהן, ומנחה את פעולותיהן לפי המצב בשוק.

צריך לציין ששיטה זו הונהגה למעשה על־ידי ההנהגה הכלכלית ההונגרית, אשר אימצה מידה לא־מבוטלת של „ריאל־פוליטיק" בכל הקשור לחוקי השוק, או מה שהוגדר רשמית כ„רציונאליזציה" כלכלית מלאה.

היחידות השונות הן בלתי־תלויות זו בזו, ומנהלות חשבון רווח והפסד בצורה עצמאית. במקרה שיחידה מסויימת ממלאת את מיכסת הייצור שלה היא זכאית ל־50 אחוזים מן הייצור העודף. מצד שני יחידה או קואופרטיב הפועלים תוך הפסדים ניכרים ולא־סבירים, נידונים לפירוק ולכינוס נכסים והנהלת הקואופרטיב הנושאת באחריות, מפוטרת.

האסיפה הכללית היא הגוף העליון של החקלאים הכולל בתוכו את כל החברים. המועצה הארצית מייצגת את כל שלוש המסגרות הקואופרטיביות: א. אגודת הצרכנים ואגודות השיכון והחסכון. ב. אגודות החקלאות והדיג. ג. הקואופרטיבים היצרניים, שבהם נכללים גם הקואופרטיבים לבניה. החל משנת 1982 נרשמו בתנועה הקואופרטיבית 281 אגודות קואופרטיביות כלליות לצרכנות ושיווק, 262 אגודות קואופרטיביות לאשראי, 301 אגודות קואופרטיביות לשיכון.

בהונגריה חיים כיום כ־70 אלף יהודים. הקשישים שביניהם מתפרנסים מקיצבה ממשלתית. רוב הצעירים בעלי השכלה אקדמאית אינם מגלים התעניינות רבה באפשרות עליה לישראל. בביקורי בבית־הכנסת המרכזי של בודפסט אמר לי אחד ממנהיגי הקהילה, שאין אנטישמיות ממוסדת בהונגריה, אך קיימות תופעות אנטישמיות שאינן קשורות לשלטונות. החופש הדתי, לדבריו, הוא מוחלט, ואין כל קושי לקיים קשרים בין היהודים בהונגריה לבין הקהילות היהודיות השונות ברחבי תבל.

במסגרת הביקור קיימתי גם שיחות עם מארחי, אנשי הממשל ונציגי ציבור אחרים על המצב במזרח־התיכון. למרות שאינם מקבלים את כל מדיניות הארץ שלנו, יש שם הערכה רבה למאמצים שעושה ראש־הממשלה, שמעון פרס, להשגת שלום באיזור. הצורך לפתור את הבעיה הפלשתינאית גם הוא עלה בשיחות, אולם נדמה לי שבני־שיחי גילו יותר פתיחות למדיניותנו ולרצוננו לפתור את הבעיה במסגרת השלום עם ירדן, תוך הבטחת גבולות בטוחים לישראל.

מארחי ההונגרים שאלו שאלות רבות על החיים בישראל, על רמת־החיים כאן ובארצות שכנות (כגון סוריה, מצרים וירדן). הם הקשיבו בסקרנות להסברים על משק העובדים, על ההתיישבות העובדת ובמיוחד על הקיבוץ. התעניינו בחינוך, ברמת ההשכלה, בשיכון, באינטגרציה החברתית, בשיטת הבחירות, ביחסים בין יהודים וערבים, ברמת התעסוקה ובבעיות האבטלה.

עבודה ודמוקרטיה

מאת שרה אלספקטור

המועצות המפעליות של חברת העובדים אמורות ליישם את רעיון מעורבות העובדים במדיניות מקום העבודה

פיתוח הדמוקראטיה ביחסי העבודה נחשב לנושא לאדיאלי, נושא שאינו שייך לתחום הפוליטי. לכן אין בעלי עמדות־הכוח הניהוליות חשים צורך להשקיע בו מאמץ ומחשבה. במקרה הטוב הם מסתפקים בשיתוף טכני של נציגי העובדים בהנהלות.

החשיבה והעשיה הדמוקראטיות נתפסות כרלוואנטיות ברבות של רשויות שלטון לאומי ומקומי, אבל אם מבקשים להגשים אותן במקומות העבודה, על־ידי שיתוף העובדים בהחלטות הנוגעות לתהליכי הייצור או השיווק, מתייחסים לכך כאל הטרדה אידיאולוגית, כאל שאיפה שאינה בת־ביצוע. האמת היא, שההחלטות הלאומיות־הממלכתיות מתקבלות על־ידי אליטה פוליטית, ומעטות הן האפשרויות לשנותן. ההשתתפות שלנו בתהליך הפוליטי מתחילה ונגמרת באקט ההצבעה אחת לארבע שנים (ואף פחות); אבל השתתפותנו בהחלטות הנוגעות למקום־העבודה שלנו, שאנו קשורים בו רוב שעות היום ורוב שנות חיינו, עשויה בהחלט להשפיע על המדיניות של מקום זה ועל דרכי התיפקוד של כל המערכת שהוא קשור בה, נוסף על התרומה שבה ליעילותה ולהשבחתה של מערכת זו.

נסיונות שנעשו במשך עשרות שנים בארץ ובעולם הוכיחו, שגם לאחר שמקבלים את רעיון המעורבות הנרחבת במדיניות של מקום העבודה קשה ליישם אותו כהלכה. בהקשר זה הועלה בהסתדרות הכללית הרעיון להקים את המועצות המפעליות של חברת העובדים, כאחד הנסיונות להפיכת הדמוקראטיה הפורמאלית לדמוקראטיה מקיפה.

המועצות של חברת העובדים מתבססות על הנסיון שהצטבר בהסתדרות מהוועידות המקומיות שהתקיימו לפני חודשים מספר בכ־26 מועצות פועלים, לקראת ועידת ההסתדרות, ובהן גדל פי עשרה מעגל מקבלי ההחלטות הנוגעות למדיניות ההסתדרות (1,500 צירי ועידה לעומת 15,000 משתתפי הוועידות המקומיות.) למעשה, מועצות חברת העובדים הן גם פרי הוועידות המקומיות. שכן, בוועידות הללו הוברר כי שני מוקדי העוצמה שבידי ההסתדרות – חברת העובדים וקופת־חולים – הם־הם הזקוקים יותר מגופים אחרים לרפורמות מרחיקות־לכת.

מועצות חברת העובדים אמורות לבחון את יחסי הגומלין בין העובדים לבין מקום עבודתם משלושה היבטים: א. כמפעל, סניף; ב. כחברת עובדים; ג. כהסתדרות הכללית. היות והתהליכים הדמוקראטיים במקומות העבודה אינם יכולים להתחולל מאליהם, כל שכן לא בהיקף רחב כזה (337 מועצות מפעליות, 1880 קבוצות דיון, בקרב 100,000 עד 150,000 עובדים) ובפרק זמן כה קצר (החודשים פברואר־אפריל 1986 נקבעו להשלמת הסיבוב), היה צורך להיעזר במיבנה אנשי המקצוע בתחום הייעוץ וההדרכה ולעצב תכנית עבודה מיוחדת, שהוגדרה כ„מערך ההדרכה".

מערך ההדרכה התמקד בהצעת כלים מתאימים לשם עידוד הדיון והחשיבה במקומות־העבודה של חברת העובדים בנושאים שונים; בין היתר: הייחודיות שבהיות עובד מועסק בחברת העובדים, ציפיות למעורבות עובדים בניהול, כיצד נוהלים ובתהליכי ארגון המעורבות החברתית של העובדים בקהילת המפעל ובקהילה הרחבה של מקום היישוב שבו נמצא המפעל.

ההתרשמות היא, שלאחר כינוסי הוועידות המקומיות במועצות הפועלים, ופגישות המועצות המפעליות והסניפיות של חברת העובדים שהתקיימו בהמשך, נמצאת מערכת הפעילים והעובדים של ההסתדרות בניעור פנימי ובחיפוש דרכים לתיקון ולהתחדשות. כבר עתה ברור, שקשה יהיה לעצור את התהליך הזה של הגברת המעורבות וההשתתפות של כל העובדים בהחלטות מוסדותיה הגבוהים ובמערכות העבודה של ההסתדרות. אם התהליך ייעצר וייבלם, יעורר הדבר כעס רב כלפי ההנהגה. אם יאבד ציבור העובדים את האמון במערכות אלו, יהיה בעתיד קשה מאוד לעודד אנשים להשתתף בתהליך דומה של חשיבה חברתית. לעומת זאת, אם התהליך הזה יימשך ויכה שורש בהוויית ההסתדרות, רבים הם הסיכויים, שאיכותן של ההחלטות תשתפר ועימה האוטונומיות שלהן תגבר.

הוועידות המקומיות והמועצות המפעליות הניבו הצעות רבות ומגוונות, הן ברמה המפעלית והן במישור הארצי. רוב־רובן הן הצעות רלוואנטיות ובעלות ערך. למשל, ההצעה בדבר שינוי המסגרת של פעילות ההסתדרות בשכונות, והענקת אוטונומיה לפעילים שם; הקמת קואופרטיבים מסוג חדש, המתבססים על תעשיה עתירת־ידע; הקמת מערכות קבע של פרס־קנס במפעלים; שינוי דרכי ההערכה והתיגמול של העובדים בשירותים המסחריים; שיתוף עובדים בקניות מפעליהם ועוד.

ערכה של הדמוקראטיה המשתתפת הוא לא רק בכך שהיא נותנת ביטוי לעובדים, אלא שהיא פותחת פתח מעשי להכנסת שינויים ושיפורים בתחומים שבהם הם דרושים ביותר. אף־כי רבים הקשיים שההסתדרות ניצבת לפניהם כיום בתחום ההגנה על זכויות העובדים מפני התנכלויות מבחוץ, היא חייבת להתמודד במקביל גם עם בעיות בחזית הפנימית – בעיות של חבריה, פעיליה, ועובדיה.

עשיה בתחום הזה איננה רק שאלה של מחוייבות אידיאולוגית מצד תנועה המצהירה על עצמה כבעלת ערכים סוציאליסטיים. זוהי גם שאלה של הישרדות. רק חינוך לדמוקראטיה, הנשען על עשיה יום־יומית – לא על הרצאות־הסברה בלבד – יכול להציב מחסום בפני תופעות חברתיות, כמו הכהניזם, המתפשטות בחברתנו.

מחברת המאמר היא חברת הוועדה המרכזית של ההסתדרות וראש הפרוייקטים של הוועידות במועצות הפועלים ובמועצות המפעליות בחברת העובדים.

מבצע הנחה מיוחד לקוראי „דבר"

אטלס עץ־חיים

תולדות עם ישראל

מבריאת העולם ועד ימינו

ספר חובה בכל בית יהודי

ספר חובה בכל בית יהודי

מאת הרב

רפאל הלפרין

האנצקלופיה לשורשי עם ישראל הגדולה והמקיפה ביותר

14 כרכים מהודרים במבצע ענק

יצירת ענק מונומנטלית ★ אלפי ערכים ★ מאות מפות ★ מפתחות ומובאות

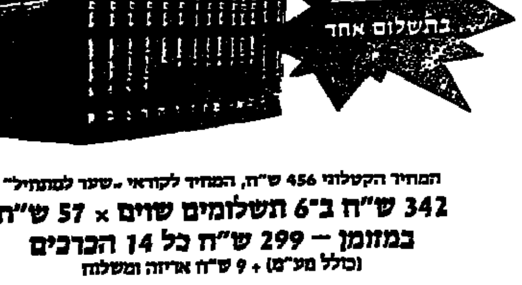

תוכן אטלס עץ־חיים

★ כ־20,000 ערכים ורבבות פרטים המשתתתים על מקורות חז"ל והמפרשים הקדמונים.
★ 700 מפות ודיאגרמות ב־4 צבעים
★ אנציקלופדית „אטלס עץ־החיים" נותנת תאור מדויק של כ־5700 שנות הסטוריה על גלגוליה והבטיה.
★ מפעל ענק, פרי מחקר מעמיק ומקורי, חדשני ויחיד במינו בספרות התורנית, מכוחש את רצף מסירת התורה וההלכה במהלך הדורות.
★ האטלס הוא אוצר בלום של מידע, הוא מתאר בדייקנות את תולדותיהם ומסכת חייהם של כל גדולי אבות האומה, גדולי ישראל וחכמיו – קדמוני אבות, שופטים, נביאים, תנאים, אמוראים, גאונים, ראשונים ואחרונים, פוסקים ומפרשים, אדמו"רים, צדיקים ומנהיגים לדורותיהם, משפחותיהם, תלמידיהם וספריהם.
★ כל כרך מכיל אלפי ערכים ביוגרפיים, מפתחות־עזר רבים, מפות ודיאגרמות צבעוניות.
★ לכל כרך מצורפת מפת ענק צבעונית, המקפלת בתוכה את חכמי ישראל למקומם.

המחיר הקטלוגי 456 ש"ח, המחיר לקוראי „שער למתחיל"

342 ש"ח ב־6 תשלומים שוים × 57 ש"ח

במזומן — 299 ש"ח כל 14 הכרכים

(כולל מע"מ) + 9 ש"ח אריזה ומשלוח

מתנה יקרת־ערך לחתונות, בר־מצוות ושמחות

קנה היום ושלם עד 6 חדשים

את אנצקלופדיית „אטלס עץ־חיים" תקבל מיידית

14 הכרכים מכילים:

כרך ראשון
כרך שני
כרך שלישי
כרך רביעי
כרך חמישי
כרך שישי
כרך שביעי
כרך שמיני
כרך תשיעי
כרך עשירי
כרך אחד־עשר
כרך שנים־עשר
כרך שלושה־עשר
כרך ארבעה־עשר

דעת מומחים

גזור ושלח

לכבוד ת.ד. 199 ת"א

הבסטיליה התמוטטה פעמיים בגוואדאלחרה

ברמה (9) ופלר (90) העלו את גרמניה לגמר הגביע

יעקב ברוש ממקסיקו

גרמניה המערבית העפילה לגמר, לאחר נצחון 2:0 על צרפת. שער בפתיחה מרגלי ברמה (9) ואקורד סיום (90) של רודי פלר מוטטו את הבסטיליה.

שוב היה נצחון של הכדורגל המאקסי, המטושטש והנר-המול על הכדורגל הכשרוני והמבריק כפי שקרה פעמים רבות כבר במונדיאל מקסיקו 86.

הגרמנים הציגו אמנם את אחד ממשחקיהם הטובים ביותר באליפות, אך שוב לא בתחילתו. הצרפתים נכנסו ללחץ בגלל השער. הטיקים שספגו ו"הקפטן" פלאטיני לא היה כשיטתו ולא הצליח למשוך את העגלה. גם רומניגה היה חלש, אך האם יהיה זה הוא שינצח את הגביע ביום ראשון.

הצרפתים פתחו את המשחק בתנופה. מישל פלאטיני הצטרף אל סטופירה וגלון בקשר, אך נסיונם לא הצליחו ליצור מצבי הבקעה בדקות הראשונות. הגרמנים שמרו היטב על כוכבי צרפת וניטרלו את עוקץ חולית השער, הגנת גרמניה סוככה בצורה הדוקה ומאורגנת על שערו של טוני שומאכר המצויין.

בדקה ה-9 ניהלו הגרמנים את אחת מהתקפותיהם הבודדות אז. השופט פסק על כדור עונשין לטובתם במרחק 20 מ' אלכסונית מהשער הצרפתי. מאגאת הסיט לברמה, ששיגר כדור חזק בחצי גובה. השוער הצרפתי, ז'ואל באטס, שבה הצטיין מול ברזיל, זינק בצורה לא מוצלחת והכדור חמק בין ידיו ונחת. לפנים 1:0 מפתיע לגרמניה.

אין ספק שלהבקעת שער הוותרן הגרמני היתה השפעה מכרעת על המהלך המשך. הצרפתים שינסו מתניים ויצאו בתנופה ועם להתקפה רצופה, אלא שהגרמנים נראו עתה יותר בטוחים בכוחות ומעתה, מבנה צפופה יצאו להתקפות מתפרצות מסוכנות. מצבי הבקעה נמנעו מהם על ידי שני הסטרים.

צרפת בהתקפה. אלאן ז'ירס נכשל פעמיים, בבעיטה ארוכה מרחוק ולאחר פריצה באגף [illegible]. פלאטיני עשה מאמצים רבים להחדיר את נבחרתו לתנופה, אולם לא עלה בידו להניע את המכונה. בדקה ה-20 הוכיח סטופירה את רגל קולט בפריצה מסודרת, אך מסירת הרוחב שלו נקלטה בידי שומאכר.

הגרמנים עברו להתקפה מתוכננת לקראת. זו לא היתה גרמניה שנראתה בהופעה על מקסיקו [illegible] ושם די שלילי עד כה. בריגל השאיר לשמאצת כדור שנשמר להזמנה, אבל באלם היה הפעם דחוק במקום.

דומיננטה, כמו עקיצת "הקפטן" הצרפתי, השתדל ושאף להוביל את כשרונו והדינמיקה לנבחרת. המסירות שלו הגיעו בדרך כלל לכתובת הנכונה, אולם מאד היה הזמנה נרפק והמר בקשת. כך נגה הצוות בריטל, לאחר מסירת רוחב מצויינת. אלופס והאגאת סייר בלא הצליחה שתי התקפות מתפרצות גרמניות, לפני שהצרפתים חזרו לעצמם לקראת סיום המחצית. אולם גם כאן הצרפתי לא הניב התקפות פרי. פלאטיני הוציא כסירוב וטיסופה אילץ את שומאכר לזנק ולהדוף.

צרפת הלחוצה הבאושת עטרה במאי הזדמנויות הבקעה מפותות בפתיחת המחצית השניה. אולם פלאטיני, בכיוון לפנים, לא הגיע לכדור רוחב בלון פריץ באגף השמאלי, גבר על שני מגינים, אולם מול השוער חרק מסירת רוחב המוהב שנקלטה ברגלי המגינים.

גרמניה שיחקה באותו שקט נפשי שאפיין אותה במחצית הראשונה. הולך היה מיסוסטר, אך במשחק הדוק כיתוק נפלא. המשחק הפתוח והמהנה הוליד התקפות מהירות, בעיקר לזכות הצרפתים. העבירות והגרם ומאבקים גופניים תריפים גרמו לפגיעות חמורות ונישנות. השופט האיטלקי, אגוליני, שמר את הכרטיסים הצהובים בכיס.

סטופירה יכול היה להבקיע סוף סוף אך פריצתו הסתומת נסתיימה בהדיפה של שומאכר. הלחץ האחרון של צרפת לא הביא מאומה והבנים ללחוץ את פלאטיני חברייה. הנרי מישל, מאמן צרפת, הטיל למערכה את כל הקלפים בקשתו. רוקס הוותיק וגלון פינו את מקומם לזנקריס וזוייה, הבלתי מנוסים, אך מישל בנה על רוחם הצעירה ואפמעתוזם.

מנגד ירה ברמה כדור עונשין אדיר מ-20 מטר, אך הפעם היה באטס במקום. הצרפתים נראו עצבניים ועייפים יותר ויותר. הגרמנים השתרעו היטב במרכז השדה, אם כי מיעטו להתקיף. פרנץ בקנבאואר היה קרוב לגמר. הוא הרשה לעצמו להוציא את ה"קפטן" רומניגה ולהכניס לחוד את רודי פלר, שבוודאי מבקיע. הגול בשעון הלך ואזל.

ואז בדקה ה-89 בסוף. פלאטיני לאחר הרחבה [illegible], מבקעה נייר, כבר בוגד. שוב לשומאכר, מימסתם של נבחרת ממסירה, ומנגד מיסמטם של נבחרת עם גול. באטס יצא כוחן לתקוף, פלר גבר עליו ודחק פנימה 2:0.

שפט לאחר: אגוליני מאיטליה לעיני 50,000 באצטדיון חליסקו בגואדלחרה.

● צרפת: באטס, איאוס, בוסיס, בטיסטון, אמורוס, טיגנה, פרננדס, ז'ירס, פלאטיני, סטופירה, גלון. כן שתתפו: זנקריס וזויה.

● גרמניה: שומאכר, ברמה, פרסטר, אדר, בריגל, ישבט, מתאוס, רולף, מאגאת, רומניגה, אלופס. כן שיתופו: פלר.

הגרמנים צוהלים בדקה התשיעית. המבקיע ברמה נבלע בין חבריו לאחר הכנעת השוער הצרפתי

השוער באטס נכנע לכדורו של הגרמני ברמה

ההגנה הגרמנית בלמה בנוקשות את חלוצי צרפת. משחק טאקטי מחושב סיכל כל נסיון צרפתי להשוות את התוצאה אחרי השער שהבקיע ברמה.

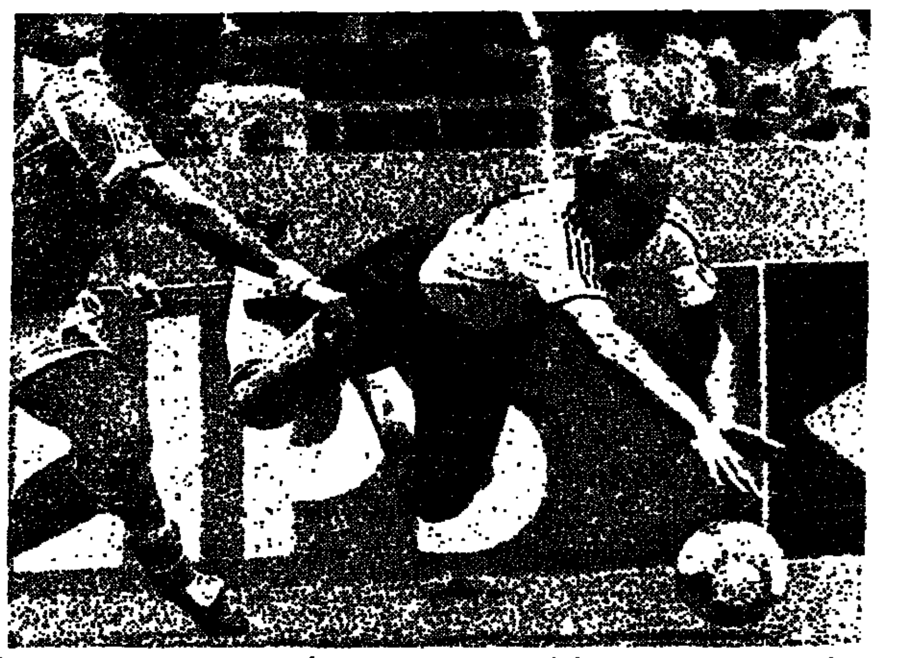

קרל היינץ רומניגה מוכשל לפני רחבת העונשין של צרפת. הכוכש הגרמני נתקל בהגנה צרפתית נוקשה והחזיק מעמד מחצית אחת בלבד.

מנסדורף העפיל לסיבוב השלישי ויתמודד נגד לנדל

ניצח את המדורג 32 בעולם, השוודי פטר לונדגרן, בשלוש מערכות – 6:7, 2:6, 2:6

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף זקף לזכותו נצחון מרשים בוימבלדון, כשגבר בסיבוב השני על המדורג מספר 32 בעולם, השוודי פטר לונדגרן, בשלוש מערכות חלקות – 6:7, 2:6, 2:6.

מנסדורף היה לטניסאי הישראלי השני שהעפיל לסיבוב השלישי בוימבלדון. אשתקד זה היה שלמה גליקשטיין והגורל רצה שמול שני הישראלים עמד ויעמוד הצ'כי איוואן לנדל, המדורג מספר 1.

לנדל ניצח אשתקד את גליקשטיין בסיבוב השלישי. לנדל ניצח אתמול את מרסל פרימן מארה"ב.

לאחר הדחתם של המדורגים, ג'ימי קונורס (שלישי) על-ידי בקארצו רוברט סגוסו 6:3, 3:6, 7:6, 7:6 והאקוודורי גומז (תשיעי), ריאס (15), קארן (11), הגיע תורו של המדורג מספר 8 לפנות את מקומו. זהו השוודי אנדרס יאריד, שהפסיד בארבע מערכות לאדי אדוארדס מדרום-אפריקה 3:6, 6:4, 7:6, 6:2. יוהן קריק, מדורג 16, נוצח ע"י האמריקאי ג'ון סדרי 6:2, 6:3, 7:6, 3:6.

ברד גילברט, המדורג מספר 12, ניצח בסיבוב הראשון את מרק וודפורד מאוסטרליה 3:6, 4:6, 4:6. מיכאל ולוספהאל מגרמניה גבר על הרומני פלורין סגארצ'אנו 5:7, 4:6, 7:6, 6:7 הגרי לקונט מצרפת המדורג שביעי גבר על רונאלד אגנור מהאיטי 5:7, 2:6, 3:6. סטיב בוטפילד מבריטניה ניצח במפתיע את אמליו סאנצז מספרד 3:6, 6:3, 2:6, 6:2, 3:6.

תוצאות נוספות: מייק לייך' (ארה"ב) – רוקי אוסטרסון (גרמניה) 3:6, 6:7, 6:7; מרק קראצבאמ (אוסטרליה) – גרוקה אודיזור (ניגריה) 6:4, 3:6, 6:7, 6:4, 6:8: היינץ גינבהארד (שוויץ) – גלן לאיינדקר (ארה"ב) 5:7, 2:6, 6:3, 1:; גרג הולמס (ארה"ב) – ריקרו אקונה (צ'ילי) 3:6, 6:7, 4:6.

בין הנשים הצליחה הגרמניה קלאודיה קודה-קילש, המדורגת רביעית, להפוך פיגור במערכה הראשונה (5:0) לנצחון 1:6, 2:6. המדורגת מספר 14, האוסטרלית וונדי טרנבול, נוצחה בידי בת-ארצה הצעירה ג'ני ביירן 7:6, 6:2.

תוצאות נוספות: אליזבת בינבר (אוסטרליה) – דאיין פאויל (ארה"ב) 1:6, 6:3, 1:6; דאיין באלסטראט (אוסטרליה) – איבון ורמאק (דרום אפריקה) 3:6, 4:6; קתי ריינולדס (ארה"ב) – ג'ודיקה סודיוב (ארה"ב) 3:6, 4:6; בטינה בתנה (גרמניה) – ג'יגי פרננדז (פורטוריקו) 6:4, 3:6; ליזה סורט (ארה"ב) – סלביה האניקה (גרמניה) 6:3, 2:6, 4:6.

תהילת-עולם חולפת מקונורס. ג'ימי (משמאל) נכנע במפתיע כבר בסיבוב הראשון בוימבלדון לבן-ארצו רוברט סגוסו.

פיפ"א תדון בהצעות שונות לבטל הכרעה בבעיטות 11 מ'

●●●האם יש למערב-גרמניה סיכוי לגבור על נבחרת צרפת? עדב המשחק בחצי-הגמר, שהתקיים אמש, נערך כשאל בין אוהדי כדורגל בגרמניה, ו-60% אחוז מהם הצביעו נגד נבחרתם●●●

●●●כראיזן, שהעניק לעתון בצדיין, ביקר מזכ"ל פיפ"א, יוזף בלאטר, את רמת האירגון של משחקי גביע העולם במקסיקו. בלאטר ציין, כי הוא שבע-רצון מהרמה הספורטיבית, אולם – לדבריו – שיתוף-הפעולה עם הוועדה המארגנת לוקה בחסר. בתוצאה מכך, הסביר בלאטר, נאלצו אנשי פיפ"א להתערב שוב ושוב ולפתור בעיות. טענתו העיקרית היתה נגד שיטת מכירת הכרטיסים, שגרמה להפסדים כספיים כבדים בגלל היעדר צופים במשחקי השלב הראשון. בהתייחסו להכרעת משחקים מן הנקודה-הלבנה, הדגיש, מזכ"ל פיפ"א, כי ההתאחדות הבינלאומית קיבלה תלונות רבות בעניין ותשקול כמה אפשרויות לשינוי שיטה זו●●●

●●●עליית נבחרת מערב-גרמניה לחצי-הגמר עוררה התרגשות אפילו אצל הקבלר, הלמוט קוהל. קוהל ביטל את כל התחייבויותיו וטס לגוודלחארה כדי לחזות בקיזור בקנבאואר וחניכיו במפגש המכריע שלהם עם צרפת●●●

●●●בעיראק לא נרגעו מהכשלון של הנבחרת במשחקי מקסיקו. "האיש החזק" של הכדורגל העיראקי, עודאי סדאם חוסיין, האשים את המאמן הברזילאי אווריסטו מאסרה באחריות לכשלון. לדבריו, לא השכיל המאמן להפיק מהשחקנים את מלוא יכולתם והתיר על הספסל כמה שחקני-מפתח. עיראק תוחזר עתה על שיטת האימון הברזילית, שאיפיינה אותה בשנים האחרונות, ותחפש מאמן במערב-גרמניה●●●

●●●יותר משני מיליון צופים חזו עד כה במשחקי גביע העולם בערי מקסיקו. 2,111,931 איש ראו 48 משחקים והמספר יגיע ל-2.5 מיליון צופים עד להשלמת המשחקים. הקהל הגדול ביותר (114,600 איש) חזה במשחק בין מקסיקו ופאראגוואי באצטדיון "אצטקה" במקסיקו-סיטי, בעוד שהקהל המועט היה במשחק הונגריה-קנדה (רק 13,800) המשחק בין הונגריה ופאראגוואי היה באיראפואטו. מספר הצופים במקסיקו עולה, איפוא, על זה שהיה לפני ארבע שנים בספרד●●●

●●● דניאל פסארלה, הבלם הוותיק של נבחרת ארגנטינה, סבור, כי מונדיאל מקסיקו "הוא הגרוע ביותר שבו זכיתי". הדגיש פסארלה: "הכדורגלנים במקסיקו שונים משחקני המונדיאל בספרד לפני ארבע שנים. הם הפכו להיות יותר אינדיבידואליסטים"●●●

●●● הטניסאית הארגנטינית הצעירה, גבריאלה סאבאטיני, ניצחה אתמול במאבק קשה במשחקה בסיבוב הראשון בוימבלדון, ולאחר מכן ביקרה מאבק כדי לשכנע את מאמנה לתת לה לצפות בגיבורה, כוכב הכדורגל הארגנטיני דייגו מאראדונה. סאבאטיני אמרה לאחר משחקה בוימבלדון: "אני חושבת, כי מאראדונה הוא אחד השחקנים הטובים ביותר בעולם. יש לו כשרון רב והוא נהדר מאד – שחקן גדול. השאלה אם אוכל לצפות במשחק של הלילה תלויה בכך אם אצטרך להופיע מחר בוימבלדון"●●●

●●● נשיא ארגנטינה, ראול אלפונסין, עשה את כל ההכנות כדי להגיע למקסיקו-סיטי אם נבחרתו תעפיל למשחק הגמר. מי שלא מתעניין, בינתיים, את משחקי מקסיקו הוא הנסיך פיליפ, המייצג את בית-המלוכה הבלגי●●●

●●● מהי השפעת הבאר-הגובה של מקסיקו על השחקנים? השוער הבלגי המצויין, ז'אן-מארי פאף, מודה, כי ויהם האוויר של מקסיקו-סיטי מותיר אותו חסר נשימה במיוחד של כל מטווח●●●

●●● שחקני נבחרת אנגליה זכו במתנות רבות מכלה על התנהגותה הג'נטלמנית לאחר הבקעת-היד המפורסמת של מאראדונה. "אני מטיל ספק, אם שחקני ארגנטינה או אורוגוואי היו מגיבים, בנסיבות דומות, בדרך האנגלית. הם היו, ודאי, מתלוננים את השופט ומעכבים את חידוש המשחק", אמר פלה●●●

●●● שני השערים היפים ביותר באליפות הובקעו באיצטדיון "אצטקה". השער הראשון הובקע ע"י מנואל נגרטה ממקסיקו בבעיטת מספריים לרשת בולגריה ואילו השער השני היה שייך למבצע האישי של מאראדונה מול הגנה האנגלית. בינתיים רובסון כינה את שערו של מאראדונה "שער מופלא"●●●

הקייזר וקרוייף יאמנו נבחרת "שאר העולם"

הגרמני פרנץ בקנבאואר וההולנדי יוהאן קרויף, ה"קפטנים" של נבחרותיהם ב-1974 במינכן, ניתמנו על ידי פיפ"א כאחראים על נבחרת "שאר העולם" במשחק למען "קרן הילד" של האו"ם, שיהיה נגד אמריקה בפאסדנה, קליפורניה, ב-27 ביולי הקרוב.

נבחרת "שאר העולם" תכלול את השוערים פאט ג'נינגס מצפון אירלנד ואז'מארי פאף מבלגיה. מערך עורפי – אמורוס בריגל (מערב גרמניה) קבריני (איטליה), פרסטר (גרמניה), בורסן אולסן (דנמרק) קשרים-קונטי (איטליה) לרבי (דנמרק) פארק צ'אנגבום (דרום קוריאה) פלאטיני (צרפת), טימומי (מרוקו)

חלוצים אלקייר (דנמרק), לינקר (אנגליה), בוטראגניו (ספרד) והוסיינה (גרמניה).

אמריקה: פומפידו (ארגנטינה) ופרננדז (פאראגוואי)-מערך עורפי – חוליו סזאר (בראזיל), זוסימאר (בראזיל), פאסרלה (ארגנטינה) קיראגה (מכסיקו) קאליגידי (ארה"ב) קשרים – ג'ונ'יור (בראזיל), פאלקאו (בראזיל), זיקו (בראזיל), פרנצ'סקולי (אורוגוואי), מארדונה (ארגנטינה) נגרטה (מכסיקו), רומרו (אורוגוואי), חלוצים – קארקה (בראזיל) סאנצז (מכסיקו) ואלדאנו (ארגנטינה) ועונצאלו (סלוודור).

נורווגיה מסרבת להזמין את באד לתחרות באוסלו

הרצה היהפה בדרום-אפריקה, זולה באד בת ה-20, בעלת אזרחות בריטית, שתייצג את אנגליה במשחקי חבר העמים הבריטי באדינבורו, לא הוזמנה ל"משחקי ביסלט". המתקיימים מדי שנה באוסלו, נורווגיה, בחודש יולי.

דובר הועדה המארגנת אמר, שבאד לא הוזמנה בשיקולים פוליטיים ובגלל המצב החמור, השורר עתה בדרום-אפריקה. "הופעתה עלולה לעורר הפגנות ב-5 ביולי, בעת התחרויות", אמר הדובר.

עדיין לא ברור אם הבריטי סטיב קראם, שסבר אשתקד באוסלו את השיא העולמי ב-מייל, יבוא לשם, אבל סעיד אאויטה במרוקו, שיאן העולם ב-1500 ו-5000 מטרים, יטול חלק בריצת המייל.

בראזיל דורגה חמישית במקסיקו

בראזיל דורגה חמישית בגביע העולם בכדורגל והיא מוליכה את רשימת 20 הנבחרות שנפרדו עד לשלב חצי-הגמר. עיראק וקנדה, להן היתה במקסיקו הופעת בכורה, סוגרות את רשימת 24 הנבחרות.

ביונדי חתר 100 מ' בזמן שיא – 48,74 ש'

שיאן העולם במשחה החתירה, האמריקאי מאט ביונדי, בן ה-20, קיפר ביותר משתי עשיריות השנייה את שיאו העולמי ב-100 מטר חתירה, כשעבר את המרחק באורלנדו פלורידה, בזמן המרשים של 48.74 ש'.

שיאו הקודם, שנקבע באוגוסט אשתקד, עמד על 48.95.

הפתעה היתה ב-400 מ' החתירה לנשים, כאשר האלופה האולימפית, טיפאני כהה, סיימה במקום ה-11 בדירוג ולא עלתה לשלב הגמר.

המנצחת היתה דבי באבשוף בת ה-16 שעברה את המרחק בזמן של 4:09.97 ד'.

שיא אמריקאי במשחה 100 מ' גב לנשים קבעה בטסי מיצ'ל, בזמן של 1:01.20 ד'.

בבית המשפט המחוזי
בתל-אביב-יפו
ת.א. 1104/86

בענין: פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג – 1983

ובענין: החברה סנקס אלקטרוניקה בע"מ ח.פ. 51-512916

ובענין: בנק איגוד לישראל בע"מ (המבקש) ע"י ב"כ עוה"ד ב. לויצבוק ו/או א. גאון מרחוב מצדה 19, תל-אביב.

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה נובעת לעיל על ידי בית המשפט המחוזי, של תל-אביב-יפו הוגשה ביום 15.4.86 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי בנק איגוד לישראל בע"מ וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט הנזכר לדון בתל-אביב-יפו ביום 13/7/86 בשעה 8:30 וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך בבקשה בענין הבקשה או להתנגד לבד, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש העתקה מן הבקשה הזאת יקבלה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד ההעתקה.

בנימין ליבנבק, עו"ד
רחוב מצדה 19, תל-אביב
ב"כ המבקש

הערה – כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר, לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורש השם והכתובת של האיש או, אם זהו פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או אם היא נשלחת ע"י הדואר צריך לשלוח באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 13:00 של יום 11.7.86.
(7) פ-החברות דיקי

דסון בע"מ
ח.פ. 51-107206-8

מודיעה על שינוי מטרה עיקרית מעיסוק ביהלומים ל: עיסוק בניהול, ייבוא, שיווק, ייצוא, קניה ומכירה של מחשבים ומוצריהם לרבות תוכנה, חומרה, ספרות מקצועית מכל מין וסוג שהוא ולעשות את כל הפעולות הנוספות הקשורות או הנחוצות לצורך ביצוען של הפעולות המנויות לעיל.

26 יוני 86 ירושלים.

קרא מחר ב"מעריב של שבת"
ובמוסף הצבעוני "סופשבוע"

מעריב סופשבוע

מונדיאל: העולם השתגע
מאת צבי קופמן

פרשת השב"כ: מערכה אחרונה
מאת יוסף חריף

פנצ'ר בבקעת הירדן, תחקיר
מאת מיכל קפרא

רקנאטי – משפחה, עסקים, תדמית
מאת דוד ליפקין ועודד שורר

דני רחוליו, בדור טוב
מאת יעל פז-מלמד

זארה הארמני
מאת יאיר לפיד

אופ-אר נסגר
מאת אהרן דולב

צלחת הטלוויזיה, שגעון
מאת אורית הראל

שר חינוך לחילונים בלבד
מאת נורית דברת

פוטו רצח
מאת מנחם תלמי

השטח הפרטי של רמי כרמי, אדריכל
מאת נורית ברצקי

דו"ח
מאת אמנון אברמוביץ

סימני נפט – מדור סאטירה

במדור לספרות: על שמאס, דנקנר ושביתת הרופאים• 50 שנה למות גורקי

פוסטר צבעוני בטיול סופשבוע לבאניאס
מאת גילי פרידלנד

וכן המדורים הקבועים של יהונתן גפן, מאיר עוזיאל, יהודית הנדל, מאו"ל, תמר אבידר, יגאל לב וגבריאל שטרסמן.
עוד מצורפים המוסף לבידור "שבוע טוב", כולל "מעריב לילדים" והמוסף לצרכנות וכספים "שווקים"

תסתכל מה קורה מחר ב"מעריב"

هكذا من الاصل

אשה קטלנית

קולנוע

מאת יגאל משיח

הקרנה חוזרת של „בחום הגוף", קולנוע „תמוז" ת"א

את „בחום הגוף" לא מחזיר אלינו יופיו הקולנועי אלא המוניטין החדש של כוכבו ויליאם הארט, שזכה בינתיים באוסקר עבור משחקו ב„נשיקת אשת העכביש". הסרט הוקרן אצלנו לפני ארבע שנים בקול ענות חלושה ומי שלא ראה אותו החמיץ סיפור פשיעה רומנטי עשוי היטב.

הבמאי לורנס קסדן, מי שעשה אחר־כך את „החברים של אלכס" ואת „סילברדו" מחקה בצבע את אפלוליתו הרעה של הקולנוע האפל, צלליו המסוגננים, תככיו ונשותיו הקטלניות. מה שעשו במאי סרטי ה־B בשחור לבן, עושים קסדן וצלמו בצילום צבע שלעיתים הדוק למיזוג חכם של רצחנות ופיוט נראה מתאים יותר לאפילת הנפש. הדמויות בנויות על פי המתכונת הישנה. הוא (ויליאם הארט) עורך דין עלוב בעיירה מתוקה, רחוק מדרך המלך; היא (קאתלין טרנר) יפהפיה שוברת לב וכרגיל אשתו הנרגנת של עריץ עשיר, שאינו יכול להחזיק בה. תחולה משועממת מול מאצ'ו קולני רודף מלצריות, גברבר שכבר ויתר על כל חלומותיו. כשאינו משכיב מישהי בחדר דביק של מלון דרכים הוא נמצא בבאר עם הגברים. ערב אחד, בקונצרט קיץ בגן העיר, מגיחה היא מתוך כוך התזמורת הישר אל תוך השעמום הזה של חייו, ננעצת בהם, מציתה אותם וכרגיל (ראה „הדוור מצלצל פעמיים") מגיחה לפניו עסקה שאי אפשר לסרב לה – מפלט מהכישלון.

ליבו של הסרט הוא הפיתוי: הסיכוי לקצר את הדרך אל האהבה והאושר, אבל גם כאן (על פי הנוסחה) מתקצרת רק הדרך אל הגיהנום, מיטת האוהבים היא הגרדום והאפילה המסוכנת ביותר היא זו של חדר המיתות. קסדן, תלמיד מצטיין של הקולנוע האמריקאי, יודע כיצד לתזמר את מרכיבי הז'אנר הזה, להעמיד גברים מוכסים מול נשים פאטליות, למזג רצחנות ורומנטיקה סנטימנטליות והרגשת סוף עולם לירית, אהבה ומעשי שטן חכמים, שמאחריהם מבחינים בהערצת רוע סמויה ובקורטוב של בוז לצדיק, לשכר ולעונש. שווה נסיעה לקולנוע „תמוז" ברמת אביב.

בקרוב

מאת אמיר רותם

שני לבבות חדשים, אחים זאטוטים ל„לב 1" ו„לב 2" הבוגרים יחלו בקבלת קהל בסוף השבוע הקרוב. ההורים, נורית ואיזיו שני, חובקים את התאומים החדשים הממוקמים באותה קומה כמו האחים הבוגרים אך מעבר לרחוב דיזנגוף, מקושרים בחבל הטבור שהוא הגשר העילי שמעל לכביש. בכך עולה מספר בתי הקולנוע בלב דיזנגוף לשבעה.

ושבו צבים לגבולם

„יומנו של צבי" במאי: ג'ון אירווין. בריטניה 1985. קולנוע „לב 3", ת"א.

הרולד פינטר כתב מעין קומדיה ובה שלושה אנשים בודדים חוברים למטרה הומניטרית. ניירה (גלנדה ג'קסון) היא סופרת ילדים הנמצאת במשבר יצירתי, ויליאם סנו (בן קינגסלי) הוא זבן בחנות ספרים וג'ורג' (מייקל גמבון) הוא האחראי על האקוואריום בגן החיות. שלושתם תמימי דעים שיש לעשות הכל כדי להשיב את צבי הים הענקיים הכלואים באקוואריום אל הים. הם מחליטים להוציא את הרעיון אל הפועל בעצמם. תוצאות הארוע – זיכוך ופתרון בעיות מסויימות בחייהם הפרטיים של הגיבורים. צבי הים שבסרט הם צאצאי הקריביים ומכיוון שהסרט בריטי, אפשר להיות רגועים מדאגה ליחס שקיבלו.

היום האחרון

„מישימה". במאי: פול שרדר. ארה"ב/יפאן 1985. קולנוע „ לב 4", ת"א.

המסגרת הכללית היא סיפור יומו האחרון של יוקיו מישימה, סופר גדול, לאומני מיליטנטי, הומוסכסואל. מישימה וחבורה נבחרת מתוך צבאו הפרטי נמצאים בדרכם למפקדת הצבא כדי להשתלט עליה ולהתכבד במעשה ה„סאפוקו" (או החראקירי, כפי שהוא מכונה באוזנינו). בתוך המסגרת הזו ארבעה פרקים, המצולמים בצבעים עזים ומלאכותיים בתוך אולפן ובהם עלילות המבוססות על כתביו של מישימה. בתוך אלה נשזרות תמונות מתוך עברו הרחוק של מישימה המובאות בשחור לבן.

פרנסיס פורד קופולה וג'ורג' לוקאס, שהפיקו בעבר את „קאגמושה" עבור אקירה קוראסאווה, הם שהצליחו בסופו של דבר להניח ידם על זכויות ההסרטה של סיפור חייו של הריאקציונר היפאני, שהוזכר מספר פעמים כמועמד לפרס נובל לספרות. לתסריט אחראים שני האחים תסריטאים פול ולאונרד שרדר. הראשון התפרסם בתסריט ל„נהג מונית" אחריו הפך לבמאי בזכות עצמו והשני אחראי לעיבוד הקולנועי של „נשיקת אשת העכביש" המככב היום במקום אחר בדיזנגוף סנטר.

את המוסיקה לסרט יצר פיליפ גלאס. מינימליסט שחדשנותו מאחוריו, שאולי עושה את הדבר הנכון ועובר להלחנת סרטי קולנוע. זכור שיתוף הפעולה המוסיקלי־ויזואלי מהסרט „קויאניסקטסי". קן אוגטה, הגולם את מישימה ביומו האחרון, זכור לקהל כאן מהסרט „באראיאמה".

האיש באדום

„סנטה קלאוס" במאי: ז'ינו שוורק. ארה"ב 1985. קולנוע „פאר", תל אביב.

משפחת סלקינד, שהחייתה על המסך את אגדת הקומיקס הגדולה של סופרמן בסדרה מגוללת מיליונים, ניסתה לעשות זאת שוב. לקראת חג המולד האחרון, עת שיצרני הצעצועים וסרטי הילדים נכנסים לעמדת מארב על ארנקו השלוף של ההורה האמריקאי, יצאו לשוק עם „סנטה קלאוס. הסרט". אחרונת האגדות התמימות, הסמל הנוצרי לתקווה התמה, המנוצל מסחרית מזה שנים על ידי כל רשתות השיווק ואירגוני הצדקה גם יחד – היה לגיבור קולנועי. הצוות – תסריטאים, מנהלים אמנותיים וכמובן מפיקים, נבנה על בסיס יוצרי „סופרמן". השמועות על עלויות הסרט היו מסמרות שיער, והציפיות מהסרט על האיש באדום המנפק מתנות לכל הילדים הטובים והנוצצים שבעולם – היו עצומות.

צמד התסריטאים דיוויד ולסלי ניומן, המציאו לסנטה עבר שיתאים למיתוס העכשווי ודיוויד הודלסטון אמור לגלם את קלאוס הסופי, אותו סבא רב און הגולש בארובות ותוחב את משאלות הילדים לתוך הגרבונים הישנים שליד האשה. קומתו הנמוכה של דדלי מור באה לו לעזרתו בעת שאייש לתפקיד גמד העזר (הנקרא בתרגום העברי „שלגמדים", הנשמע כמו מוצר חורפי של בית חרושת לגלידה) של קלאוס. ג'ון ליתגאו הוא האיש הרע, ב. ז. יצרן צעצועים המאיים להוציא את קלאוס מהעסקים ומנסה ליזום את הכרזת „חג המולד 2".

שולמן 2

„המורדים בזיג זג". במאי: פטריק שולמן. צרפת 1985. קולנוע „אסתר", ת"א.

זהו, כמובן, לא שמו המקורי של הסרט. הבחירה בשם הזה לא כל כך מקרית, ומטרתה לאותת: כן, זה סרט נוסף היוצא תחת ידו של במאי הסרט שכה אהבתם – „סיפור בזיג זג". הסרט נע באזור המוכר של „שיגעונים" בבית הספר, אלא שהפעם האחראים לפורענויות הם המורים עצמם. מדובר בארבעה מורים צעירים היוצאים כנגד המימסד כקואופרטיב חבלני האמון במלחמת גרילה. יחסי הציבור מייחסים לשולמן (שכתב את המוסיקה והיה שותף לתסריט) שילוב של וודי אלן, בוריס ויאן ולואיס בונואל.

סטלונה של גולן

„קוברה". במאי: ג'ורג' קוסמטוס. ארה"ב 1986. קולנוע „תל־אביב" ת"א.

סילבסטר סטלונה ורעייתו בריאת הגוף בריגיט נילסן מככבים בהפקה של גולן־גלובוס. סטלונה הוא בלש משטרתי הפעם, הנאלץ פעם נוספת להשתמש בחוכמת הרחוב שלו כדי לנקום בחולאות שפגעו ביקר לו מכל. סטלונה גם כתב את התסריט.

טבנקין בצעירותו

ספר חדש

מאת מאיר בראלי

„חבר וידיד", מאת מתתיהו מינץ, הוצאת יד טבנקין, מכון טבנקין לחקר ולימוד הקיבוץ, והוצאת הקיבוץ המאוחד, תשמ"ו

יצחק טבנקין הוא דמות ציבורית ארץ־ישראלית מובהקת. הוא היה מושרש בארץ הזאת כאילו נולד בה. לכן, ספר על טבנקין שלפני עלייתו, הוא במידה מסויימת ספר „טרום־טבנקיני" פרופסור מתתיהו מינץ בחר ב„חבר וידיד" כשם לספרו על טבנקין בפועלי ציון, בשנים שלפני עלייתו לארץ. טבנקין מגדיר את עצמו בדברים המופיעים בנספח הספר, כתלמיד וידיד לבר ברוכוב. מינץ אינו חולק על קביעתו זו בתוך הספר, אולם בשם שבחר לספר הוא קבע שטבנקין הוא חבר ולא רק תלמיד לבר ברוכוב, חרף הבדלי הגיל ביניהם.

תרומתו העיקרית של הספר, בעיני, היא בכך שהוא נותן לקורא עומק נוסף להבנת תפיסתו של טבנקין, זו הקרויה „ארץ ישראל השלמה". בשביל טבנקין ארץ־ישראל היתה הרבה יותר מאשר חוף מקלט ליהודים נרדפים. מעניין מאוד שהוא גיבש לעצמו תפיסה זו עוד לפני עלייתו.

בר ברוכוב המרקסיסט המובהק, היה ציוני, גם כן מובהק. הוא גייס את כל כשרון הניתוח שלו ואת כל אוצר הידיעות שלו כדי למצוא סינתזה בין ציונות, אידיאולוגיה אידיאליסטית במהותה, לבין הסוציאליזם המרקסיסטי המטריאליסטי שהתיימר להיות סוציאליזם מדעי. קל, יחסית, היה למזג טריטוריאליזם עם הציונות. מכיוון שהלא־יהודים אינם רוצים בנו, ומכיוון שהיהודים הם אנשים שתרבותם מיוחדת להם ויש ייחוד גם לפרולטרים יהודיים, נחוצה מולדת לעם הזה, כמו לאחרים. הוא מוכרח להתרכז איפוא בארץ שיהיה בה רוב יהודי. מדוע דווקא פלשתינה? מדוע דווקא בלשון העברית? הוויכוח על הלשון לא מצא לעצמו מקום מתאים בספרו של פרופסור מינץ ורק נזכר בו. לעומת זאת הוויכוח על אופי היחס המתאים לפלשתינה הוא עיקרו של הספר.

בורוכוב ניסה להסביר שלמעשה הטריטוריה היחידה המתאימה להתיישבות יהודית היא ארץ־ישראל וקרא לזאת „פלשתיניזם פראקסי". לעומתו הציג טבנקין עמדה עקרונית קיצונית: „פלשתיניזם פרינציפיוני". מנחם מנדל אוסישקין, שהיה פלשתיניסט קיצוני, כמו טבנקין, עזר לבורוכוב להפיץ את רעיונותיו, מכיוון שהוא הבין כי במאבק עם ה„ציונים" שהושפעו מהמרקסיזם ודרכי חשיבתו – יעזרו לציונות דווקא הניתוחים (וגם הפלפולים) המרקסיסטיים של בורוכוב.

ה„פלשתינו־צנטריזם" של טבנקין הביא אותו גם לעמדות משונות למדי. התנגדותו ל„עבודת ההווה", כלומר להתרכזות הציונים בפעילות יהודית כללית במקומות מושבם, הביאה אותו להתנגדות לקיומה של פועלי ציון כמפלגה נפרדת ותמך בהצטרפות לפעילות בגולה ובעיקר לאגודות המקצועיות של „בונד".

כאמור עיקרו של הספר הסברת קיצוניותו של טבנקין בכל הנוגע לארץ־ישראל ורק עיוור לא יראה את הקשר וההמשכיות בין עמדותיו בוויכוח עם טריטוריאליזם בראשית המאה ונחרצת התנגדותו לחלוקה בשנות השלושים והארבעים, והתלהבותו לשמירת הפֵרות הטריטוריאליים של מלחמת ששת הימים בערוב יומו.

★

הוצאתו לאור של ספר זה היא תרומה רצינית להבנת עולמו הרוחני ועמדותיו העקרוניות של יצחק טבנקין. עתה נחוץ לעשות מלאכה מקבילה לזו שעשה מתתיהו מינץ לגבי שנותיו הראשונות של טבנקין בארץ, ובעיקר פעילותו בהסתדרות פועלי הגליל.

המקהלה הפילהרמונית תל־אביב, בניצוחו של **מיכאל שני**, תפתח ב־2 ביולי את אורטוריה **„לילות יפו"**, בקונצרט שייערך בכנסיית סן פיטר ביפו העתיקה.

בתוכנית תיכללנה יצירות כנסייתיות משל המלחינים: י. גבריאלי, שיין, ליסט, קודאי, מנדלסון, לאסו, ורדי ואחרים. כמו כן תבוצע יצירה שהמוסיקה שלה חוברה על ידי **מאיר מינדל** בן קיבוץ נגבה, ואשר מבוססת על טקסט עתיק של בני דת המאיה שבמרכז אמריקה.

קונצרט למנויים מס' 10 של התזמורת הפילהרמונית הישראלית מארח הפעם את אחד המנצחים החשובים של מזרח אירופה – **קורט מאזור**, מנצחה הקבוע של התזמורת הגוונדהאוז מלייפציג. לביקורו הראשון בארץ דאג המנהל המוסיקלי של הפילהרמונית הישראלית זובין מהטה, כשפגש אותו בארה"ב בקונצרטים והשפיע עליו לנצח על התזמורת.

אדוארד וואליס – הטריוויאליה שהיתה

„אני חוששת שאין זו אהבה מצידך, אלא תשוקת נעורים. לעולם תישאר פיטר פן", כתבה ואליס סימפסון לנסיך אדוארד באחד ממכתביה שראו אור בספר חדש

הדוכסית מווינדזור לא טבעה נחת בחייה ממה שפורסם על יחסיה עם בעלה המפורסם. כדי לתקן את העוול ציוותה לפרסם את התכתובת ביניהם במשך שש שנים (1937-1931), בתקווה שהתכתובת תלמד על יותר ממה שנכתב בעיתונות על יחסיהם ועל אישיותם. לפי שעה המבקרים לא נלהבים מן המכתבים כחומר ספרותי. המכתבים, על פי „טיים", מפריכים את הגירסה שרווחה על נחישותה של ואליס סימפסון להיות מלכת אנגליה. להיפך: היא מתגלה בהם כאישה לא־מתוחכמת שנסוגה כל אימת שנתקלה בקשיים.

אולם התכתובת הזו אכזרית בעיקר בגילוייה אודות מי שכמעט היה מלך אנגליה. הרושם הוא שאדוארד חי את חייו בניתוק כמעט מוחלט מן האירועים, במעין ספירה מרוחקת מן החיים עצמם. סימפסון כתבה לו פעם: „מה מזהר יקר, אינני יודעת אילו עיתונים אתה קורא, אך ברור שאינך מבין כלל מה מתרחש".

סימפסון מצידה לא גילתה סימני התלהבות יתר בפגישתה הראשונה עם הנסיך, ב־1931. היא היתה נשואה לארנסט סימפסון שליווה בגאווה לא מוסתרת את התערותה בחברה הגבוהה בלונדון. במכתב לדודתה בארה"ב כתבה: „אשתדל להיות פיקחית ולהחזיק בשניהם" (בבעל ובנסיך). היא נהנתה מאוד מתשורותיו הנדיבות של הנסיך אך לא סברה שעליה לוותר למענן על בעלה.

במכתביה לאדוארד היא מקניטה אותו לא פעם על ילדותיותו. „לפעמים אני חושבת שמעולם לא גדלת... אינני בטוחה שאהבתך אינה אלא תשוקת־נעורים. היא חסרה את מידת האחריות והמחשבה עלי כפי שהייתי מצפה מגבר מבוגר. אני חוששת שאתה נער שלעולם לא יגדל. תמיד תישאר פיטר פן".

על שמחת הכלולות של בני הזוג המפורסמים העיב מותו של כלבם האהוב, סליפר. המשפחה המלכותית, החרימה, כזכור, את הטקס. ואליס כותבת בשורה כי „האורח החשוב ביותר (הכלב) נעדר מן השמחה".

את ואליס הטריד יחסה הצונן של „החברה המהוגנת" כלפיה והיא התלוננה על כך במרירות במכתביה לאדוארד. הוא בצידו השיב לה: „יקירתי, אני מקווה שבאחד הימים אוכל להשיב לחזירים אלה כגמולם".

הביאה לדפוס: מירי פז

הפרובלמאים

שחמט

בעריכת אליהו פשר

יש הרואים בשחמט ספורט, יש המייחסים אותו למדע ויש האומרים עליו שהוא אמנות. כל השלושה צודקים. תחרויות שחמט הן ספורט לכל דבר. השחמטאים שאנו מכירים בדרך כלל הוא ספורטאי, כי ההתמודדות בתחרויות שחמט דורשת כושר גופני ומצריכה אימונים מפרכים.

המדע נעזר בשחמט, כי הוא מאפשר לנו לחשוב באופן הגיוני ולבדוק את התכניות, יעידו על כך חברות המחשבים הגדולות בעולם. מאז קום השחמט, זה למעלה מאלף שנה, פורסמו עשרות אלפי ספרים ואנשי מדע חוקרים את התפתחות השחמט.

הפרובלמאים הם האמנים. זוהי כמו השירה בספרות, מנסים ליצור עם כלי השחמט על הלוח המשובץ עם 64 שרוגותיו את היצירות שלהם. בדור האחרון לא הספיק להם הלוח והכלים, כי מספר היצירות הוא רב מאוד ואנו עדים ליצירות מודרניות עם כל מיני כלים חדשים, חוקים חדשים ואפילו ללוחות גדולים יותר מ־64 משבצות.

בארץ פעילים כמה עשרות פרובלמאים שהגיעו ברמתם לעשירייה הראשונה בעולם. את האיגוד בישראל יזם אליהו שחף (פיגין) שהקימו באמצע שנות ה־40 עת חזר מן הצבא הבריטי. גם כותב שורות אלה נימנה על שורותיו מן השנה הראשונה. מאז 1953 ועד 1980 ערך את „הפרובלמאי", בטאון הפרובלמאים. לישראל יש קשרים הדוקים עם עשרות מדינות הן במזרח והן במערב ובתחרויות המתקיימות מדי שנה, ישראל מגיעה להישגים ניכרים.

שלמה זיידר מחיפה זכה לתואר של אמן בינלאומי ועופר קומאי מת"א זכה בתואר של רב אמן בפתרון בעיות והוא מחזיק בתואר של אלוף העולם לפתרון בעיות.

במדורנו הפעם 5 בעיות: דו־מסע, תלת־מסע ודו־מסע וכן סיום. הבעיה החמישית היא מט לדעת מקסימומר, משהו הרומז על האפשרויות הבלתי־מוגבלות העומדות ליוצר בשטח אמנות זה.

אריה גרינבלט, אשדוד
תחרות „לזכר יונה", 1977

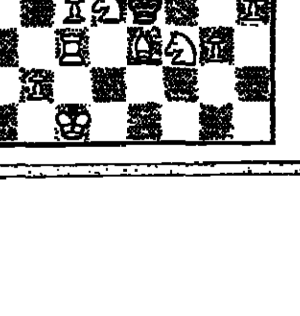

הלבן נוסע, מט ב־4.

במעמד: 1. – מהג4 2. פרד+2 מה5 3. פ:ג4 1. – צבב 2. פו5+ מה5 3. פר7+

הפתרון: 1. פו4 מאיים 2. צה3x
1. – מהג4 2. פו5+ מד4 3. פה6+
1. – צבב 2. פרד+2 מד4 3. פ:ב3+

יוסי רשר, ירושלים
מקום ראשון, 1978/9
דו־קרב ישראל – גרמניה

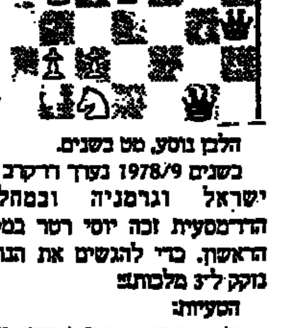

הלבן נוסע, מט בשנים.

בשנים 1978/9 נערך דו־קרב בין ישראל וגרמניה ובמחלקה הדו־מסעית זכה יוסי רשר במקום הראשון. כדי להגשים את הנושא נזקק ל־3 מלכות!

הסעיות:
א) 1. צז2? מתח:8 (מהה6, צ:ז6) 2. מהד4 (פה3, פב6)x אבל: 1. – מהה:8!
ב) 1. צז3+? מהח:8 (צ:ז8 מהה8) 2. מהג3 (מהא2, פה3)x אבל: 1. – מהה6!
ג) 1. צז6? מהז:8 (מהה6, צז8) 2. מהד4 (מהג3, פב2)x אבל: 1. – מהה:8!

הפתרון: 1. צב7+! מהח: 8ז (מהז:8, מהה7, רז8) 2. פב2 (פב6, מהא2) צב4x

דייר רפי רוסין, רחובות
פרס ראשון, 1979

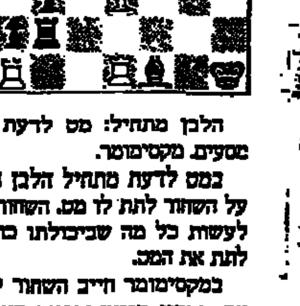

הלבן מתחיל: מט לדעת ב־3 מסעים. מקסימומר.

במט לדעת מתחיל הלבן וכופה על השחור לתת לו מט. השחור חייב לעשות כל מה שביכולתו כדי לא לתת את המט.

במקסימומר חייב השחור לשחק את מסעיו הגיאומטריים הארוכים ביותר.

הפתרון: 1. צה2! פח6 (פב6 פו6) 2. צח2+ (צז2, צה2) צב 3. רד1 רב5x

אליהו פשר ויהואל אלהוני, 1963
מוקדשת ליוסף גולדשמידט

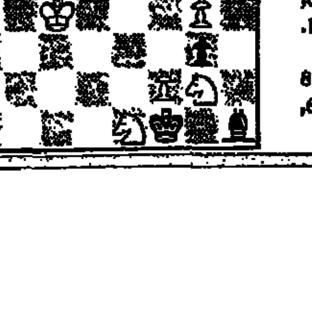

הלבן נוסע מט בשלושה.

הסעיות: א) 1. מהא1? זה2 2. פה3+ מז1 3. פו3x
1. – מז2 2. מהד4 (מהא7)+ מז1 3. צז8x
1. רהז 2. פד3x אבל: 1. – מז1!
ב) 1. מהה3? זה (מז1) 2. רהה2+ (ו4+) אבל 1. רהז2!

הפתרון: 1. פו3! כפאי.
1. – מז2 2. רח3+ כמר (מג3) 3. צז3 (מהה3)x
1. – מה2 2. מהא2+ מר1 (מו1) 3. כהד2 (פה3)+
1. – רה2 2. מהא1+ – 3. כהה1x
1. – זה2 2. מהח7! מז2 (רז?, מה2) 3. כהה3 (מהד3)x

יהודה הון, פתח־תקוה
פרס ראשון, 1977

הלבן נוסע וכופה תיקו.

1. פ:ב2! פ:פ 2. צד5+ רצ 3. צד2 צה5+ 4. מו4! פג4 5. צד4 צח5 6. מו4 צח5 7. מו4 תיקו.
1. – צז8+ 2. מו4! צ:צ 3. פג4+ מב4 4. צד2 מ:פ 5. צד4+ מ:צ פת!

ברידג'

מאת ארנונה שפאן

חוק ה־12

לא, אין הכוונה ל־12 המופלאים, או לחוקים ומספכים, את זה נשאיר לפרקליטים. הכוונה לכלל בברידג', אם לכרוז יש 11 לקיחות בטוחות אולם בכוונתו להשיג 12 לקיחות, אם הוא מתכוון ליצור מצב לחץ, עליו למסור לקיחה בשלב מוקדם.

מע	צפ	מז
	♠Q 4 2 ♥A K Q 3 ♦Q 10 ♣A K 5 3	
♠7 5 ♥9 7 4 ♦7 6 3 2 ♣Q J 10 9	צפ / מז מע / דר	♠8 3 ♥J 10 8 2 ♦A K 9 4 ♣8 6 4
	♠A K J 10 9 6 ♥6 5 ♦J 8 5 ♣7 2	

מחלק: צפון
פגיעים: אף אחד.

צפון פתח את ההכרזה ב־2 בלי שליט ודרום האופטימי הגיע בצורה פראית ב־6 ספייד.

מערב הוביל במלכה קלאב, כשנגלה הדומם לעיני הכרוז, הבין שהיה אופטימי מדי אולם את העשה אין להשיב. הסיכוי היחיד של הכרוז הוא לאפשר למערב לזכות בלקיחה כדי א) להכין את מצב הלחץ ב) לעודד אותו ולהמשיך בסידרת הקלאב ולא לעבור לסידרה אחרת. מערב נפל במלכודת שנטמנה לו והמשיך עם הנסיך קלאב. עכשיו רואה הכרוז אור קטן מנצנץ באופק, אם המלך והאלוף דיאמונד נמצאים באותה יד יחד עם ארבעה קלפים בסדרת הארט אזי יווצר מצב לחץ, או אפשרות נוספת: באם מערב אוחז בידו לפחות ארבעה קלפים בסידרת הארט וארבעה קלפים בסדרת הקלאב.

הכרוז זכה במלך קלאב, השליך דיאמונד מידו על האלוף קלאב, חזר לידו עם הספייד ומשך ארבעה שליטים נוספים כשהוא מגיע למצב סופי של:

מע	צפ	מז
	♠--- ♥A K Q 3 ♦--- ♣5	
♠--- ♥9 7 4 ♦7 ♣10	צפ / מז מע / דר	♠--- ♥J 10 8 2 ♦A ♣---
	♠A ♥6 5 ♦J 8 ♣---	

עכשיו משחק הכרוז את האלוף ספייד. אילו בידי מערב היו ארבעה הארטים וקלאב היה מצב קשה, אולם במצבו העכשווי אין לו שום בעיה. הכרוז משליך את הקלאב מהשולחן ומזרח (המסכן על ידו שלא שיחק דיאמונד) נמצא במצב מאוד מביך. באם ישליך הארט יוגבהו הארטים בשולחן ובאם ישליך דיאמונד יוגבה הנסיך בידי הכרוז. ככה זה בברידג', אתה מגיע לחוזה אבוד והמקום שאיכשל בא שכגיע לך, אתה מבצע אותו. אין צדק.